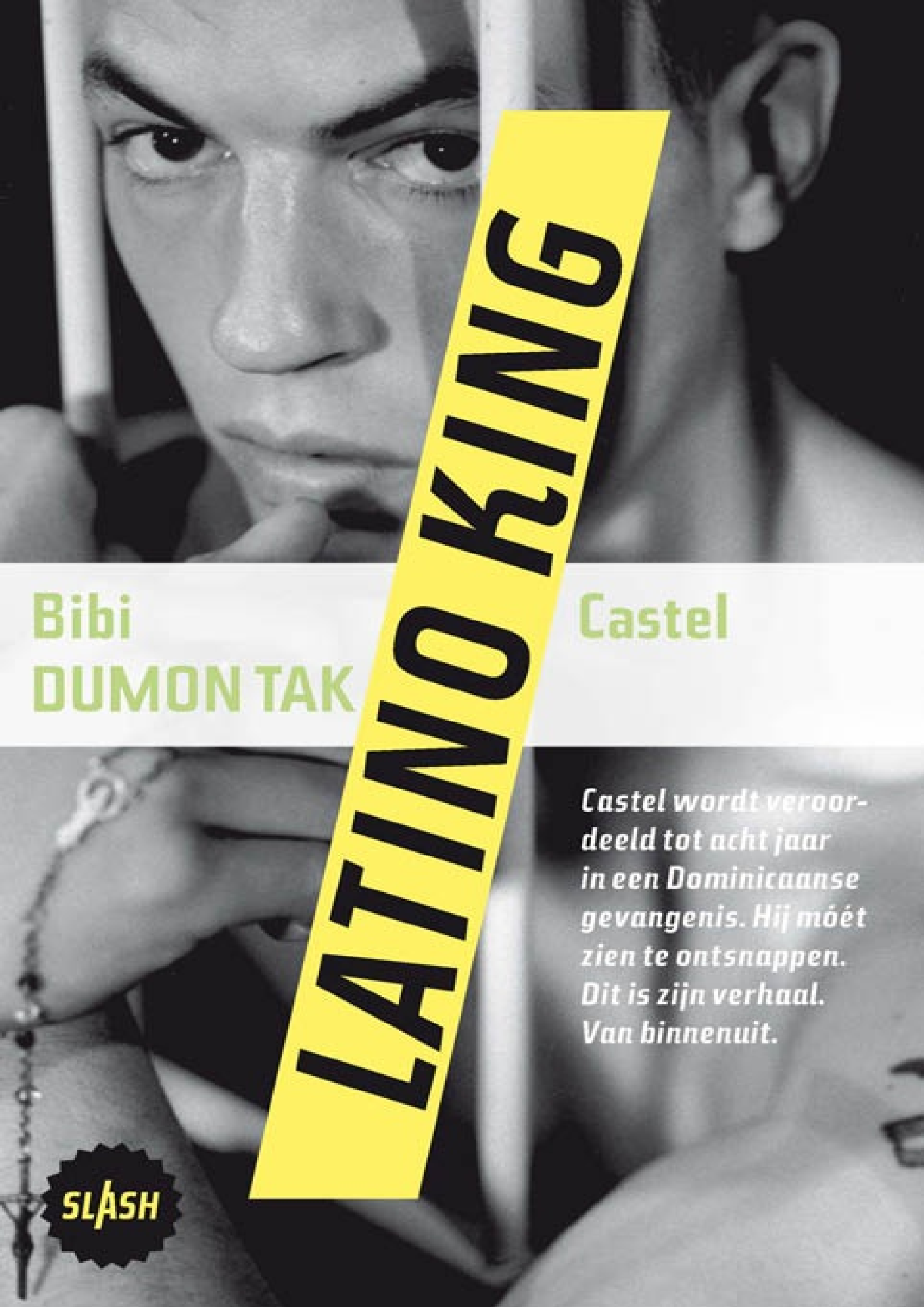

Bibi
DUMON TAK

Castel

LATINO KING

Castel wordt veroordeeld tot acht jaar in een Dominicaanse gevangenis. Hij móét zien te ontsnappen. Dit is zijn verhaal. Van binnenuit.

SLASH

LATINO KING

Bibi
DUMON TAK

Castel

Castel wordt veroordeeld tot acht jaar in een Dominicaanse gevangenis. Hij móét zien te ontsnappen. Dit is zijn verhaal. Van binnenuit.

SLASH

Bibi Dumon Tak en Castel

Latino King

Em. Querido's Uitgeverij BV
Amsterdam Antwerpen 2012

Gecursiveerde Spaanse woorden worden achter in het boek in een woordenlijst verklaard.

De auteur ontving voor het schrijven van dit boek een werkbeurs van het Fonds voor de Letteren.

Eerste en tweede druk, 2010; derde druk, 2011; vierde (e-book) druk, 2012

Copyright © 2010 Bibi Dumon Tak.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, in enige vorm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Em. Querido's Uitgeverij bv, Singel 262, 1016 AC Amsterdam.

Omslag Studio Ron van Roon

Omslagfoto Willy Jolly

ISBN 978 90 451 1380 7 / NUR 284

www.queridojeugdboeken.nl

www.slashboeken.nl

www.slashboeken.hyves.nl

Deze digitale editie is gemaakt naar de derde druk, 2011

Voor mamma

Dit boek vertelt het verhaal van Castel.

Voordat ik met schrijven begon zaten we vaak tegenover elkaar in een lawaaiig café te praten.

We hadden tijdens het eerste gesprek drie dingen afgesproken.

Een: ik mocht vragen wat ik wilde.

Twee: hij hoefde niet op al mijn vragen te antwoorden.

Drie: en ik hoefde het daarna niet precies zo op te schrijven zoals hij het mij had verteld.

Zo zijn we samen tot dit boek gekomen.

Het is eigenlijk als met een foto: Castel staat erop, maar door mijn ogen gezien.

Eigenlijk is er ook nog een stilzwijgende vierde afspraak: wat waar is en wat niet laten we allebei in het midden. Behalve de brief op pagina 80, want dat is een brief die Castel zelf vanuit de gevangenis aan zijn moeder schreef.

BDT

I

'Put a madre, sodemieter op, man!'

Rocky begon te lachen. Je zag drie tanden. De rest was eruit geslagen. Zijn mond was een gat van kapotgetrokken traliewerk.

'Rot op, vuile homo.' Mijn stem sloeg over. *'Wat moet je van me!'*

Rocky haalde een stapeltje bankbiljetten uit zijn achterzak. Hij zwaaide ermee voor mijn neus. *'Eén keertje maar,'* zei hij, *'por favor.'* Hij wees naar zijn gulp en keek me smekend aan. Ik stond op van mijn matras en greep hem bij zijn shirt en duwde hem tussen de gordijntjes door het smalle gangetje op. De anderen begonnen te joelen, zelfs Cola deed mee. *'Aiaiai,'* riepen ze. Ik tilde Rocky op en wilde hem tegen de muur aan smijten zodat zijn longen zouden knappen, maar de anderen hielden me tegen. *'Ga slapen,'* zeiden ze, *'het is Rocky maar, hoe vaak moeten we dat nog tegen je zeggen?'* Iemand duwde me een sigaret in handen. Ik ging terug naar mijn matras en schoof de gordijnen weer dicht.

Hoe lang moest dit fokking toneelstuk nog duren? Ik ging weer liggen en hield de rook zo lang ik kon binnen. Ik werd er duizelig van. Ik ademde uit. Kon je huilen met je ogen dicht? Ik hoorde hoe Rocky zich lag af te rukken achter het gordijn. Ik was maar een paar draadjes katoen verwijderd van die smerige klootzak. Op een dag zou ik hem een mes tussen zijn ribben steken. Ik dacht een tijdje geleden: deze ramp gaat hooguit een paar weken duren, maar nu na twee maanden was ik alleen maar verder van huis. Ik brandde mijn fikken. Ik had zelfs de filter opgerookt. Ik kneep mijn ogen harder dicht, het hielp niet. Er liep een traan mijn oor in. Het jeukte als de pest. Ik moest mamma bellen. Ik moest haar vertellen dat het hier helemaal de verkeerde kant op ging. Dat was het allerergste: mamma's stem aan de telefoon.

Het rukken was gestopt. Ik hoorde hoe Rocky een sigaret opstak. Iedereen was homo hier. Echt iedereen. Het maakte mij niet uit, maar Rocky was vies. Voor hem moest ik oppassen, voor de anderen niet. Ik moest hier weg. Weg uit dit theater waar ik niet eens om een rol had gevraagd. Ik werd gek van de persoon die ik moest spelen tussen de gekken en de homo's voor een publiek dat uit diezelfde gekken en homo's bestond. En dan had ik het nog niet eens over het decor. Ik zou niet weten waar ik moest beginnen met beschrijven.

Alles, maar dan ook alles was te smerig om aan te raken. Ik moest ervandoor. Ze mochten me kapotschieten, mijn beide benen met hun knuppels verbrijzelen, ik ging weg. Nog voor het einde van het jaar was ik weer bij mamma thuis. Ik begon bijna weer te janken bij het idee dat ze nachtenlang aan de keukentafel haar nagels zat op te vreten om mij.

Ik stond op en stapte mijn kamertje uit. Ik schoof de gordijntjes van Rocky opzij en vroeg: 'Hé smeerlap, heb je nog een sigaret voor mij?'

'Voor jou altijd, vlindertje,' zei hij. Hij gooide er een naar me toe. 'Als je nog eens komt wil ik wel eerst een kus, maar deze krijg je gratis.'

Ik droomde dat ik in een roestige trein zat die ontspoorde. Het lawaai van de wielen die over de bielzen ratelden was oorverdovend. Iemand riep: 'Baby, wakker worden.' Ik opende mijn ogen en zag het lachende gezicht van Cola. 'Jij was ver weg man,' zei hij.

Het ratelen ging door. De bewakers ramden met hun knuppels tegen de tralies. Alle gevangenen moesten zich verzamelen bij de deur. Het was zes uur 's ochtends. Iedereen was aan het vloeken, behalve Cola, want die was altijd vrolijk ook al stond hij tot aan zijn lippen in de stront. Waar haalde die gast zo'n goed humeur vandaan? Ik zag Rocky tussen de gordijnen door iets uit een laasje halen en in zijn matras frommelen. De bewakers openden de deur en schreeuwden dat we naar buiten moesten komen. Alle gevangenen van afdeling A moesten zich verzamelen op het binnenplein. Op andere dagen was dit het stilste moment van de dag. Een tijd dat iedereen sliep: de nachtbrakers én de ochtendmensen. Daarom hielden die klootzakken van de bewaking het liefst op dat tijdstip een grootscheepse controle.

We stonden met z'n honderden in onze onderbroek op een kluitje. We werden geteld en daarna moesten we een voor een onze onderbroek uittrekken en over een muurtje springen. Wie iets in zijn kont had verstopt zou zijn ladinkje tijdens de sprong verliezen, dus je was wel gek daar je drugs of je gsm te verbergen. Tegen de tijd dat ik moest springen was iedereen klaarwakker. Ze begonnen te klappen en te roepen: 'Springen Baby, springen!' Cola moest vlak na mij. Hij nam een lullige aanloop en struikelde. Een bewaker gaf hem een trap tegen zijn kont en zei dat hij wijdbeens moest gaan staan en voorover bukken. Ze hadden geen greintje gevoel voor humor die nazi's. Wij bleven klappen en roepen. Intussen werd onze hele cel overhoopgehaald. Alles werd door die gore motherfuckers binnenstebuiten gekeerd. Ze zaten met hun poten aan mijn matras, ze graaiden in mijn kleren, en de enveloppen, met daarin de brieven van mamma, hielden ze net zolang ondersteboven tot alles op de grond lag. De dollars die ze bij hun zoekactie vonden stopten ze in hun eigen zak. Hier in La Victoria had je geen eigen bezit. Zelfs je huid was niet van jou.

Terwijl de een na de ander onder toezicht van de bewakers over het

muurtje sprong en wij klaptten alsof we gymles hadden, scheet iedereen in zijn broek omdat we bijna allemaal wel iets te verbergen hadden. Rocky had wiet, Cola had een mes, Daddy bezat een fles illegale drank, Troy verstopte een machete, de Kleineman had coke en ik had net, via hem, een gsm gescoord. De Kleineman keek benauwd. Die gek had z'n snuif toch niet achter z'n ballen verstopt? Hij mocht die middag naar huis, dat vierden we al een week. Hij ging dat toch niet verprutsen? Hij nam een aanloop en ik vergat te klappen. Hij sprong veel hoger dan nodig was. Hij was 1 meter 60. Vandaar zijn bijnaam Kleineman. Zijn echte naam kende ik niet.

Hij gooide na de sprong zijn armen in de lucht. Er werd gejoeld. Hij liep heupwiegend op ons af alsof hij zo-even het wereldrecord hoogspringen had verbeterd. Rocky siste verlekkerd tussen zijn drie tanden. Al die tijd zei de Kleineman niets. Toen hij weer vlak achter me in de rij ging staan gaf hij me een knipoog. Zachtjes vroeg ik: 'Waar?' Hij klakte even met zijn tong. Toen begreep ik dat hij zijn snuif in een condoom achter zijn kiezen had geplakt.

Om zeven uur waren we terug in onze cel. Alle moeders van de hele Dominicaanse Republiek en de rest van de wereld werden weer eens vervloekt. Hier zei niemand dat je een kankerlijer of een tyfuslul was. Je was de zoon van een hoer, van een kuthoer of van één miljoen hoeren tegelijk. Ze gingen je moeder neuken of naaien of verkrachten of er zelfs bovenop schijten. Wilde je eens goed tekeergaan, dan nam je een stel moeders te grazen. In Nederland zouden we zeggen: laat onze moeders erbuiten, maar hier deed niemand daar moeilijk over, anders konden ze wel bezig blijven.

Maar goed, toen we terugkwamen in onze cel leek het of er een granaat was ontploft. Alles lag ondersteboven. Ik zag dat ze mijn kleren van het plankje hadden gegooid, maar de steunen en het plankje zelf zaten nog netjes tegen de muur geschroefd. Een van die steunen had ik uitgehold, en ook een deel van het plankje dat erop lag. Precies in die opening zat mijn gsm, mijn lijntje naar Nederland.

Ik hoorde Daddy vloeken, die was zijn fles kwijt. En Troy had geen machete meer, dat vond ik niet zo erg, want Troy was nogal opvliegend. Hij ging helemaal los. Niet vanwege die machete, die kocht hij voor honderd peso wel weer terug van een van de bewakers, maar hij ging uit zijn dak omdat zijn matras in twintig stukken was gesneden. En waar haalde hij zo gauw een nieuw vandaan? Iemand ging vanavond zijn slachtoffer worden, want Troy slapend op de grond was ondenkbaar. Bij mij moest hij alleen niet aankomen, die *hijo de mil putas*, want dan sneed ik hem zijn strot af.

Tegen negen uur hadden we de cel weer een beetje op orde. We deelden hem met z'n twintigen. In drukke tijden zaten we er soms met z'n dertigen in. Wie nieuw binnenkwam had helemaal niks. Die sliep in het gangetje op de grond. Aan weerszijden van dat gangetje hadden de sterksten en rijksten een eigen kamertje ingericht. Die kamertjes maakten de gevangenen zelf. Ze spanden een touw van de ene muur naar de andere en hingen er een lap stof aan op. In iedere cel hing een netwerk van touwen. Het leek wel een gordijnwinkel, maar dan eentje in een derdewereldland. Na een maand had ik ook zo'n eigen kamertje veroverd met geld dat ik via mamma had gekregen. Honderdvijftig dollar had ik ervoor betaald, veel te veel, maar zonder dat

kamertje was ik knettergek geworden. De eerste dagen sliep ik op de grond want ik weigerde op een tweedehands matras te gaan liggen. En met tweedehands bedoel ik dus een matras dat al een heel leger van lichamen had gedragen. Zweetlichamen. Neukende lichamen. Zieke lichamen. Pis, poep, bloed – alle matrassen in La Victoria waren bruin en stonden stijf van de smerigheid. Sommige jongens waren zo blij als ze er na weken vechten eentje hadden gescoord, dat ze als een klein kind op hun pas veroverde bedje stonden te springen. De volgende ochtend stonken ze net zo als dat matras, maar omdat alles stonk hadden ze dat niet door. Ik lag liever tussen de scharrelende ratten op het beton tot mijn advocaat op een dag een gloednieuw matras mee naar binnen had gebracht.

Eens in de zoveel tijd doorzochten de bewakers onze cel op verboden spullen. Als we na zo'n actie terugkwamen hadden ze alle touwen neergehaald, alle matrassen kapotgesneden en alle kleren binnenstebuiten gekeerd. Het duurde een hele tijd voor je al je spulletjes weer verzameld had, want die tyfushonden smeten alles door elkaar. Expres, omdat ze macht hadden. Je broek lag in de wc, en je ene slipper lag links in een hoek van de cel en de andere rechts, alsof ze ermee hadden staan overgooien. Al je brieven lagen verspreid over de vloer onder de neergehaalde gordijnen. Als er geld in zat vond je dat nooit meer en bij het terugzoeken scheurden fotootjes onder de graaiende handen in duizend stukken uit elkaar.

De allereerste keer dat ik zo'n celcontrole meemaakte was ik de envelop kwijt waarin een fotootje van mamma zat. Ik raakte helemaal in paniek. Niemand mocht zien dat ik een foto van haar bewaarde. Op een gegeven moment zag ik Troy naar mij grijnzen. Hij hield iets in zijn hand. 'Olala!' riep hij. Ik wist dat hij het fotootje had gevonden. Ik voelde een waanzinnige razernij in me opkomen. Het is hier in La Victoria belangrijk om niet meteen je geduld te verliezen. Je moet eerst tot tien tellen om erachter te komen wie je voor je hebt, maar ik kwam altijd maar tot één. Of nog niet eens.

Troy zag me aankomen. Hij zei: 'Kleuter, stuur dat wijf van jou als ze hier op bezoek komt maar meteen door naar mij.' Ik vloog hem eerst gewoon naar de keel, maar hij bleef gewoon staan lachen. Toen pakte ik een stuk touw van de grond en probeerde dat om zijn nek te draaien. Troy was een kop groter dan ik en twee keer zo breed. Hij trainde zich de godganse dag te pletter. Hij had het meest gefitnesste lijf dat ik ooit had gezien. Hij tilde me op en drukte me een halve meter boven de grond tegen de muur. Ik trapte hem tegen zijn lul. Hij moest erom lachen. Hij noemde me Baby. Toen haalde ik uit en sloeg

zijn tanden door z'n bek. Daarna lachte hij niet meer. Hij zette me weer op de grond en schudde zijn hoofd. Er liep een straaltje bloed over zijn kin. Hij zei: 'Jij gaat het hier ver schoppen, Baby.'

Ik raapte de foto van mamma op. De anderen stonden er sprakeloos omheen. Hun voeten verdwenen in een berg gordijnen. Sinds die dag noemde niemand me meer bij mijn echte naam, maar heette ik Baby. Ik was de jongste van de cel. Achttien jaar oud en zonder baardgroei. Omdat ik er een gewoonte van maakte erop los te slaan noemden sommigen me na een tijd ook Witwapen. Alleen Daddy noemde me anders. 'Trouble,' zei hij vanaf de eerste dag dat we elkaar ontmoetten. Vanwege de problemen die ik meteen al in de cel veroorzaakte. Mijn eigen naam was al gauw verdwenen, soms noemde ik hem 's nachts hardop, om te voorkomen dat ik mijzelf voorgoed had uitgewist.

Ik zou de Kleineman gaan missen. Hij was als een grote broer voor me geweest. Ik vroeg hem, toen we na de celcontrole koffiedronken bij het kraampje van Cola, wat hij ging doen als hij vrij was.

‘Wachten op jou,’ zei hij.

‘*Coño*,’ zei ik, ‘dat bedoel ik niet.’

‘Wat bedoel je dan?’

‘Ga je weer in zaken?’

‘Ja, en jij gaat me helpen.’

‘Hoe?’

‘Om te beginnen ga ik jou hieruit halen.’

‘Hoe?’

‘Baby, we maken een plan dat niet kan mislukken, en binnen de kortste keren lig jij in mijn zwembad.’

De Kleineman gaf me een telefoonnummer. Hij zei dat ik dat aan mamma moest geven, want zo kon hij rechtstreeks met haar zakendoen.

‘Maar uit La Victoria ontsnappen is zelfmoord,’ zei ik.

‘Je gaat ook niet uit La Victoria ontsnappen.’

‘Waar dan uit?’

‘Uit het ziekenhuis.’

‘Moet ik mezelf er dan eerst in laten slaan?’

‘Nee gek, we gaan dat zorgvuldig voorbereiden, maar ik zweer het op de maagdelijkheid van al mijn zussen: dat gaat lukken!’

Ik lachte. Ik wilde hem geloven. Ik schreef zijn telefoonnummer achterstevoren op.

De Kleineman werd geroepen door een van de bewakers. Hij omhelsde me en draaide zich daarna nog een keer om: ‘Buiten La Victoria ben ik Jack,

remember? Vanaf vandaag is de Kleineman voorgoed dood en begraven.'

Hij was gek, de Kleineman. Hij had het altijd maar over ontsnappen en over zakendoen. 'Je verdoet hier je tijd, Baby,' zei hij tegen me. 'Je moet eruit en met mij mee naar Jamaica.' Hij zei dat er in mij een groot zakenman zat. Eentje met natuurlijk overwicht en gevoel voor timing. Hij had gelijk, ik was een echte handelsman. School heb ik nooit nodig gehad om tot grote rijkdom te komen. Die rijkdom heb ik alleen niet kunnen behouden. Er was een tijd dat ik kon strooien met briefjes van vijftig. Dat ik ze als confetti kon laten dwarrelen in mijn kamer. Maar op een dag stortte mijn imperium in. Ik denk dat ik net te veel een klootzak was, een hufter die niet vooruit kon denken. Maar de Kleineman kon me misschien iets leren.

Als ik terug was in Nederland moest ik zeker weten weer onderaan beginnen. Ik was al mijn contacten kwijt. Ik had het verziekt bij iedereen. De enige die ik af en toe nog belde met mijn illegale gsm was Faatje, mijn beste vriend. Ik zei tegen hem: 'Hou de klantjes warm.' Ik gaf hem wat adressen en hij beloofde zijn best te doen.

Ik begon ooit met de verkoop van balletjes crack aan junks. Dat zijn makkelijke klanten, omdat ze verslaafd zijn. Ik kocht zo'n balletje voor vijf euro van een tussenpersoon en verkocht het door voor de dubbele prijs. Ik werd er steeds beter in, en harder. Je moet superieur zijn als je dealt. Ben je angstig, of aarzel je, dan wandelen ze zo over je heen. Dan gaan ze zielig doen, of ze zeggen dat ze het morgen terugbetalen. Maar daar trap je maar één keer in. Ik wist precies wanneer de junks hun uitkering kregen. Dan stond ik op mijn vaste plek. Ik liep zelfs met ze mee, omdat ik wist dat ze na hun eerste pijpje direct een tweede nodig hadden. Dan was ik maar vast in de buurt. Soms hadden ze echt geen geld, dan ruilden ze een paar balletjes tegen een scooter. Het interesseerde me niet waar ze die vandaan haalden.

Ik had altijd een grote dosis zelfmedelijden, waardoor ik anderen nooit zielig vond. Ik bedoel, ik kwam uit dezelfde kutbuurt als zij, ik had dezelfde kutzooi meegemaakt, we zaten kortom in hetzelfde kutschuitje. Als zij zich zo nodig wilden doodspuiten, moesten zij dat weten. Ikzelf raakte dat spul niet aan. Ik werd geen zombie, no way in hell. Ik voelde me niet schuldig dat ik hun verslaving voedde. Ik bedoel, je kunt meneer Heineken toch ook niet verantwoordelijk houden voor het drankmisbruik van anderen?

Ik probeerde tenminste nog iets van mijn leven te maken, maar toen er op een dag de zoveelste hoer aan mijn benen ging hangen en smeekte om een

balletje had ik het helemaal gehad met dat hosselen. Ze zei dat ze even geen geld had omdat er een klant was weggelopen zonder te betalen. Ze begon te jammeren en van alles te beloven. Het was zielig, echt. Ik dacht: ik heb hier geen zin meer in, in dat gekruidenier met halfdooie sletten. Ik gaf haar het balletje zonder dat ze het hoefde te betalen. Ze omklemde het alsof het haar fokking baby was. Aangezien je in het leven alles zelf moest regelen besloot ik diezelfde avond nog te gaan investeren in mijn eerste gram echte snuif. Ik was net zeventien. Het werd tijd dat ik volwassen werd.

Dealen is hard werken. Er zijn jongens die denken op die manier makkelijk geld te kunnen verdienen, maar zo simpel is het niet. Je moet bijvoorbeeld altijd de baas zijn ook al ben je dat niet. Je moet goed kunnen bluffen en een grote mond hebben, maar niet te groot. Bij junks kun je je nog wel eens wat permitteren. Die moet je soms een grote bek geven, dat zijn zulke fokking losers, die doen de gekste dingen om een kruimeltje crack in hun pijp te kunnen stoppen. Maar toen ik op snuif was overgestapt moest ik beter op mijn woorden gaan passen. Ik bevond me opeens in betere kringen, zal ik maar zeggen. Advocaten, studenten, vastgoedjongens, dat soort types. Ik rende me helemaal de pleuris. Ieder weekend liep ik de marathon van Rotterdam. Als ik werd gebeld en ze noemden me bij een naam die ik niet kende, wist ik waarvoor ze me wilden spreken. Meestal zei ik dat ze naar Abdel moesten vragen, of Ahmed, als ik hun mijn telefoonnummer gaf. Werd ik later opgepakt door de politie dan kon ik altijd zeggen: 'Hallo, zie ik eruit als een Abdel ofzo? Ik ben toch geen Marokkaan?'

Als ik een bestelling doorkreeg vroeg ik waar ze zaten en ging ik er direct heen, ook al lag ik net te slapen. Je moet alles voor je klanten doen. Ik had een hekel aan fietsen, dus ik maakte rennend behoorlijk wat kilometers. Voordat ik ergens aanbelde zorgde ik ervoor dat ik niet meer buiten adem was. Ze hoefden niet te zien dat ik me voor hen in het fokking zweet had gelopen. Ik ging naar binnen met een smoel alsof mijn chauffeur op de hoek met draaiende motor op me stond te wachten.

Ik werkte me in die tijd helemaal verrot. Al het geld dat ik verdiende investeerde ik in nieuw poeder. Mijn klanten moesten altijd, dag en nacht, op me kunnen rekenen, want anders gingen ze direct naar een ander toe. Mijn gsm stond altijd aan, ook al had ik meisjesbezoek. Wie snuif wil wil het meteen. Ik ben wel eens helemaal naar Schiedam gerend. Alles deed ik voor een nieuwe klant. Na een tijdje verdiende ik een paar duizend euro in een weekend.

In het begin rende ik voor elk tientje. Ik dacht wel eens: ik ben een idioot, waar slaat dit allemaal op. Iedereen is aan het feesten en ik zit de hele avond aan de fokking cola. Sommige jongens, collega's zal ik maar zeggen, namen

uit verveling zelf ook wel eens een snuif, maar daar begon ik niet aan. Dan red je het namelijk niet. Ik heb er gezien die onder invloed te vriendschappelijk met hun klanten begonnen om te gaan en dan verziekte je het. Je moet boven je klanten staan, anders kunnen ze je maken en breken. En je moet representatief zijn. Die yuppen willen geen ranzig type dat naar hun feestjes komt. Je moet een beetje gezellig meebabbelen, alsof je een van hen bent. Raar, maar dat vinden ze stoer: geintjes maken met hun dealer.

Soms wilden ze een nakje voordat ze gingen inslaan voor de hele avond, een sleutelpuntje om het spul te proberen. Het liefst had ik dat ze al begonnen te snuiven waar ik bij stond. Dan dacht ik altijd: pingping, want na een halfuur was het alweer uitgewerkt en wilden ze meer. Daarom bleef ik na een deal vaak nog even hangen. Wie eenmaal begint, wil niet meer stoppen.

Ik werd betaald in briefjes van vijftig. Dan liep ik op zo'n avond rond met vierduizend euro in mijn achterzak. Ik vond het altijd grappig om met die stapel bankbiljetten naar de snackbar te gaan om sigaretten te kopen. Dan trok ik die tachtig biljetten tevoorschijn, pakte er een briefje vanaf en zei: 'Sorry, ik heb het niet kleiner.' Het liefst kocht ik die sigaretten bij een meisje dat mij met verbaasde ogen aankeek en daarna zonder iets te zeggen een pakje Marlboro over de toonbank schoof.

Thuis verstopte ik het geld in een kier van een verrotte kast. Alle huizen waarin ik met mamma heb gewoond waren verrot. Soms maakte ik de zooi nog erger. Dan beukte ik in een driftbui een deur uit zijn hengsels, of trok ik een plank van de muur. Verstopplekjes genoeg dus. Ik rolde het geld op en stak het overal tussen. De coke zelf verborg ik onder mijn bed. In mijn hoogtijdagen had ik er een kilo liggen met een waarde van vijftigduizend euro. Niet gek voor een jochie van zeventien dat op een dag begonnen was met maar één gram.

Ik versneed het spul om nog meer winst te kunnen maken. Iedereen deed dat. Zuivere coke of bijna zuivere coke is nergens te krijgen. In het oerwoud misschien, maar niet hier op straat. Ik stampte de coke fijn en mengde het poeder met iets anders. Methadon meestal. Ik verkocht het als acht streep coke. Dat betekent: acht delen coke, twee delen troep. Maar in werkelijkheid was het zeven streep. En na verloop van tijd werd het zes streep. Ik gooide er van alles doorheen om steeds meer geld te kunnen verdienen. Als de methadon op was pakte ik de paracetamol van mamma of ik scoorde ergens ritalin. De klanten vertrouwden me, dus op een gegeven moment zat ik op vijftig procent coke en vijftig procent goedkope zooi.

Op een avond kreeg ik een bestelling voor een feest. Ik ging het spul klaarmaken. Je kent het wel: stampen, en daarna per gram verpakken in van die ponypacks. Ik had geen methadon meer in huis. Er was haast bij dus ik graaide in de tas van mamma en vond een strip met van die grote pillen. Ik wist niet wat voor pillen het waren, maar eerlijk gezegd kon me dat geen fok schelen. Ik gooide de boel door elkaar, een op een, vijf streep coke dus en rende naar dat adres. Ik legde het spul op tafel en zo'n grote Surinamer vroeg: 'Ik wil wel eerst een nakje.' Dus ik zei: 'Is goed, ik kom zo wel terug.'

Toen ik na een kwartiertje weer binnenkwam was hij razend. Hij gooide al die envelopjes met coke naar mijn hoofd en vroeg of ik gek was geworden. Hij wilde weten wat ik met dat spul had gedaan, want het had zijn halve neus vanbinnen weggevreten. Achteraf bleken die pillen uit mamma's tas vitaminepillen te zijn. Ik had het bij die gast verneukt natuurlijk.

Zonder het te merken was ik zelf ook verslaafd geraakt. Niet aan dat spul maar aan het geld dat het opbracht. Ik wilde steeds meer, dus nam ik telkens grotere risico's. Ik werd zo greedy als de pest. Mijn zaken liepen goed, maar ik zag jongens bij wie het nog beter ging. Op een dag kwam er eentje naar me toe en die zei: 'We hebben leuke reisjes naar de tropen, is dat niet iets voor jou?'

Op de dag dat ik achttien werd ging ik naar het stadhuis om een paspoort aan te vragen. En toen ik dat niet veel later in handen had was ik klaar voor mijn eerste buitenlandse reis.

Ik kon kiezen uit verschillende lijnen, maar ik koos de veiligste. Dat betekende dat er zowel op het vliegveld van vertrek als op Schiphol mannen werkten die precies wisten welke koffers ze ongezien door moesten sluizen. Die extra zekerheid hield wel in dat de pakezel minder verdiende omdat hij op zo'n lijn minder risico liep. En ik zou die pakezel zijn. Eerst dacht ik nog: wat ouderwets dat ze in die landen met pakezels werken, maar toen wezen ze op mij. 'Jij bent de pakezel, debiel,' zeiden ze. Oké, dacht ik, onderop beginnen, dat hoorde er nu eenmaal bij. Maar als ik eenmaal terug was met mijn vracht kon ik wel de bloemetjes buiten zetten, zeker weten.

Ik ging mijn tas pakken. Mamma vroeg waar ik heen ging. 'Naar Groningen,' zei ik, 'een paar daagjes maar.'

'En die zwembroek dan!'

'Je weet toch mam, er is daar een tropisch zwemparadijs.' Ze geloofde me, maar voor de zekerheid pakte ik toch ook een dikke trui in.

De vlucht naar Venezuela duurde eindeloos. De dealers hadden me van tevoren niets verteld. Ze zeiden bij het afscheid op Schiphol dat alles vanzelf goed zou komen. Ik voelde me een kosmopoliet. Echt cool, want ik had nog helemaal niets te verliezen.

Toen ik op het vliegveld van Caracas aankwam, werd ik direct door iemand besprongen. Het was een jongen met een zwarte zonnebril op en een lading gouden kettingen om zijn nek. Hij begon me als een hysterische nicht te omhelzen.

'Rot op, homo, wie ben je?' riep ik en duwde hem van me af. Die jongen siste in mijn oor: 'Gozer, doe of je me kent.' Toen begreep ik het. Ik gaf hem een klap op zijn schouders en vroeg hoe het met hem ging. Ik omhelsde daarna ook de anderen die bij hem stonden. We liepen met onze armen om elkaar heen naar een gereedstaande auto. Geen rammelbak, zoals je zou verwachten in dit land, maar een fokking glimmende jeep grand cherokee met

geblindeerde ramen.

‘Jij bent hier zeker voor het eerst?’ vroegen die eikels.

Ik zeg: ‘Ja, hoezo?’

Ze begonnen uit te leggen dat er altijd overal politie op de uitkijk staat om te zien of er nog pakezeltjes tussen de toeristen zitten. ‘Dus als jij je dan gaat gedragen als een pakezeltje dan ben je er al bij voordat je je vrachtje goed en wel in je zadeltassen hebt zitten, gesnopen?’

Ik knikte dat ik het had begrepen. Wanneer je ergens aankwam was je altijd een vriend, een broer of een neef die werd opgehaald. Je moest dus overdreven groeten, ook al waren het wildvreemden. Die wildvreemden hadden een foto van hun pakezel in hun gsm staan en zo wisten ze wie ze moesten bespringen. Wat een eenvoudig systeem.

Ik had het koud. De airco stond op min achttien graden. Ik vroeg of het raampje open mocht. Ze zeiden: ‘Jij moet nog veel leren, *amigo*.’

We gingen naar een hotel. Er was een zwembad en overal hingen meiden rond. Ik dacht altijd dat de wereld klein was, maar nu vond ik hem toch wel heel erg groot. Ik miste mamma. Niet omdat ik haar niet zag, ze was alleen zo ver weg. Als er iets zou gebeuren zou ze me niet kunnen helpen. Het maakte me onzeker. Veel tijd om daarover na te denken had ik niet want de mannen die me naar het hotel hadden gebracht zeiden: ‘Amigo, we gaan feesten en jij gaat met ons mee.’ En dus stapte ik weer in die jeep en begonnen we aan een lange nacht.

Op een goed moment kregen ze ruzie met een gast. Ik weet niet waarover het ging, maar ze sleurden hem mee naar buiten toe. Ik bleef achter in die tent met keiharde gangsta rap. Maar opeens kwamen die jongens weer binnen, grepen me bij mijn arm en trokken me mee die tent uit. We reden weg met gierende banden. Ze leverden me af bij een ander hotel.

‘Waarom?’ vroeg ik. Ik stond te trillen op mijn poten.

‘Omdat we die *puto* hebben koudgemaakt,’ zeiden ze.

‘Vermoord?’ zei ik.

Ze sloegen me tussen mijn schouders en zeiden dat ik werkelijk nog een groentje was.

Een leven betekende niets in dit land. Ik had er achteraf alleen wel bij willen zijn. Ik hield van spanning in die tijd. Hoe meer zooi er om me heen

was, hoe leuker ik het vond. Ik had toen een andere kijk op het leven. Ik had niet alleen de ambitie drugsdealer te worden, ik wilde allround crimineel worden, en hoe meer ik mee zou maken, hoe sneller mijn carrière zou verlopen. Ik wilde ervaring opdoen, want ervaring betekende respect. Ik had nog nooit gezien hoe iemand werd omgelegd. Maar het feit alleen al dat ik in de buurt was geweest van een moord zorgde wel voor een nieuwe opwinding. Een opwinding die maar een paar uur duurde, want nadat ik was afgezet bij het nieuwe hotel was ik weer op mijzelf aangewezen en kwam de onzekerheid, hup, terug in mijn hoofd.

Mijn spullen stonden de volgende ochtend bij de receptie. Er zat een briefje bij waarop stond: 'We bellen.' Maar ze belden niet. Ik werd zenuwachtig want de hoteleigenaar wilde geld zien. Als pakezel wordt alles voor je betaald, je overnachtingen en je eten. Ikzelf had nauwelijks geld op mijn rekening staan dus ik kon niets voorschieten. Ik begon de angst weer te voelen en rookte me te pletter om de tijd te verdrijven. Ik wilde dat ik nooit aan deze reis was begonnen.

Mijn telefoon ging op een avond: mamma. Ze vroeg hoe het ging.

'Goed,' zei ik.

'En het weer?'

'Mooi,' zei ik.

'Het regent in Groningen,' zei ze.

'Mamma, ik weet het,' antwoordde ik.

De volgende ochtend heel vroeg kwamen ze me halen. 'Pak je tas,' zeiden ze, 'je vliegt over twee uur.' Ze hadden een ander ticket voor me gekocht. Ik snapte er niks van, maar ik was blij dat het nu eindelijk ging gebeuren. Ik begreep niet waarom er altijd maar gescheurd moest worden. We gingen met gierende banden door de bochten. Ik zag dat er in het dashboardkastje twee pistolen lagen. Ik dacht: ze zijn gestoord. Echt gestoord.

We stopten in de buurt van het vliegveld naast een andere auto. Daar stapte een wat oudere man uit die me een tas overhandigde. Ik wist dat ze met die tas hadden zitten klooiën. Dat er een dubbele bodem in zat of wat dan ook. Ik deed mijn spullen in de tas die ik had gekregen en vroeg: 'Wat gebeurt er eigenlijk als ik word gepakt?' Ze lachten en zeiden: 'Niks jongen, want het gaat helemaal goed komen.'

We namen afscheid. Ik trilde over mijn hele lichaam. Ik beloofde mezelf: dit doe ik nooit meer.

Het inchecken ging snel. Ik gaf mijn tas af en liep door de paspoortcontrole. Iedere keer dat ik gekraak door de luidsprekers van de vertrekhall hoorde komen wist ik zeker dat ze mijn naam zouden omroepen. Maar telkens was het een oproep dat de passagiers van die en die vlucht zich moesten verzamelen, of dat een bepaalde reiziger moest voortmaken wilde hij zijn vlucht nog halen. Zelfs toen ik op mijn plaats in het vliegtuig zat trilde ik nog steeds. Pas toen we opstegen kalmeerde ik een beetje. Als ik werd opgepakt zou ik in ieder geval in een Nederlandse gevangenis terechtkomen.

De hele fokking weg naar Amsterdam heb ik zitten bidden. Thuis verdiende ik op straat hetzelfde geld, waarom zou ik dit ooit nog één keer doen? Ik zei tegen God: laat me erdoorheen komen, dan beloof ik U dat dit de eerste en de laatste keer was. Geef me alstublieft deze ene kans. Ik herhaalde het duizend keer. Toen ik op Schiphol bij de bagageband stond zag ik mijn tas niet. Ik wist zeker dat hij was zoekgeraakt. Ik begon weer te trillen. Als ik met lege handen bij de dealers aan zou komen vraten ze me op en zou ik op een verschrikkelijke manier moeten boeten.

Sommige tassen kwamen al voor de tweede keer langs. Ik wachtte en wachtte. Het leek wel of God de wereld in kortere tijd had geschapen dan dat die eikels het bagageruim van het vliegtuig hadden leeggemaakt.

Toen ik voor de vijftigste keer op mijn horloge had gekeken zag ik opeens mijn tas. De hengsels stonden in een soort hiephoi-houding overeind. Ik wilde er het liefst naartoe rennen, maar niemand mocht zien hoe opgelucht ik was. Ik gooide hem zwierig over mijn schouder en liep met een brede lach op mijn gezicht langs die sukkels van *Nothing to declare*.

Toen de glazen deuren openschoven stonden daar een paar van die gozers die me begonnen te omhelzen. Ik was zo blij dat ik veel te hard riep: 'Het is gelukt!' Degene die me op dat moment omhelsde zei dat ik mijn bek moest houden. Maar het kon me niks meer schelen.

We gingen direct een biertje drinken. Ze vroegen: 'Hoe wil je worden uitbetaald, in geld of in spul?' Ik wilde spul, want spul kon je verdubbelen. Maar ze gaven me geld, zeventuizend euro in briefjes van vijftig.

Thuis zat mamma aan de keukentafel. 'Je was niet in Groningen hè?' Ik zag helemaal bruin van de zon, dus ik zei: 'Nee, ik zat in Venezuela.' Ze begon te huilen. Ik had helemaal geen zin in een zeikende moeder, maar ik

was zo blij dat het goed was gegaan dat ik naar haar toe liep en haar troostte. Ik zei dat het nooit meer zou gebeuren. 'Ik zweer het mamma, het was verschrikkelijk, maar nu is alles goed.' Ik stak diezelfde avond nog al mijn geld in een voorraad nieuwe coke. Daarna bedankte ik God. Ik was oprecht. Zo'n vliegreis zou ik nooit meer maken.

Ik liep die eerste avond dat ik terug was uit Venezuela met honderdveertig briefjes van vijftig euro in mijn broekzak rond. Ik had geen portemonnee maar had ik er een gehad dan zouden ze er niet eens in passen.

De zaken gingen goed. Er waren jongens die voor me liepen. Ik begon macht te krijgen en wilde nog meer macht. Ik betaalde niet altijd iedereen netjes uit, omdat ik eerst zelf steviger in het zadel wilde zitten. Ik dacht: eerst ik en daarna trek ik de rest wel naar boven. Ik smeed met geld. Ik trakteerde iedereen, want ik wilde dat ze me ondanks alles aardig bleven vinden, maar zo werkt het in de praktijk natuurlijk niet.

Mijn vrienden hadden na verloop van tijd geen zin meer om voor een schijntje op pad te gaan. Ze hadden achteraf groot gelijk, maar toen was ik woedend. Ik maakte steeds ruzie, want ik wilde dat ze voor me zouden vliegen. Ik weet niet wat me bezielde. Ik zat in een storm en ik kwam er niet uit.

Ik begon te vallen en te vallen en op een dag was mijn geld op. Ook mijn voorraad coke was geslonken tot een paar kruimels onder mijn bed. Ik moest geld gaan lenen, maar niemand gaf me dat. Logisch. Ik had me hard opgesteld, nu deden mijn vrienden dat ook. Ik klopte bij mamma aan, maar die zei: 'Ga naar school, of zoek werk.'

Ik vond een baantje bij een groot garagebedrijf dat tweedehands auto's verkocht. Ik moest de hele dag bumpers poetsen. Als ik thuiskwam had mamma wat te eten klaargemaakt en daarna ging ik naar bed. Ik was helemaal dood die eerste week. Vrijdagmiddag kreeg ik driehonderd euro in mijn handen geduwd. Een fooi, meer niet.

Ik haatte de eigenaar van die tent, ik haatte de klanten en ik haatte de slappe zeik uit de koffieautomaat. Het enige goede was Faatje. Faatje kwam uit Suriname. Als hij lachte gingen alle vrouwen kwijlen. Echt, hij zou verkoper moeten worden in plaats van polijster van metalen velgen. Hij liep in die lullige rooie overall tussen de auto's door alsof die hele zaak van hem was. Door Faatje hield ik het die eerste week vol.

Het geld dat ik had verdiend gaf ik allemaal op vrijdagavond al uit. Ik zei

de volgende dag tegen mamma dat ik daar niet meer heen ging. Toen begon ze te huilen. Ze beet achter elkaar al haar nagels af. Ik zweer het. Haar mond leek wel een cirkelzaag. Zzzzzz, weg nagels. Ik zei: 'Oké, oké, mam, maak je niet druk, ik ga ermee door tot ik iets anders heb.' En ik beloofde ook een opleiding te gaan doen.

Maandagochtend om acht uur trok ik mijn rode overall weer aan. Ik kon niet geloven dat ik zo gehoorzaam was geweest. Het klinkt raar, maar ik had ontzettend veel medelijden met mezelf. Als dit mijn toekomst was ging ik nog liever dood. Ik zag me niet iedere dag ergens heen gaan om dan de hele week hard te moeten werken voor de huur, het eten en een T-shirt van de H&M.

Ik stak een sigaret op en liep naar buiten. Daar stond Faatje zich al uitgebreid te spiegelen in de lak van een zwarte BMW. Hij aaide over de motorkap en zei: 'Kom even naast me zitten.' Auto's konden mij geen zak schelen, maar Faatje reed in zijn fantasie al in een dikke Bimmer rond. Hij draaide het contactsleuteltje om en zette de stoelverwarming aan. 'Op een dag ga ik er zo eentje kopen,' zei hij. Ik vroeg of hij zijn rijbewijs had. 'Ik heb geen rijbewijs nodig man,' en hij begon te lachen. Ik wilde weten hoe hij zo'n bak dacht te gaan betalen met dat mongolensalaris van ons. Faatje draaide zich verwonderd naar me toe en zei: 'Wat denk je jongen, hier werk ik voor mijn lol, maar geld verdienen doe ik ergens anders.'

'Ergens anders?'

'Ja, ergens anders. Op twaalf kilometer hoogte.' Hij bootste met zijn hand een vliegtuig na.

Ik keek Faatje strak aan en begreep dat hij daarmee niet bedoelde dat hij lunchpakketjes uitdeelde aan de vakantiegangers van Transavia. Faatje was dus

drugskoerier.

'Wat zit je nou te staren, man?' zei hij, 'heb je nog nooit een *mula* gezien?'

Ik wilde niet achterblijven en vertelde hem over mijn eerste vlucht naar Venezuela. Hij pakte mijn schouder beet en zei: 'Ik wist het wel, eikel, jij bent niet zo stom als je eruitziet.'

De baas tikte tegen de ruit en vroeg of we nog wat gingen doen vandaag. Faatje en ik werden vanaf toen de beste vrienden. Ik zei: 'Noem me alleen nooit meer eikel, want daar kan ik niet zo goed tegen.' Hij sloeg zijn hand tegen zijn borst en zei: 'Respect.' En we gingen aan het werk.

Die avond in bed kon ik niet slapen. Ik had God beloofd dat ik nooit meer met drugs in een vliegtuig zou stappen. 'Laat me thuiskomen, laat me thuiskomen.' Dat zinnetje had ik uren achtereen herhaald. 'U mag me de volgende keer laten vallen, maar er zal geen volgende keer zijn, dat beloof ik U, dat zweer ik.' Dat was zeven maanden voordat ik Faatje had ontmoet, voor ik naast hem in die BMW was gestapt en we deden of we over de Coolsingel cruisten en floten naar de bitches.

Ik wist dat ik niet nog eens in een vliegtuig kon stappen om daarna te gaan bidden. En mamma? Ik werd misselijk als ik aan haar dacht. Maar zonder geld kon ik ook niet verder. Waarom ging ik niet als alle anderen gewoon naar school om te doen wat er van me werd gevraagd? Waarom wilde ik een leven dat uit elkaar barstte van de spanning? Als ik in de bioscoop zat dacht ik: dat wil ik ook. Een avontuur beleven dat voorbijflitst in anderhalf uur, om daarna weer aan een nieuw te kunnen beginnen. Ik wilde het leven groots meemaken. Dus niet zoals het stond voorgeschreven in de wet.

Ik bedacht die nacht wat misdaad was. Misdaad was iemand pijn doen, iemand beroven, iemand angst aanjagen. Maar wat was dealen nu helemaal? Alcohol mocht wel, en cocaïne niet? Waarom was dat eigenlijk zo? Wat was er zo misdadig aan een drugskoerier? Iemand had dat in de wet gezet, maar het was eigenlijk een heel willekeurige wet.

Binnen een paar uur veranderde ik mezelf van een crimineel in een soort Robin Hood. Ik zou mamma helpen aan een beter huis, en ik zou er ook voor zorgen dat ze nooit meer hoefde te werken. Om dat te bereiken moest ik nog één keer vliegen.

Ik ging naar het stadhuis om een nieuw paspoort aan te vragen. In het oude stonden al stempels uit Venezuela, dat zou te veel opvallen aan de grens. Zo'n jonge jongen die maar op en neer pendelt tussen Nederland en een drugsparadijs. Ik zei tegen het meisje achter de balie dat ik mijn eerste paspoort was kwijtgeraakt. 'Dat is snel,' zei ze, 'ben je al bij de politie geweest?' Ik liet haar het ingevulde aangifteformulier zien en binnen een week was het gepiept. Mijn oude paspoort verstopte ik onder mijn matras en het nieuwe stak ik in mijn zak.

Ik vertelde mamma dat ik een andere baan had. Ze was zo moe van mij dat ze de kracht niet meer had om te vragen naar het hoe of wat van mijn nieuwe werk. Ik zei dat ik de grens over ging voor een groot bouwproject in België. Ze pakte mijn hand en zei: 'Jongen, ik kan het niet meer volgen, maar

denk eraan, ik laat je nooit in de steek.'

Maandagochtend om zes uur toeterde de chauffeur van de taxi. Mamma had de hele keukenmachine volgegooid met vruchten zodat ik een liter gezondheid achterover kon slaan. 'Vitamines voor de hele week,' zei ze. Ik omhelsde haar vlug en voelde hoe dun ze geworden was. 'Dat je met een taxi naar het station gaat,' zei ze bewonderend. 'Bel je af en toe?'

'Tuurlijk.' Mijn keel zat dicht. Ik aaide Bubblehead, onze boxer, over haar kop. Haar trouwe blik zorgde er bijna voor dat ik de hele boel liet zitten, maar de chauffeur toeterde weer en ik pakte mijn tas en verliet het huis zonder verder achterom te kijken.

De taxi bracht me naar Schiphol. Een vriend van de neef van Faatje, of de neef van een vriend van Faatje, wat maakte het uit, had me de vorige avond een ticket gebracht. Dit keer ging de reis naar de Dominicaanse Republiek. Ik zou aan deze trip meer geld overhouden dan aan de vorige, precies wat ik nodig had voor een nieuwe start. Dat ik daardoor ook meer risico liep nam ik op de koop toe, wie niet waagt die niet wint.

Ik werd in Santo Domingo ontvangen op de gebruikelijke manier. Als een ervaren pakezel omhelsde ik de man die me op kwam halen en vroeg hem hoe het ermee ging. De auto die me naar het hotel bracht was een roestige Toyota fourwheeldrive en het hotel zelf bleek een hoerentent. De toeristen die er zaten waren niet gekomen voor de mooie witte stranden van de Dominicaanse Republiek, maar ze wilden verwend worden door jonge meisjes van zestien. Ik dacht direct: wat is dit? De mannen die me hadden afgezet zeiden dat ik nog van ze zou horen. Ik ging vroeg naar mijn kamer, maar de hele nacht werd ik uit mijn slaap gehouden omdat het hotel was veranderd in één groot matras.

De volgende dag nam ik de bus naar het strand. Maar toen ik daar eenmaal goed en wel zat wilde ik alweer terug naar het hotel omdat ik bang was dat de opdrachtgever me niet zou kunnen vinden. Ik bedoel, als pakezel kun je niet een beetje rond gaan struinen en doen of je vakantie hebt. Je moet altijd klaarstaan voor het geval je halsoverkop moet vertrekken.

Ze lieten niets van zich horen. Ik voelde me nog losser van de wereld dan die eerste keer. Ik begon Faatje te vervloeken. Faatje in zijn rooie overall die kwijlend boven de motorkap hing zodra er een witblauw geblokt embleempje

van een BMW op zat. Faatje die de drugs niet in een koffer verborg, maar in zijn buik. Faatje die me tot in de details vertelde hoe hij een voor een al die bolletjes doorslikte tot hij zich bijna niet meer kon bewegen en volgeladen als een varken het vliegtuig in stapte. Fok Faatje. Ik belde hem. Hij zei: 'Echt man, het komt goed. Het duurt gewoon altijd even met die gasten, maar mij hebben ze nooit bedonderd, dus waarom zouden ze jou naaien?' Ik werd weer wat rustiger. Hij vertelde dat er een nieuwe Bimmer was binnengekomen. Een Roadster met een tv-ontvanger, een regensensor en een vermogen van 231 pk. Hij wilde aan een lange opsomming beginnen, maar ik zei dat ik wel kwam kijken als ik terug was.

Inmiddels was het vrijdag geworden. Ik had mamma gezegd dat ik aan het einde van de week weer thuis zou zijn. Ik wilde haar niet bellen. Ik had geen zin om weer allemaal smoezen te bedenken. Ik voelde me nep door al dat gedraai en gelieg.

Ik belde haar toch. 'Ik weet wat je aan het doen bent,' zei ze meteen toen ze opnam, 'kom terug, doe het niet.' Ik zei dat ik niet meer terug kon. 'Als ik hem smeer, weten ze me thuis te vinden.' Ze hadden mijn reis betaald, mijn hotel, me een stapel bankbiljetten gegeven voor een paar dagen lol. Als ik ervandoor ging zouden ze op Schiphol klaarstaan om me te slachten.

'Maak je geen zorgen mamma, je weet toch, God zorgt er altijd voor dat er een beschermengel op mijn schouder zit.'

Mamma zei: 'Als je thuiskomt, bind ik je vast en zie dan nog maar eens los te komen.'

'Goed mamma,' zei ik, 'als ik terug ben word ik jouw gevangene.'

Ze kwamen die avond langs om te zeggen dat er van alles was misgelopen. Er zou een nieuwe vlucht worden geboekt, maar tegen de tijd dat ik die moest nemen kwam er niemand opdagen. Ik was helemaal gestrest. Ik belde Faatje. Hij zei dat het allemaal heel normaal was. 'Alleen als je slikt kunnen ze je niet laten wachten,' lachte hij.

Ik hing al die dagen maar wat rond bij het hotel. Er waren vechtpartijen, er werd gesnoven en ingebroken in de kamers van de toeristen. Het was verschrikkelijk, maar ik durfde niet meer te bidden. Ik dacht: God ziet me al aankomen. En mamma belde ik ook niet meer. Ik begon erover te denken terug te gaan zonder de coke. Wat was ik hier in dit vijfde wereldland in godsnaam aan het doen? Nu ik zo ver van huis was vielen mijn problemen best mee. Dat heb je altijd als je afstand neemt van de shit. Dan denk je: waar

maak ik me eigenlijk druk over? Ik kan toch opnieuw beginnen?

Maar ik wachtte te lang met beslissen. Op een ochtend stonden er vier mannen om me heen. 'Mula, het is tijd,' zeiden ze. Ik moest mijn tas pakken en in de auto stappen. Ze raceten als gekken door de stad en stopten pas toen we bij een afgelegen weiland waren aangekomen. Ze gingen in het gras zitten en openden een fles rum. Die hele fles was binnen de kortste keren leeg. Al snel begon alles om me heen te draaien. Ik dacht: laat ik maar dronken worden dan voel ik de zenuwen tenminste niet meer. Ze haalden een broekje tevoorschijn. Een soort wielrennersbroekje met pijpen tot op de knie. Dat moest ik over mijn eigen onderbroek aantrekken. In die pijpen zaten langwerpige openingen verborgen. Daar begonnen ze repen geperste cocaïne in te schuiven.

Ik zei: 'En de honden dan?'

'Er zit een hele laag anti-hondenspray op.'

Ik trok mijn spijkerbroek weer aan, maar als je goed keek zag je de coke gewoon zitten. Ze zeiden dat dat wel meeviel. Als je het niet wist, dan zag je het niet. Ze maakten een nieuwe fles open. Ik vroeg of ze geen wijdere spijkerbroek hadden. Alles in mijn kop begon te schreeuwen: doe het niet! Ga weg! Het leek of ze me hoorden roepen want ze zeiden dat ik er ook voor kon kiezen niet te gaan vliegen, maar dan had ik wel een probleem.

Ik raakte helemaal verlamd. Het is beangstigend te ontdekken dat je op sommige momenten in je leven helemaal niets meer over jezelf te vertellen hebt. Ik bleef gewoon zitten tussen die scharminkelige koeien in dat uitgedroogde gras en nam als een robot de fles aan die de mannen doorgaven. Ik dronk tot ze zeiden: 'Instappen, het is tijd om te gaan.'

We reden naar het vliegveld. 'Hou je tas gewoon een beetje voor je benen,' zeiden ze, 'dan valt er niks te zien.' Het was een stel amateurs, dat was wel duidelijk, maar ik was te versuft om me er nog druk over te maken. Ik had dit pad gekozen en een terugweg was er niet. We namen afscheid. Ik sloot aan in de rij en checkte in. De tas hield ik bij me als handbagage. Ik zweette me kapot toen ik bij de poortjes kwam. Ik hield de tas krampachtig tegen mijn benen gedrukt.

Vlak voor ik door het poortje moest zette ik mijn tas op de band. Ik liep een beetje krom door het poortje heen. Mijn T-shirt had ik zover mogelijk over mijn benen naar beneden getrokken. Ik schrok me dood toen het alarm afging. Ze vroegen of ik iets in mijn zakken had zitten. Ik voelde en haalde

mijn aansteker tevoorschijn. Mijn T-shirt plakte aan mijn lijf. Ik moest opnieuw het poortje door. Een vrouwelijke beambte stond heel intens naar me te kijken. Ik voelde haar ogen prikken, alsof ze een röntgenapparaat was. Ik liep langs haar heen. Ik rook mijn eigen zweet. 'Kom eens terug,' zei ze. Ik dacht: ik doe of ik haar niet heb gehoord. Ik liep door. Ik trilde over mijn hele lichaam. 'Señor,' riep ze nu heel luid. Ik zag dat er mensen naar me keken. Ik draaide me om. Er liep zweet van mijn voorhoofd in mijn wenkbrauwen. 'Pet af,' zei ze. Ik droeg zo'n toeristenpetje met *República Dominicana* erop. Ik gaf haar mijn pet. Hij was doorweekt. Ze zei dat ik door kon lopen. Ik lachte. Van de zenuwen en de opluchting had ik een grote grijns op mijn gezicht.

Ik ging zitten in de wachtruimte. Met mijn T-shirt veegde ik mijn gezicht droog. Toen ik opkeek stond er een man vlak voor mijn neus. Hij liet een pasje zien. 'Politie,' zei hij.

Het allereerste wat ik dacht was: dit is de wraak van God. Ik zweer het. Ik zat daar op zo'n plastic kuipstoeltje, het zweet gutste van me af en ik wist: ik ben de lul.

'Meekomen,' zei die man. Hij zag eruit zoals acteurs eruitzien in een B-film. Zijn buik hing over zijn broek. Hij had een glimmende zwarte snor en om een van zijn vette vingers zat een gouden ring met een steen erin. Hij klapte zijn politiepasje dicht op dezelfde arrogante manier zoals je ze dat op de televisie ziet doen. Hij keek me niet aan en deed of ik niet bestond. In plaats daarvan bestudeerde hij zuchtend een vliegtuig dat naar de startbaan taxiede.

Ik ging staan en volgde hem naar een klein kamertje. Daar zat nog zo'n man, het kon z'n tweelingbroer zijn. 'Paspoort,' zeiden ze in koor. 'Pet af.' En toen: 'Tas open.' Ik had een gouden ketting om mijn nek en ruim honderd euro op zak. Op straat had ik geleerd overeind te blijven, hier zou ik ook doorheen komen. Nooit opgeven. Volharden, zelfs tegen beter weten in.

'Benen uit elkaar,' zeiden ze. 'Armen opzij.' Ze begonnen aan me te plukken.

'Wat is dat?' vroeg een van de snorren toen hij met zijn handen over mijn bovenbeen streek.

'Ik ben ziek,' zei ik.

'Ziek?'

'Mijn maag doet het niet meer.'

'Wat doet je maag niet meer?'

'Die werkt niet meer.'

'Laat eens zien dan.'

'Dat kan niet.'

'Hoezo, dat kan niet.'

'Dan gaan de draadjes los.'

‘Draadjes?’ De snor sloeg keihard met zijn vuist op tafel.

‘Broek uit!’ schreeuwde hij. Ik deed mijn broek uit. Ze keken knikkend naar die bobbelige wielrennersbroek. Ze wilden weten wat daarin zat.

‘Draadjes toch!’ riep ik nog een keer. Mijn hersens waren gestopt met denken en ik bleef als een machine herhalen wat ik eerder al had gezegd.

‘Draadjes godverdomme waarvoor!’ riepen ze kwaad.

‘Voor mijn maag.’ Ik was nu ook kwaad. Een van de snorren trok aan mijn broekje en er viel direct een reep geperste coke op de grond. Ik moest het broekje uittrekken. Toen ik mijn spijkerbroek even later weer aan had gaf ik ieder een briefje van vijftig euro. Ze namen het aan maar zeiden niets. ‘Ik wil hier weg,’ zei ik. Ze schreven zwijgend dingen op een formulier en stopten het broekje in een doorzichtige plastic zak. Ik deed mijn gouden ketting af en een van de mannen nam hem aan. De andere zei dat ik hem moest volgen. Ik zei dat ik mijn vliegtuig wilde halen. ‘Volgen,’ zei hij weer. Ik vroeg waar we heen gingen. Hij zei dat ik nog even geduld moest hebben en dat ik daarna weg mocht.

‘Laat me gaan,’ vroeg ik weer.

‘Straks,’ zei de man die met de ketting speelde.

Ze duwden me een gammel liftje in. We gingen naar de kelder. Mijn vliegtuig ging pas over een halfuur. Met een beetje geluk kwam alles toch nog goed. We liepen een lange gang door. Het was er koeler en ik kon iets vrijer ademen. De gang eindigde in een grote ruimte. Midden in die ruimte stond een studiolamp opgesteld. Een fotograaf stond over zijn camera gebogen en kletste met een man in uniform. Ze waren allemaal dik en ook deze twee droegen een snor. De man in uniform begon me opnieuw te ondervragen. Er kwamen steeds meer mensen bij die dingen wilden weten. Ze waren heel vrolijk en maakten grapjes die ik niet begreep. Ik zei telkens dat ik niets wist en dat ik geen namen kon geven. Zij werden ongeduldig en ik ook. Er hing nergens een klok maar aan de groeiende berg peuken in de asbak kon ik zien dat mijn vlucht allang vertrokken moest zijn.

Ik vroeg wat er nu met me ging gebeuren, maar ze zeiden alleen: ‘Hou je bek vuile rat.’ Toen wist ik dat ik verloren had. Er werden foto’s van me genomen. Ik zou daar aan de muur komen te hangen naast de andere portretten van mensen die waren opgepakt. Sommige foto’s waren al helemaal vergeeld en kromgetrokken, alsof de geportretteerden daar ter plekke waren

vergaan. Ze deden me handboeien om. Niemand sprak meer over die gouden ketting en die honderd euro. Er werd in een walkietalkie gepraat en niet veel later stonden er vijf militairen om me heen. Het klinkt als een cliché, maar ik dacht toen echt: straks word ik wakker.

Ze namen me mee en duwden me in een jeep. Ik zat op de achterbank tussen de soldaten ingeklemd. Ze hielden hun vinger aan de trekker. Bij iedere hobbel in de weg schoot de loop van hun geweer alle kanten op. We verlieten de stad. Toen wist ik zeker dat ik Nederland de komende dagen niet zou zien. Ik moest mamma bellen en haar vertellen dat het een weekje later werd. Misschien moest ik niet eens zeggen waar ik mij op dat moment bevond.

Echt, ik dacht dat het een week zou duren en dat ik dan weer op vrije voeten zou zijn. Wat is een paar ons coke nou helemaal? En als ze me niet snel vrijlieten zou de ambassade er wel voor zorgen dat ik aan Nederland werd uitgeleverd. Zo stelde ik mezelf gerust terwijl de jeep over het kapotte asfalt slingerde. Mijn handboeien zaten veel te strak, ik moest plassen en ik had barstende koppijn. Ik dacht aan mamma. Ik begreep niet dat ik had ingecheckt terwijl alles erop wees dat het niet zou lukken. Anti-hondenspray, daar begon het al mee. Je hoefde geen speurneus te zijn om te zien dat ik iets onder mijn broek verborg. Ik was het slachtoffer van amateurs, van een stel zesderangsdealers die een stom pakezeltje voor zich lieten lopen. Waarom had ik niet gezegd: 'Sodemieter op en ga zelf als een debiel met die zichtbare lading door de douane heen.' Faatje had me gewaarschuwd: 'Je moet slikken, man.' Maar ik kon dat niet. Ik kreeg die troep niet door mijn keel.

De jeep stopte voor een politiebureau. Een door de zon verbleekt gebouw met in afgebladderde letters *Policía* erop. We liepen door een gang. Ik zei dat ik naar de wc moest. 'Straks,' zeiden ze. Aan een houten tafel zaten wat mannen in uniform te roken. Er hing een verstikkende lucht in die ruimte. Op een van de stoelen zat een vrouw met weinig kleren aan. De groepshoer. Ze had knalroze lippenstift op en toen ze mij zag klakte ze met haar tong. De mannen keken verveeld op. Ze hadden geen zin om aan het werk te moeten. Een van hen hees zich overeind en ging achter een tafel zitten waar een typemachine op stond. Het leek daarbinnen de fokking middeleeuwen wel. De andere mannen begonnen mijn tas te plunderen. Zelfs mijn onderbroeken werden bekeken. Intussen werd ik ondervraagd. Het waren dezelfde vragen die ik op het vliegveld had moeten beantwoorden. Ik vroeg of ik even naar de wc mocht. 'Straks.' Ik vroeg of ze wat water hadden. 'Straks.' Ik vroeg daarna

of ze een sigaret voor me hadden, want meer nog dan mijn dorst lessen wilde ik roken. Die Bokito achter zijn typemachine zei dat er in het gebouw niet mocht worden gerookt. Hij zei het terwijl hij zijn eigen rook uitblies. De groepshoer kreeg meelij en zorgde ervoor dat ik even kon gaan pissen. Daarna kreeg ik een plastic bekertje met mierzoete limonade.

Na vier uur, er hing een klok aan de wand, brachten ze me naar mijn cel. Het was al ver na middernacht. We liepen een gang in met vervelozе muren. Ik hoorde mannen schreeuwen. Toen we de hoek om gingen zag ik aan weerszijden van de gang traliedeuren waarachter tientallen gevangenen zaten. Ze staken hun armen naar buiten om me te kunnen aanraken. Ik was in een film beland, met dit verschil dat ik er nu ook bij kon ruiken. Ik ademde verrotting in. Dit was een dierentuin, maar dan erger, omdat het mensen waren. We liepen helemaal naar achteren. Onze voetstappen klonken hol en de sleutels van de bewakers rammelden. De bewakers hielden halt bij de laatste en volste cel. De gevangenen werden helemaal wild toen ze zagen dat ik bij hen zou worden gezet.

‘Breng hem hier,’ riepen ze. ‘Breng hem hier, vers vlees.’ Er werd geprotesteerd vanuit de andere cellen. Daar rukten ze de tralies bijna uit de deur. Ze gedroegen zich allemaal als uitgehongerde hyena’s die een verzwakte buffel zien. Ik keek naar de hysterische mannen die hun handen om de spijlen hadden geklemd. Ze klommen boven op elkaar om mij goed te kunnen bekijken. Geen van hen had een T-shirt aan en hun broek werd omhooggehouden door een touw. De stank die uit die laatste cel kwam was ondraaglijk.

‘Hij is voor mij,’ riep er een.

‘Ben je gek,’ riep een ander, ‘dat kontje is vanavond voor mij.’

Ik raakte in paniek. Ik draaide me om naar de bewakers maar die trokken zich nergens iets van aan. Ik had alles die dag al meegemaakt. Wanhoop, woede, verdriet om mamma. Maar nu was ik voor het eerst ook bang. Ze zouden me gaan verkrachten en de bewakers vonden het goed. Ik zei: ‘Laat me hier alsjeblieft niet naar binnen gaan.’ Ze deden zonder iets te zeggen mijn handboeien af. Ik smeekte of ik alleen in een cel mocht slapen. Intussen werd er onophoudelijk aan de tralies getrokken. Er werd gejoeld. Ik hoorde hen *gringo* zeggen. Lekkerе gringo. Ik werd kwaad en zette me schrap toen de celdeur openging. Ik trapte en sloeg om me heen toen de bewakers me naar binnen duwden. Ze hoefden niet eens hard te duwen want ik werd

onmiddellijk vastgegrepen door tientallen smerige handen die me juichend naar binnen sleurden.

Ik was een uitgeputte prooi omsingeld door een troep wilde en kwijlende wolven. De deur van de cel klapte dicht. Ik hoorde hoe de bewakers lachend wegliepen. Ik wist het zeker: nu word ik opgevreten.

Ik stond in een hoek van de cel. Ik dacht: als ze me gaan verkrachten dan vecht ik me dood. Ik hield mijn vuisten in de aanslag. Ze begonnen keihard te lachen, die half blote klootzakken. Ze vonden het grappig me zo te zien staan als een kleuter.

‘Hé Amerikaan,’ zei er een, ‘jij gaat naar de gevangenis.’

‘Hoezo puto, ik zit toch al in de gevangenis?’

‘Dit is pas het voorgeborchte, je gaat wat beleven gozer.’

Ik zei dat hij zijn bek moest houden en dat ik helemaal geen Amerikaan was. Hij lachte.

‘Jij durft,’ zei hij. ‘Iedereen met een lichte huid is een Amerikaan, net als die zielenpiet daar.’ Hij wees naar een jongen die ik nog niet had gezien. ‘Dat is net zo’n *mama guevo* als jij.’ Alle mannen begonnen te lachen. Een van hen gaf me een sigaret.

De blonde jongen in de hoek zag er doodongelukkig uit. Hij probeerde als enige te slapen. Hij had een stukje matras onder zijn hoofd en schouder geschoven. Het was helemaal bruin. Hij keek me achterdochtig aan. Het was een Brit. Je herkende ze uit duizenden. Met zo’n doorzichtig witte huid dat je het bloed eronder bijna kon zien stromen. Hij heette Steve. Hij begon als een gek te ratelen toen hij ontdekte dat ik uit Nederland kwam. Hij sprak geen woord Spaans. Hij was net als ik opgepakt met drugs in zijn bezit, maar omdat hij een paar jaar ouder was en al een paar dagen vastzat vond hij zichzelf heel wat. Hij ging me direct vertellen wat ik wel en niet moest doen. Intussen zag ik dat hij een sukkel was, een hielenlikker die genaaid werd zonder dat hij het zelf door had. Je kent ze wel: gasten die zich gedragen als hooligans wanneer ze met z’n allen zijn, maar staan ze er even alleen voor dan veranderen ze in bange grietjes. Ik weigerde dus het stukje matras dat hij me aanbood. Afgezien van het feit dat het verschrikkelijk stonk wilde ik de rest laten zien dat Steve mijn vriend niet was. Ik moest hem afwijzen om mezelf te redden.

Ik zocht een plekje aan de andere kant van de cel. Het was er heel heel smerig, maar ik kon ook niet blijven staan. Er lagen etensresten op de vloer,

rochels en peuken. Ik wilde mijn handen wassen, maar er was geen water.

‘Misschien morgenvroeg,’ zei Steve. ‘Er is maar een uurtje stromend water per dag.’

Ik liep zonder hem aan te kijken naar de wc helemaal achter in de cel. Ik wist niet wat ik zag. De douche en de wc waren één. Er zat een gat in de grond en daarboven hing de douche. Je moest je dus tussen de zeik en de stront van anderen zien schoon te wassen. Ik raakte opnieuw in paniek maar ik liet niks merken, want een beest in paniek is ten dode opgeschreven. En dat is wat we hier waren: beesten, omdat al het menselijke ons hier ontnomen was.

De volgende ochtend heb ik toch even onder een miezerig straaltje water kunnen staan. Er was geen zeep en geen tandpasta. Toen ik eronder vandaan kwam voelde ik me nog viezer. Ik zag hoe twee mannen elkaar even later boven dat putje stonden af te trekken. Er was geen schaamte. Als ik aan de hel dacht, dan dacht ik aan vuur, maar dit was veel erger, omdat het zoveel schokkender was.

Ik mocht mamma bellen. Toen ik haar stem hoorde begon ik te huilen. Het lukte me niet iets te verzinnen. De agenten die het zagen lachten. Mamma heeft al die tijd aan de telefoon niets gezegd. Ik hoorde hoe ze naar adem hapte. Ik stelde me voor hoe ze thuis op de keukenstoel zat met een sigaret tussen haar vingers, en hoe de askegel langer werd terwijl haar lichaam schokte. Mijn hart brandde in mijn borst van ellende. Ik dacht dat ik alles wel zo’n beetje had meegemaakt. Ik wist niet dat mensen konden lachen om de wanhoop van anderen. Ik wilde die agenten doodtrappen. Maar in plaats daarvan zei ik: ‘Het komt goed mamma, de ambassade zal me hieruit halen.’ Mamma heeft daarna twee dagen niet kunnen lopen van verdriet. Ze kon nog net ademhalen, verder was er niets meer van haar over.

De ambassade had ervoor gezorgd dat ik mamma mocht bellen. ‘Ik wou dat ik je mee kon nemen,’ zei de mevrouw die me namens de ambassade kwam opzoeken, ‘maar dat mag ik niet doen.’ Ik had vertrouwen in haar. Ze was Dominicaanse, maar na dat ene bezoek heb ik haar niet weer teruggezien. De Nederlanders namen het vanaf dat moment over. Als ik een haatlijstje moet samenstellen van mensen met wie ik tijdens mijn gevangenschap te maken heb gehad staat het personeel van de Nederlandse ambassade bovenaan. Niet omdat ze zoveel slechter waren dan de anderen, maar omdat ze me hebben laten zitten terwijl zij mijn enige hoop waren.

De volgende ochtend werden we allemaal tegelijk uit de cel gehaald. We stonken als holbewoners. We kregen handboeien en voetboeien om. Ze vroegen om mijn vingerafdruk. Er werden foto's genomen. Ik moest een bordje vasthouden met een nummer erop. Ik zag eruit als een gangster. Een jonge agent wilde weten hoeveel een kilo coke opleverde als je die op straat verkocht. Hij gaf me een knipoog. Ik dacht: het is hier zo corrupt als de pest, het zal een kwestie van weken zijn en dan ben ik weer thuis.

We werden een bus in gejaagd. Het was eigenlijk eerder een truck, oud en smerig. Er stond een rode kooi over de laadbak heen. Zo reden we, samengeperst en voor iedereen zichtbaar, naar de hoofdstad toe waar de rechtbank was. De mensen bleven staan en schreeuwden dingen naar ons. Sommigen maakten foto's. De zon brandde genadeloos. Ik zweette als een gek. Al die ontblote bovenlijven glibberden tegen elkaar aan. Er kwam geen einde aan de rit. De voetboeien schuurden zo hard dat het begon te bloeden rond mijn enkels. Het droop zo mijn Nikes in. Ik dacht: straks leveren ze me uit aan Nederland en dan is deze nachtmerrie voorbij. Steve zat tegenover me. We spraken geen woord met elkaar. Hij zuchtte iedere minuut heel dramatisch, God wat had ik toen al een hekel aan hem.

We werden de kooi uit gedreven en in groepjes naar de rechtszaal gebracht. We waren een bezienswaardigheid want de hele publieke tribune zat vol. Ik ging expres naast Steve zitten omdat hij er van iedereen het smerigst uitzag. Zo kwam ik tenminste nog een beetje netjes over.

We hadden recht op een advocaat. Degene die op mij afkwam maakte een goede indruk. 'Ik krijg je zo vrij,' zei hij, 'de rechter is mijn beste vriend.' Toen de aanklacht werd voorgelezen voerde die advocaat namens mij het woord. Hij deed dat ernstig en met grootse gebaren. Ik begreep niet precies wat hij allemaal zei, maar het had te maken met corruptie en politie en dat ik er niets aan kon doen. Naderhand zei hij: 'Je moet eerst nog naar de gevangenis maar jouw zaak is een makkie. Voor achttienduizend euro lig jij volgende maand weer in je eigen bed.'

II

Ik bracht die nacht door in de cel van de rechtbank. Ik durfde niet te gaan liggen. Er liepen zoveel kakkerlakken over de grond dat ik afwisselend stond en zat. Steve ging op een stuk matras liggen. Hij had er zijn broek voor ingeruild, die gek. Hij kreeg er ook nog een paar sigaretten bij die hij oprookte voor mijn neus. Ik kreeg niet eens een trekje.

De volgende ochtend gingen we in diezelfde truck naar de gevangenis. Mijn advocaat had beloofd me daar te bezoeken om een plan te maken. Hij waarschuwde me dat het de grootste en beruchtste gevangenis was van het land, maar hij zou voor me zorgen, als hij tenminste het geld snel kreeg. Ik dacht: veel erger dan dit kan het niet worden. Maar natuurlijk kan het nog veel erger, groentje dat ik was.

In La Victoria moest je niet alleen vechten tegen de smerigheid, de eenzaamheid en de verrotte gevangencultuur, je moest ook vechten voor je leven, want je wist nooit of je de volgende dag wel zou halen. Weet je hoe ze die gevangenis in de rest van het land noemden? De begraafplaats voor de levenden. Ze zeiden dat je daar kon kiezen: je werd opgegeten, of je ging zelf anderen eten. Het was erop of eronder.

We werden bij aankomst in een rij gezet op het gevangenisterrein. De directeur kwam ons bekijken. We moesten ieder hardop zeggen waarvan we werden beschuldigd. Hij zei: 'Als jullie het zelf niet zeggen, dan zeg ik het wel.' Hij zei ook: 'Ik hou niet van verkrachters, van dieven, van moordenaars of drugsdealers, en al helemaal niet van drugsdealers uit het westen die zichzelf nog meer willen verrijken.' Hij keek naar Steve en mij. Na een uur wist iedereen van elkaar wie wat had gedaan. De verkrachters zouden het moeilijk krijgen, want die stonden nu eenmaal helemaal onderaan in de gevangenishiërarchie.

We werden naar onze afdelingen gemept. Ik kreeg een knuppel tegen mijn rug toen ik niet hard genoeg liep. Ik keek om, maar de bewaker die het deed was alweer bezig met een ander. Mishandeling was dus de gewoonste zaak van de wereld hier. Steve en ik kwamen terecht in een cel van afdeling A. De bewaker die me naar binnen duwde zei: 'Zo Amerikaan, dit is je nieuwe thuis.'

Ik schrok me kapot. De cel was niet alleen smerig, maar hij zat ook vol vijandige gekken. Tuig dat begon te schreeuwen en aan onze tassen begon te trekken toen we binnenkwamen. Kennelijk was het mode want ook hier droeg niemand een shirt. Ik ging direct in een hoekje zitten om de zaak eerst eens rustig te bekijken.

Het lawaai was overweldigend. Mij lieten ze in eerste instantie met rust maar Steve, met het uiterlijk van een loser, werd helemaal uitgekleeed. Achteraf begreep ik hoe dat kwam. De bewakers moeten bij binnenkomst je kleding en je tas controleren op verboden goederen. Daarbij zien ze wat je aan geld bij je hebt. Geld mogen ze officieel niet afpakken, maar zodra ze de nieuwe gevangenen naar hun cel brengen geven ze de aanvoerders in zo'n cel door wie wat heeft. De bewakers krijgen daarna een percentage van de opbrengst. Mijn geluk was dat ik niets meer had. Maar Steve had van alles in zijn onderbroek verstoppt. Toen ze hem helemaal hadden uitgekleeed begon hij te huilen. Ze sloegen hem zelfs. Ik vond het ergens wel zielig, maar vanaf die dag was het ieder voor zich. We hadden van tevoren met elkaar afgesproken dat we op de tralies zouden tikken om de bewakers te waarschuwen als we werden aangevallen, maar dat had geen enkele zin. Terugvechten was de enige oplossing. Als ik hem zou beschermen, ondertekende ik mijn eigen doodvonnis. Ik ging mijn leven echt niet wagen voor een kruiperige, vette Brit.

Steve gaf alles in een keer af wat hij had. Zelfs zijn tandpasta waar hij al dagen heel hysterisch over deed. Het was het belangrijkste dat hij bezat. Daarna kwamen ze alsnog bij mij. Het enige wat er nog in mijn tas aan spullen over was waren vuile onderbroeken. Toen ze die wilden pakken beukte ik er direct eentje in zijn maag. Het ging me niet om die onderbroeken, maar als ik die klootzakken hun gang liet gaan was het einde zoek.

Er kwam een wat oudere man bij staan. 'Dat vriendje van je,' zei hij, 'is ten dode opgeschreven, maar jou wil ik wel helpen.' Hij stuurde de anderen weg en stelde zich voor. Het rare is dat ik niet eens meer weet welke naam hij noemde, want al snel was hij voor mij Daddy. Er hoeft in zo'n cel maar één persoon respect voor je te tonen en je hebt een begin. Daddy was mijn begin. Hij kwam uit Mozambique en was al een halve eeuw oud. Hij zat net als ik voor drugsmokkel.

Daddy liet me die eerste dagen alle afdelingen van de gevangenis zien, behalve één, daar moest ik uit de buurt blijven. Hij kookte vaak voor mij,

want het gevangeniseten was zo ontzettend goor dat je nog liever gras at dan die ziekmakende troep. Het werd in een plastic emmer de cel in geschoven. Als je het deksel optilde was het net of er water in zat waarmee ze even daarvoor nog een varkensstal hadden schoongeschrobd. Maar die eerste keer dat het eten kwam kon ik daar niet over nadenken. Het is verschrikkelijk wat honger met je doet. Ik had al vier dagen bijna niets gegeten. Iemand schepte die blubber voor me in een plastic bakje, zo eentje dat je bij de Chinees krijgt. Bestek zat er niet bij. Later ontdekte ik dat je een hoekje van het bakje moest afbreken om dat als lepel te gebruiken, maar ik schrokte het die eerste keer als een hond naar binnen. Er zaten stenen in de rijst, en er dreven slijmerige slierten tussen de bonen. Een uur later stond ik te kotsen boven het gat in de grond dat wc heette. Naast de wc zag ik een piepklein kookstelletje staan. Ik ging naar Daddy en vroeg: 'Kun je hier ook zelf koken?'

'Trouble,' zei hij hoofdschuddend, 'straks maak ik wat te eten voor jou.'

Het klinkt misschien raar maar ik geloof in God. Je zou zeggen: wat moest Hij met mij, zo'n jongen die behoorlijk van het pad was afgeraakt? Maar ik denk eerlijk gezegd niet dat God het voor het uitkiezen heeft. Hij zegt niet: naar die jongen luister ik wel, en naar die niet. Volgens mij kan je het bij God niet verbruken anders had ik allang een ruis op de lijn gehoord als ik me tot Hem richtte. God is barmhartig.

In La Victoria waren heel veel kerken, wel tien. Geen gebouwen met torenspitsen, maar simpele gebedsruimten waar een bijbel lag en waar diensten werden gehouden. Het was er stil en af en toe hield een medegevangene een preek. Die gevangene had zichzelf tot dominee of pastoor bevorderd. Niks officieels. De kerk waar ik meestal heen ging werd geleid door een geestelijke die zat voor verkrachting. In zijn nek had hij een tattoo ter grootte van een koplamp. Iedere keer dat hij begon te praten zei hij dat hij de weg naar Jezus had gevonden en dat dat een mooie weg was, met lichte kleuren en vol van liefde. Ik wilde niet naar iemand luisteren die over schoonheid en liefde sprak maar kort daarvoor nog met geweld een vrouw had verkracht. Maar Manolo nam me mee naar hem toe. Hij kwam in onze cel kort nadat de Kleineman was vertrokken.

Manolo was tien jaar ouder dan ik, maar hij leek pas twaalf. Eerst zag ik hem niet staan, want wat moest ik met een kleuter om me heen. Op een ochtend stond ik te basketballen en het ging voor geen meter. Manolo pakte de bal en schoot vanuit een onmogelijke positie raak. 'Zo doe je dat, Americano,' zei hij. Vanaf die dag leerde hij me basketballen. We werden zo'n goed team dat we alle wedstrijdje wonnen. Manolo was sinds hij gevangen zat helemaal van God geworden. Maar daarvoor op straat had hij zo'n slechte reputatie dat de mensen in Santo Domingo begonnen te beven als hij langsliep. Op zijn kuit had hij duivels laten tatoeëren en ook zijn armen zaten vol met de hel. Op een dag schoot hij een man dood die aan zijn zusje had gezeten. Hij kreeg er tien jaar voor.

Hier in de gevangenis was hij de hele dag bezig met twee dingen: basketbal en de bijbel. Of hij vertelde me hoe ik de bal moest passen, of hij vertelde voor de zoveelste keer dat Jezus voor ons aan het kruis was gestorven.

‘Weet je hoe groot die spijkers waren waarmee ze dat hebben gedaan, Baby?’ En dan gingen zijn handen zo ver uit elkaar dat het leek of ze Jezus met een stel tentharingen hadden vastgenageld. En daarna prikte hij met zijn vinger tegen mijn borst. Hij moest er bijna voor op zijn tenen gaan staan. ‘Voor ons. Voor jou, voor mij heeft Jezus dat gedaan. Dat is liefde, Baby. Snap je dat? Dat je zo’n pijnlijke dood moet sterven om de mensen te kunnen redden.’

Manolo wikkelde verband om zijn benen zodat de duivels niet meer te zien waren. Soms droeg hij in de hitte zelfs een lange broek. Hij zei dat we naar de kerk van de verkrachter gingen omdat iedereen recht had op een nieuwe kans. Hij maakte geen onderscheid tussen moordenaars, verkrachters en dealers, maar eerlijk gezegd deed ik dat wel, en nog steeds vind ik dat dealen van die drie misdaden het minst erg is. Dus ik luisterde niet naar de preek van de pastoor, maar wel naar die van Manolo.

Maar als ik, om Manolo een plezier te doen, toch naar de kerk ging, dan bad ik in stilte tot God. Ik bood Hem mijn excuses aan en vroeg of Hij mamma wilde helpen. Ik moest alleen niet te lang binnenblijven tussen die misselijkmakende wierook en het zogenaamde berouw van al die knielende criminelen. Dan dacht ik: dit ben ik niet. Het voelde eigenlijk alleen goed als ik aan God dacht wanneer ik alleen was. Bijvoorbeeld liggend op mijn matras in de cel tussen de gordijnen van mijn kamertje.

De kerk zelf was te heilig voor mij. Te gewichtig. Daarom sprak ik liever met God buiten de kerk om, en in mijn eigen tijd. Als je het goed bekeek waren God en mamma zo’n beetje hetzelfde: ook al luisterde ik niet altijd naar hen, zij luisterden wel altijd naar mij.

Ik moest mamma het slechte nieuws vertellen, maar ik stelde het telefoontje steeds uit. Op een middag zei Daddy: 'Pak je gsm en zeg haar wat je zeggen moet.' Ik tilde het houten plankje van zijn plek en haalde mijn telefoon tevoorschijn. Ik moest het nummer twintig keer opnieuw intoetsen voor ik verbinding kreeg, zo erg beefden mijn vingers.

'Ssst,' zei mamma voor ik iets kon vertellen, 'ik kom naar je toe.' Ik schrok me dood. Ik wilde niet dat ze mij hier tussen die schurftige muren zag. En waar moest ze slapen dan? In een gezellig toeristenhotel tussen de jubelende vakantiegangers? En hoe kwam ze daarna bij La Victoria? Dit was een buurt waar je voor een pakje sigaretten al werd neergestoken. Ik zei dat ze niet mocht komen. 'Dat bepaal ik zelf wel,' zei ze. Soms viel er geen redelijk woord met haar te wisselen. 'Mamma,' zei ik, 'we zijn beroofd.' Ik stak een sigaret op. 'Je moet niet komen, in dit land is iedereen gestoord. Blijf hier weg, ik kom naar jou. Met Kerstmis ben ik thuis.'

Ze begon te huilen. Te schreeuwen zelfs toen ik vertelde dat de advocaat er met haar achttienduizend euro vandoor was gegaan. Hij was me in het begin nog komen opzoeken met boodschappen en een matras. Hij had zogenaamd een heel plan uitgestippeld om me vrij te krijgen, maar toen hij na een tijdje zijn telefoon niet meer opnam, begreep ik dat hij met de noorderzon vertrokken was. En dat terwijl de rechter nog niet eens een uitspraak had gedaan.

Het was allemaal mijn schuld. Ik werd gek als ik eraan dacht. Ik had mamma namelijk gedwongen al dat geld naar de Dominicaanse Republiek over te maken. Niet echt gedwongen natuurlijk, maar ik wist dat als ik zou zeggen: 'Mamma, als je mijn moeder bent, als je van je zoon houdt, dan help je me.' Dan zou ze naar me luisteren. Welke moeder zou trouwens niet haar spaarrekening plunderen? Dus heb ik haar gedwongen door mijn woordkeuze. Van die woorden had ik verschrikkelijke spijt. Zo'n spijt dat het zelfs letterlijk pijn deed in mijn lichaam. Zij is het type moeder dat haar kind altijd beschermt, tegen alles en iedereen. Als ik buiten slechte dingen deed en het ging goed, dan dacht ik nergens aan. Maar ging het fout, dan rende ik naar mamma toe, als een kleuter die net gevallen was. Ik was een echt

moederskindje. En wat ik ook deed, ze hield nooit op van me te houden.

Ze had niet in de gaten dat ik er 's nachts op uit trok. Dat ik het huis via de dakgoot verliet om me er 's ochtends voor zij opstond, weer aan op te hijsen. Ik was haar baby. Wat dat betreft hadden ze in La Victoria een goeie bijnaam gekozen. Ik ging mijn eigen gang en niemand kon me daarin tegenhouden. Mijn wil was sterker dan de hare. Ik was door en door verwend. Niet met spullen, maar met geduld. Misschien had ze me af en toe moeten laten vallen om me te laten voelen hoe het zou zijn als ik er alleen voor stond. Om te kijken wat er dan met me gebeurde. Maar dat heeft ze nooit gedaan.

De pijn die ik voor mamma voelde was erger dan alle pijn die ik tot dan toe in mijn leven had gekend. Als ik 's nachts in La Victoria huilde, huilde ik alleen om haar. Om wat ik mamma had aangedaan. Om dat ene zinnetje dat ik had gezegd: 'Als jij mijn moeder bent, betaal je.' En ze deed het. Ze haalde het geld dat bestemd was voor haar oude dag van haar spaarrekening en maakte het over aan een wildvreemde advocaat.

'Mamma,' zei ik, 'er valt niets aan te doen. Ik wil niet dat je komt.'

Ze zei: 'Het spijt me, maar ik heb het ticket al geboekt.'

Mamma was dunner geworden. Ik zag haar in de rij staan en mijn hart sloeg over. Ze zag mij niet omdat ze zich concentreerde op de mensen die voor wilden dringen. Het was bezoekdag, iedere woensdag en zaterdag was de gevangenis geopend voor familie, vrienden en hoeren. Ik weet niet wanneer ze precies was aangekomen maar sinds haar telefoontje dat ze een ticket had geboekt ging ik iedere bezoekdag op de uitkijk staan. Manolo vergezelde me. Hij zorgde ervoor dat hij er netjes uitzag. Hij knoopte zijn bloes dicht tot aan het boordje en kamde een scheiding in zijn haar. Hij hoopte dat ook zijn moeder op een dag in de rij zou staan, maar die kwam nooit, uit schaamte. Sinds hij van de komst van mamma wist zei hij altijd: 'Als mijn moeder niet komt, hebben we altijd de jouwe nog.'

Toen ik mamma zag staan tussen al die schreeuwende vrouwen met hun schommelende buiken kon ik me bijna niet bewegen. Ze leek op een heel lief elfje, dat verdwaald was in de grote boze wereld. Ik zei tegen Manolo: 'Ze is er niet.' Ik draaide me om en liep naar Cola's koffietentje. Cola was een Antilliaan met een Nederlands paspoort. Samen met Manolo en Daddy was hij sinds het vertrek van de Kleineman mijn beste vriend. Met Cola kon je lachen. Hij verkocht koffie tijdens de bezoeken en ik verdiende bij als kapper. Mamma had me in het begin via de advocaat een tondeuse gestuurd. Ik deed goede zaken want lang haar was niet praktisch in die hitte. Bovendien woonde het ongedierte niet alleen op de grond, het sprong ook op je hoofd als je niet uitkeek.

Ik had vooral werk op de avonden voor bezoekdag, want dan wilde iedereen er een beetje netjes uitzien. Van mijn verdiende geld kocht ik sigaretten, drank, eten, een gsm en ik betaalde bewakers als er iets geregeld moest worden. Ik was sterk geworden, in mijn lichaam en in mijn kop, maar bij de aanblik van mamma viel ik in duizend stukjes uit elkaar. Ik zei tegen Cola: 'Hou jij Manolo even bezig, ik moet iets belangrijks doen.' Cola zag waarschijnlijk aan de wilde manier waarop ik aan mijn sigaret trok dat het serieus was. Hij gaf me een knipoog en zei: 'Hoofd cool gozer.'

Ik wilde mamma alleen ontvangen en liep weer terug naar de poort. Ze was al binnen en keek verdwaasd om zich heen. Toen ze een bewaker zag

stapte ze opgelucht op hem af met een blik van: deze man gaat me helpen, alsof hij een conducteur was die in de chaos van een stroomstoring kon vertellen hoe laat en van welk perron de volgende trein vertrok. De bewaker deed niets en bleef met een vieze lach veel te lang naar mamma kijken. Ik kon het niet aanzien en trok haar mee, wat niet lukte omdat ze direct met haar tas vol boodschappen om mijn hals hing.

Ze zei: 'Wat is dit?'

Ik zei: 'Welkom in La Victoria.'

La Victoria was tijdens bezoekdag een soort openluchtdisco met overal dansende stelletjes die elkaar stonden op te geilen. Je mocht er met je bezoek vrij rondlopen. De cellen werden gebruikt om te neuken en ook tegen de muur van de toiletruimte lieten de hoeren zich zonder condoom achter elkaar naaien. Niet echt een plek voor een moeder om haar zoon te ontmoeten.

Ik nam mamma mee naar de kerk, dat leek me voorlopig de beste plek om te beginnen. We zaten nog geen vijf minuten op een bankje toen er een juichend jongetje tevoorschijn sprong. 'Mamma,' zei hij, 'eindelijk!' Cola had dus toch zijn kop niet kunnen houden. Ik stelde Manolo aan mamma voor en ze viel direct als een blok voor hem. Vanaf die dag had ze niet één maar twee zonen in de gevangenis. Kuikentje noemde ze hem, en al snel had Manolo ook een naam voor haar: *Mama-Tigre*.

In de maand dat mamma er was werd ze een ster, want er was geen moeder die zo trouw kwam en die zo goed voor iedereen zorgde. Als iemand mamma in de rij bij de ingang zag staan, kwam hij naar me toe om te zeggen dat ze in aantocht was. Ze bleef daarna de hele dag en iedereen begon haar net als Manolo Mama-Tigre te noemen. Het kostte me soms moeite af en toe alleen met haar te zijn, zo populair was ze. De enigen die een hekel aan haar hadden waren de Dominicaanse vrouwen die met haar voor de poort stonden te wachten. Ze drongen voor, ze scholden haar uit of ze probeerden haar geld afhandig te maken. Ik kon het bijna niet aanzien mamma in die rij te zien staan. Hij was langer dan de rij voor de Efteling in de vakantie. Hij ging helemaal de hoek om. Als ze eindelijk naar binnen mocht werd ze als een crimineel behandeld. Ze moest naakt hurken en ze werd van top tot teen gefouilleerd.

Omdat ze bang was dat ik te weinig vitaminen binnen zou krijgen nam ze altijd een tas vol met vruchten mee. En het werden steeds meer tassen naarmate ze meer jongens leerde kennen. Soms moest ze die tassen inleveren omdat ze dachten dat ze er iets in verborgen hield. Het was gekmakend allemaal, maar zij bleef rustig. Van die zenuwpees aan de keukentafel in Rotterdam was ze veranderd in een echte Mama-Tigre. Manolo had die naam bij nader inzien heel goed gekozen.

Mamma wilde na het eerste bezoek een rondleiding door de gevangenis, maar ik weigerde haar alles te laten zien. Ik vond het gedeelte waar ik zat al heftig genoeg. Ik zei: 'Mamma, in het achterste gedeelte zitten de bendes. Daar wordt gevochten. Officieel heet het daar Afdeling C, maar we noemen het Vietnam omdat het er altijd oorlog is.'

Ze wilde weten of ik er wel eens was geweest, in dat Vietnam. Natuurlijk was ik er wel eens geweest. Sterker, ik was er kind aan huis, maar dat vertelde ik niet. Zelfs van Daddy mocht ik daar niet komen. Hij zei toen hij me de eerste keer de gevangenis liet zien: 'Als je even verderop links aanhoudt kom je in vijandelijk gebied. Zelfs een kort bezoekje ga jij niet overleven, Trouble.'

Dus ik zei tegen mamma: 'Kom ik laat je Alaska zien.' In Alaska zaten de gevangenen met aanzien. Kolonels, rijke drugsbaronnen, mannen met macht

die voor de vorm gevangen waren gezet, maar toch gewoon vanuit hun eenpersoonscellen verder regeerden. Ze hadden een tv en een koelkast en alle bewakers renden als lakeien voor die corrupte kloodzakken. Mamma keek haar ogen uit. Ze dacht eerst dat er daar ook airconditioning was en dat we het daarom Alaska noemden. Maar die naam deed de Dominicanen aan het rijke westen denken. Alsof sneeuw en ijs hetzelfde waren als geld. Ze hadden waarschijnlijk nog nooit een Eskimo in een bevroren iglo gezien, anders hadden ze er wel Canada van gemaakt of IJsland.

Iedere woensdag en zaterdag slenterden we over het terrein van La Victoria. We dronken koffie bij Cola, we gingen met Manolo naar de kerk en Daddy kookte een maaltijd van de boodschappen die mamma meenam, waar we dan weer met z'n allen van aten. Het leek soms wel op een gezellige picknick, eentje waar altijd te vroeg een einde aan kwam.

Mamma en ik hielden ons tijdens die bezoeken allebei groot. Vanbuiten waren we wolven, vanbinnen poedeltjes. Ik wilde haar beschermen door haar niet mee te nemen naar Vietnam, en zij probeerde mij te beschermen met vitamine C. Ik maakte nooit ruzie met haar. Dat was mijn manier om te laten zien hoe verschrikkelijk ik het vond dat ik haar dit had aangedaan. Sorry zeggen was geen optie. Het woordje sorry paste bij een glas water dat je per ongeluk over iemand heen had gegooid, niet bij het zwembad dat ik boven mamma had uitgestort. Wat ik mamma had aangedaan was te groot, te overweldigend voor welke excuses dan ook. Sorry zou zielig klinken. Miezerig. Ieder woord was te klein om mamma recht te doen.

Een gevangenisdag duurde normaal honderd uur, maar als mamma er was vloog de tijd om. Zelfs op de tussenliggende dagen ging de tijd sneller. Ik schrok me dus dood, toen ze op een ochtend zei dat ze de volgende dag alweer naar Nederland zou vertrekken. Voor mijn gevoel hadden we nog lang niet alles besproken. Ik nam haar mee naar de kerk van de verkrachter en op de achterste bankjes vertelde ik haar dat ik echt heel serieus aan ontsnappen dacht. We hadden het er wel over gehad, maar telkens kwamen we er niet uit hoe we dat moesten aanpakken. Ik gaf haar ten slotte het briefje met daarop het nummer van de Kleineman.

‘Waarom kom je daar nu pas mee?’ vroeg ze.

‘Omdat het weer geld gaat kosten,’ zei ik.

‘Het geld is op.’

‘Zie je,’ zei ik, ‘daarom gaf ik je dat nummer niet. Maar zonder geld lukt

er in dit land nu eenmaal niets.'

'Hoeveel heb je nodig?'

'Dat zou je aan de Kleineman moeten vragen.'

Ze zuchtte en zei: 'Heeft die kleine man ook gewoon een naam?'

Ik vroeg haar of Nikki misschien kon helpen.

'Nikki?' Mamma keek me verbijsterd aan.

Ik zei: 'Je moet me hieruit halen, de Kleineman zal niet veel vragen.'

Ik had spijt dat ik Nikki's naam had genoemd. Wat had mijn zus hier mee te maken? Zij liep op het rechte pad. Zij had een baan en ze was niemand tot last. Maar we waren, hoe verschillend ook, door dik en dun broer en zus. Nikki zei altijd: 'Wat je ook doet, ik zal altijd achter je staan.' Maar mamma had gelijk, ik moest Nikki hierin niet betrekken.

We zwegen een hele tijd. Het lawaai van de muziek was overweldigend. Hoe kon iedereen hierbinnen zo zorgeloos zijn? Opeens stond Manolo voor onze neus. Hij omhelsde mamma en vroeg waarom we hier zo stilletjes zaten. 'Om afscheid te nemen,' zei ik.

Hij smeekte bijna of ze niet wilde blijven. Hij pakte haar hand en zei: 'Mama-Tigre, ga niet.' Manolo deed precies wat ik voelde, maar wat ik niet kon laten zien. En ik zag dat mamma dat zag. Het voelt raar om het te zeggen, maar op dat moment hield ik van Manolo alsof hij mijn bloedeigen broer was.

'Mijn vliegtuig vertrekt, *Pollito*,' zei mamma, 'maar ik kom zeker terug.' Ze gaf hem een kus op zijn voorhoofd. We liepen daarna met z'n drieën naar de uitgang. Mamma tussen ons in.

Iedereen kwam afscheid nemen. Zelfs de bewakers, die klootzakken, wensten haar een goeie reis. Toen liep ze naar de poort. Ik zei: 'Hallo vergeet je niet iemand?' Ze draaide zich om en ik zag dat ze huilde. Ze zei: 'Ik zal alles doen wat ik kan.' Ze omhelsde me lang en ik zei: 'Geef je als je thuiskomt Bubblehead een aai van mij?'

Angst is een virus. Als je je er niet goed tegen beschermt neemt hij bezit van je. Hij verovert je hele lijf als een leger stampende soldaten. Hij bezet je spieren, je zenuwen, je darmen, je maag, je hersenen. Hij marcheert door je aderen, hij besmet je bloed. Hij zet met zijn granaten je mond in brand. Als je niet terugvecht trekt hij op naar je benen en laat hij je dansen naar zijn wil. Wie bang is gaat eraan.

Vanaf de eerste dag in La Victoria ging ik daarom op onderzoek uit. Ik wilde weten waartegen ik me moest wapenen. Het is de kunst angst in de kiem te smoren, want als hij nog klein is kun je hem makkelijker verslaan.

Toen Daddy weigerde me die ene afdeling te laten zien, Vietnam natuurlijk, dacht ik: daar moet ik zo gauw mogelijk op af. Op een ochtend ging ik erheen. Hoewel Daddy had gezegd dat je ergens links moest aanhouden kon ik het door de ontelbare smalle steegjes en gangetjes niet zo snel vinden. La Victoria was een labyrint. Ik liep daar maar wat zoekend rond en deed of ik al jaren tussen deze muren woonde. Ik zag hoe mannen met elkaar koffiedronken, hoe ze met elkaar onderhandelden en tegen elkaar schreeuwden. Hier en daar werd er gebasketbald. Ze showden hun tatoeages en maten elkaars spieren. Het was meer een stad dan een gevangenis, waar ik doorheen liep.

Het duurde een paar uur voor ik de beruchte afdeling C eindelijk gevonden had. Er hing een gespannen sfeertje. Opgefokt, alsof er een grote knokpartij op de agenda stond. Een groepje mannen kwam om me heen staan en zei: 'Hé Amerikaan, wat kom jij hier doen?'

Ik zei: 'Kijken.'

'Er valt hier niks te zien, rot op.'

Dit moest inderdaad Vietnam zijn, dacht ik. Hartje Vietnam. Ze kwamen nog dichterbij om me heen staan, donkere jongens met ontblote bovenlijven. Ze haakten hun handen in elkaar en lieten hun vingers knakken. Een van hen deed nog een stap naar voren. Hij had een litteken van een kilometer recht over zijn gezicht. Het liep dwars door zijn oog. Het oog zelf lag eruit. Ik had die eerste dagen tegenover meer mannen gestaan, dus deze konden er ook nog

wel bij. Wat had ik te verliezen dan?

‘Rot op gringo,’ zei het litteken, ‘of ik ram een mes tussen je ribben.’

‘Kom maar op *maricon*,’ zei ik en ik tilde mijn kin even op. Maricon was het laatste woord dat ik had moeten gebruiken, want de kring begon zich langzaam om mij heen te sluiten. Het litteken greep mijn shirt beet en daardoor werd een deel van mijn tatoeage zichtbaar. Hij liet me direct weer los en wees naar mijn arm. ‘Laat zien,’ zei hij. Zijn stem klonk als een fietsketting die onophoudelijk tegen de kettingkast schraapt. Ik tilde de mouw van mijn T-shirt op zodat mijn tatoeage helemaal zichtbaar werd. Het litteken keek me daarna een hele tijd ongelovig aan en zei toen: ‘*Perdona*.’

Ik antwoordde: ‘*No hay problema*.’

Ze lieten me gaan. Ik ging direct op zoek naar Daddy.

‘Trouble, ik weet waar je bent geweest, ik zie het aan je smoel.’

Ik begon te lachen. Echt te lachen, met mijn handen op mijn knieën, als een idioot.

‘En je leeft nog,’ ging Daddy verder. ‘Hoe heb je dat voor elkaar gekregen, *hijo*?’

Ik liet hem mijn tatoeage zien en hij schudde zijn hoofd. ‘Hoe kom je daaraan?’ zei hij.

Op mijn bovenarm had ik ooit een kroon laten zetten. Een kroon voor mamma, dat zij mijn koningin is. Een teken van respect. De naam van mamma stond eronder. Ik wist niet dat de kroon ook het symbool was voor de Latin Kings. ‘Iedereen die een kroon draagt,’ zei Daddy, ‘is vanzelf een King. Die jongens wisten zich geen raad toen ze een gringo zagen met een kroon. Je bent hun broeder begrijp je wel? Ze mogen je niks doen.’

Vanaf die dag ging ik regelmatig naar Vietnam. Ik belandde in gevechten tussen de Kings en de Bloods en hoewel ik voor hen een King was had ik geen idee wat het allemaal inhield. Ik begon me er steeds meer thuis te voelen, als slechte jongen onder de slechte jongens, zal ik maar zeggen. Manolo deed zijn best me bij Vietnam weg te houden en Cola wilde juist steeds mee. Daddy schudde alleen zijn hoofd en zei: ‘Trouble, je doet je naam steeds meer eer aan.’

Op een middag, mamma was net terug naar Nederland, liep ik onze cel in toen ik geluiden hoorde in de wc. Ik ging kijken en zag hoe Steve voor Rocky

op zijn knieën zat. Steve kon mij niet zien, maar Rocky stond met zijn gezicht naar mij toe. Hij grijnsde en tuitte zijn lippen. Zijn broek hing op zijn knieën. Hij duwde Steves hoofd extra hard tegen zijn ballen aan toen hij zag dat ik keek. Het stonk daarbinnen naar stront en ik moest kokhalzen. Ik begreep niet dat Steve zelf niet stikte. Hij deed alles om een shot van het een of ander te kunnen kopen, zo verslaafd was hij. Zijn hoofd schokte op en neer. Ik haatte hem nog meer dan Rocky, omdat Steve zijn eigen eer verkocht voor een lijntje coke. Telkens dachten de bewakers dat we bij elkaar hoorden. Telkens hadden ze het over mijn vriend als het over Steve ging. Wat ik ook zei: een gringo was voor hen een gringo. Daar moest dringend een einde aan komen. Ik wilde latino zijn onder de latino's.

Ik liep rechtstreeks naar een bewaker en vroeg een gesprek aan met de directeur. De bewaker zei dat ik op kon rotten. Ik gaf hem geld en toen stonden de zaken er ineens heel anders voor. Binnen een week werd ik ontboden. Diezelfde bewaker haalde me op en ik mocht plaatsnemen in de gang tegenover het kantoor. De secretaresse was bloedmooi. Sara heette ze. Haar armbanden rinkelden bij iedere beweging die ze maakte. Ze keek me van een afstandje een paar keer uitdagend aan en zei ten slotte: 'Jammer.'

'Wat is er zo jammer?' vroeg ik.

'Dat zo'n mooie jongen als jij niet buiten vrij rondloopt.'

'Binnenkort wel,' zei ik.

'Had je ontsnappingsplannen dan?' De bewaker deed net of hij niet oplette, maar hij hoorde ieder woord.

'Met jouw hulp moet dat toch lukken?' Hoe kreeg ik het allemaal bij elkaar gebluft?

'Wat krijg ik er dan voor?' vroeg ze. Ze legde haar armen over elkaar en deed net of de bewaker er niet was. Maar voor ik kon antwoorden ging de deur open en stond de directeur op de drempel. Hij vroeg Sara om mijn dossier en zei dat ik binnen moest komen. Ik stond op en liep achter hem aan het kantoor in. De directeur zei dat ik moest gaan zitten. Hij bladerde met zijn dikke vingers door mijn dossier. Ze leken op de vijf armen van een zeester. Een kluwen van vlezige tentakels die zich vastzogen aan het papier. Ik vroeg me af of die vingers ook door Sara's haar heen gingen, of ze langs haar hals gleden naar haar borsten.

De directeur keek me aan en zei: 'Ik hou niet van drugsmokkelaars.' Ik

zei niets. 'En zeker niet als ze uit Amerika komen.'

'Ik kom uit Nederland.'

'Dat is hetzelfde.'

Hij stak een sigaret op. 'Wat kom je hier doen?' vroeg hij.

'Ik wil overplaatsing naar afdeling C.'

Hij keek me opeens strak aan, en zoog langzaam aan zijn sigaret.
'Waarom in godsnaam afdeling C?'

'Omdat ik me daar meer thuisvoel.'

'Jij durft,' zei hij. De directeur sloeg met zijn beide handen op het tafelblad, zodat de as van zijn sigaret viel. 'Jij denkt toch niet dat wij hier zijn om het jou naar de zin te maken, Spanjaard?'

Ik zag al direct in dat het een verloren zaak was, dus ik haalde mijn schouders op.

'Eens kijken,' zei hij toen en bladerde kriskras door mijn dossier, waarbij hij zijn duim en wijsvinger regelmatig naar zijn natte lippen bracht. Hij trok draadjes van spuug door de lucht. Hij genoot van zijn macht, want hij bladerde lukraak en zonder enige interesse. 'Zo kort nog maar hier,' zei hij, 'en al zoveel minnen wegens wangedrag.'

Ik verliet zijn kantoor en stak mijn duim omlaag toen Sara me vragend aankeek.

'Mag je niet naar huis?' vroeg ze.

'Te veel minnen,' zei ik. De bewaker gaf me een duw in mijn rug en zei dat het zo wel mooi was geweest.

Toen ik terugkwam in mijn cel had Daddy voor me gekookt. Ik durfde hem niet te zeggen dat ik vanwege Steve en Rocky om overplaatsing had gevraagd naar Vietnam. Ik besepte opeens dat ik hem dan ook zou moeten missen. En Manolo natuurlijk en Cola. Idioot die ik was. Maar haat is nu eenmaal sterker dan liefde. Ze zeggen wel dat liefde altijd overwint, maar dat is onzin. Als liefde altijd overwon was er geen oorlog en bestonden er misschien zelfs geen gevangenen. Terwijl Daddy kip met rijst op een plastic bordje schepte zei ik: 'Dad, vertel eens, wie zijn die Kings nu eigenlijk?'

Daddy ging er eens goed voor zitten. ‘Ooit was er een groepje latino’s in Amerika dat zich achtergesteld voelde,’ vertelde hij. ‘Ze waren meer dan een halve eeuw geleden vanuit hun arme landen als migranten naar de Verenigde Staten gekomen. Ze werden gediscrimineerd, ze kregen geen baan, geen huis, ze hadden helemaal niets, alleen zichzelf. Toen spraken ze met elkaar af dat ze elkaar zouden helpen. “Voor de blanken zijn we stof,” zeiden ze, “maar wij weten wat onze roots zijn, en daar zijn we trots op.” Ze kwamen uit Puerto Rico, uit Mexico, uit Colombia, uit La República Dominicana. Ze noemden zich Kings en Queens en zo voelden ze zich al een stuk sterker. Ze waren niet langer het onkruid dat tussen de tegels groeide. Ze werden bloemen. Goud en geel waren hun kleuren. Zo groeiden ze uit tot een hechte groep. Maar uiteindelijk kregen ze het te hoog in hun bol.’

‘En toen?’ vroeg ik.

‘Hijo, beloof me dat je je niet bij die jongens aansluit.’

‘Dat beloof ik,’ zei ik. En Daddy vertelde verder. Een avond lang. Meestal kon ik me niet langer dan een kwartier op een gesprek concentreren, maar toen kreeg ik er geen genoeg van.

Ver na middernacht zei Daddy: ‘Nog één ding Trouble, in de regels staat: eens een King altijd een King. Maar zo is het niet. Je zit nooit ergens aan vast, onthoud dat jongen. Niemand kan en mag jou binden, je hebt alleen een contract met jezelf, levenslang, en dat is al zwaar genoeg.’

‘Waarom moet ik dat onthouden?’ vroeg ik.

‘Houd me niet voor de gek, hijo, je belooft me wel van alles, maar daar trap ik niet in, binnenkort sta jij oog in oog met de *Primera Corona*.’

‘Primera Corona?’

‘De leider van de Kings.’

‘Wie zegt dat ik dat wil?’

Daddy legde zijn hand op mijn arm en schudde zijn hoofd: ‘Ze kunnen wel je broeders zijn, maar een groep broeders heb je niet altijd in de hand. Voor je het weet verandert die groep in een monster, en dan moet jij mee,

omdat je onderdeel bent van dat monster.'

De woorden van Daddy gonsden nog lang door mijn kop toen ik die nacht eenmaal op mijn matras lag. Hij had natuurlijk gelijk, maar toch dacht ik: hoe sterk je ook bent, overleven doe je niet in je eentje. Aan losse mensen heb je niet genoeg. Daddy was wel wijs, maar niet sterk. Cola was wel sterk, maar niet wijs, en Manolo had zichzelf weggegeven aan God. Wilde ik het hier redden, dan moest ik een contract aangaan, niet alleen met mezelf, maar ook met een groep. Wie of wat de Kings ook waren, ik zou zorgen dat ik erbij kwam.

Niet veel later kreeg Daddy gelijk en stond ik oog in oog met de Primera Corona van de Latin Kings in La Victoria. Ik moest knielen. Alle Kings stonden om me heen. Het was midden op de dag en de zon stond zo hoog aan de hemel dat er geen schaduw was. De Primera Corona kwam vlak voor me staan. Er stond een vijfpuntskroon over zijn hele borst getatoeëerd. Hij begon voor te lezen uit een beduimd boek. Ik verstond niet alles, maar ik begreep dat het een soort inwijdingsritueel was. Daarna moest ik vragen beantwoorden over de geschiedenis van de Latin Kings én de belangrijkste regels van hun *gang* opnoemen. Ik was ontzettend zenuwachtig. Ik was de eerste gringo in La Victoria die officieel zou worden toegelaten tot de Kings, alleen maar omdat ik toevallig een kroontje op mijn arm had staan. Als ik het verprutste lag ik eruit en kon ik me nooit meer vertonen in Vietnam.

Alles wat ik over de Kings wist had ik op die ene avond van Daddy geleerd. Ik sloot mijn ogen en begon hardop de belangrijkste regels van de Kings op te sommen: 'Help je latino broeder te allen tijde. Als een broeder iets nodig heeft, vraag er dan nooit geld voor. Handel drijven is verboden. Geven is het enige wat mag. Wie de leider niet gehoorzaamt zal een gepaste straf ondergaan. Onderhoud geen contacten met andere gangs. Doe geen zaken met ze en raak ook hun vrouwen niet aan. We zijn vredelievend, en discriminatie is ons vreemd.'

Ik opende mijn ogen omdat ik verder niets meer kon bedenken. Ik keek op naar de leider die onbeweeglijk voor me stond. Iedereen was bloedserieus. Ikzelf voelde even het verschil niet meer tussen God en de Primera Corona.

'Broeder,' zei hij, 'beantwoord nu de volgende vragen.' Ik was blij dat ik op mijn knieën zat want anders had je ze kunnen horen knikken.

'Onze Kroon telt vijf punten. Waar staan die punten voor?'

'Liefde. Respect. Eenheid. Eerlijkheid. En Kennis.'

‘Als we ons gebed opzeggen naar welke richting draaien we dan ons gezicht?’

‘Naar het oosten.’

‘Waarom?’

‘Omdat daar de zon opkomt.’

‘Wat staat er in ons vaandel?’

‘Justice to the people, power to the Kings.’

De leider snoof en vormde met zijn twee handen een kroon.

Ik was gekroond tot King. Toen ik opstond haakten alle Kings hun vingers in de mijne zodat ook wij samen de kroon konden maken. Ik dacht: als Faatje me zo zou zien zou hij een hysterische lachaanval krijgen. Het was een makkie, die test. Achteraf logisch, want als hij moeilijk zou zijn, was er niemand King en hadden ze alleen maar een stel nerds als leden, en daar win je de oorlog niet mee. Tenminste niet de oorlogen die straatbendes voeren. Ik voelde me opgenomen in een familie. Dat gaf een prettig gevoel, al zou ik vanaf die dag mijn leven moeten wagen voor een jongen die ik niet kende, want wie aan een broeder komt, die komt aan jou.

Toen we die avond werden ingesloten en ik Daddy vertelde wat er die dag was gebeurd gaf hij me nog één wijze raad. ‘Trouble,’ zei hij en hij klopte met zijn hand stevig op mijn borst, ‘je hart slaat zijn eigen ritme, onthou je dat? Niemand heeft daar iets over te zeggen. Zelfs de Primera Corona niet.’

Een dag in La Victoria had geen datum, ik stond op en ging weer slapen, week in, week uit. De tijd leek geruisloos voorbij te vloeien, maar geloof me, iedere vierentwintig uur was een nieuwe kerf in mijn ziel. De tijd verstreek en ik voelde hoe ik vanbinnen steeds verder werd opengehaald. Ik vocht in Vietnam, ik ging met Manolo naar de kerk, ik at met Daddy, en trapte lol met Cola. Ik leerde vloeiend Spaans zodat alleen de kleur van mijn huid nog vertelde waar ik vandaan kwam.

Om de tijd te verdrijven speelden we nachtenlang domino. En omdat er zonder drank niks aan was, dronken we ons soms lam om de ellende te vergeten. Dan gooiden we de lege flessen naar de cel aan de overkant van de gang. Het glas spatte alle kanten op en raakte soms de mannen die altijd maar in de tralies hingen. Als apen. Waarom in godsnaam hingen ze zo aan de spijlen? We wilden dat ze ophielden met kijken, met zeuren om sigaretten. Manolo probeerde de vrede te bewaren, maar als het toch uit de hand liep kwamen de bewakers en die sloegen met hun knuppels tegen de tralies. Ze hadden er een soort sport van gemaakt om zoveel mogelijk verschillende soorten knuppels te verzamelen. Honkbalknuppels waren het populairst. Je had ze van hout en van metaal. Groot en klein. Beplakt met verschillende kleuren tape. Ze hadden afgezaagde hockeysticks, boomtakken, gummiknuppels, tafelpoten, armleuningen, je kon het zo gek niet bedenken of de bewakers liepen ermee. Als ik ze zag lopen kon ik ze niet eens echt haten omdat ze eruitzagen als clowns. Het was de kunst om ze niet uit te lachen, want dan had je een serieus probleem. Kijken naar een beschilderde knuppel is iets anders dan die beschilderde knuppel tussen je schouderbladen voelen. Dus gehoorzaamden we braaf als de bewakers 's nachts de orde kwamen herstellen.

Zodra de celdeur 's ochtends weer openging vertrok ik naar Vietnam. Ik belde mamma, en heel soms belde ik met Faatje. 'Waar blijf je nou,' vroeg hij steeds, 'anderhalve kilo is toch niet zoveel?' Ik zei dat hij geduld moest hebben en dat ik binnenkort weer voor zijn neus zou staan. 'Ik ga alleen nooit meer auto's poetsen voor een ander,' zei ik.

'Ik poets ook niet voor een ander, man, ik doe het voor mezelf.'

Daarna hingen we weer op. Het waren gesprekjes van niks, maar het was genoeg om te weten dat ik thuis nog één vriend over had. Tot ook hij na een tijdje zijn gsm niet meer opnam.

Het was in La Victoria alsof ik oneindig ver van de aarde was weggeschoten. Zelfs Pluto klonk nog dichterbij dan Nederland. Soms was het zo onmenselijk dat ik niet begreep dat we konden overleven. Het allerergste waren de nachten zonder stroom. Dan kon je van de hitte niet gaan liggen. Het zweet bleef in je navel staan, en de muizen begonnen aan je tenen te knagen. Ze liepen over je matras net als de duizenden kakkerlakken die hun kans grepen. Je hoorde hun schildjes kraken. Je voelde hoe hun pootjes in je benen haakten. Er was niets tegen te beginnen. Ik sloeg er eens een dood op mijn wang. Ik voelde hem de rest van de nacht tegen mijn huid aan kleven. Het leek wel of zijn pantser zich in mijn poriën had geboord.

Soms kwam de stroom na een paar uur terug, soms pas na een paar dagen. Je wist nooit wanneer. Ik dacht: de gevangenis is de straf van de rechter, maar de kakkerlakken zijn de straf van God. Als de elektriciteit langer dan een dag wegbleef was er ook geen water. De stront stapelde zich op en daarom moesten we met emmers naar een waterput aan de andere kant van de gevangenis om de wc te kunnen doorspoelen. Het record was elf dagen. Niemand had meer zin om water te gaan halen uit de put en dus veranderde de wc in een mesthoop. Wij raakten er uiteindelijk aan gewend, maar de bezoekers vielen flauw. We kookten op open vuur en onze kleren lieten we stijf worden van het zweet.

Als het peertje aan het plafond weer aanging, begon iedereen te juichen en te klappen. Je hoorde het door de hele gevangenis gaan. En het eerste wat iedereen deed was naar zijn ventilator rennen, hem aanzetten en ervoor gaan zitten.

Op zo'n nacht, dat ik het niet meer uithield van de hitte, dat de lucht zo dik was dat hij als wol mijn keel inkroop, belde ik mamma. Ze nam op en ik zei: 'Ik hou deze hel niet meer vol.'

'Jongen,' zei ze, 'je belt als geroepen, want ik heb het voor elkaar.'

'Wat heb je voor elkaar?'

'Het geld voor je ontsnapping. Ik moet alleen de Kleineman nog zien te bereiken.'

Ik kon niks zeggen.

‘Niet huilen jongen,’ zei ze, ‘binnenkort komt alles goed.’

Toen we ophingen pakte ik een pen en een stuk papier en schreef een brief aan mamma omdat het soms makkelijker is dingen te schrijven dan hardop te zeggen.

Dear Mamma,

Ik zit hier nu al zo lang, mamma. Ik heb al veel tranen laten vallen, maar nooit heeft iemand ze gezien. Ik zit al voor de tiende keer vier à vijf dagen zonder stroom. Maar je zult zien: ik overleef het wel.

Als ik water nodig heb, zoals vandaag, dan kan ik het aan de andere kant van La Victoria gaan halen. Ik moest bij de poort gaan staan. Met een emmer in een soort van rij. Ik zeg ‘soort van’ omdat er meer dan honderd jongens stonden die allemaal als eerste door de poort wilden. Dat betekent: ruzie, vechten, stokslagen door de bewakers, duwen, trekken en ook ik moet meedoen anders kom je nooit aan de beurt, omdat er maar twee tegelijk door de poort mogen, en als die na twintig minuten terug zijn mogen de volgende twee. En als je dan eindelijk aan de beurt bent moet je nog een afstand naar die put lopen in de snikhitte.

Is dat menselijk? Ik weet het niet meer. Kom je eindelijk bij de waterput waar water in zit dat nog viezer is dan het water uit de gracht in Amsterdam, dan kan je terug met die emmer vies water op je hoofd of schouder. En als je weer terug bij de poort bent dan moet je oppassen dat ze je water niet stelen.

Jij zei altijd dat Ghandi een goed voorbeeld voor me moest zijn, omdat hij zei: ‘Oog om oog maakt de hele wereld blind.’ Nou, daar geloof ik even niet meer in. Voor mij is het niet: oog om oog, maar oog om twee ogen. Niet tand om tand, maar een tand om een heel gebit. Mamma, als ik niet hard zou zijn, dan redde ik het hier niet.

Ik moet soms vechten. Dan vormen ze een soort arena en wordt de vechtpartij aangekondigd. Er wordt ook gewed. Zo heb ik best wel veel geld gewonnen. Maar belangrijker is dat ze nu geen gevecht meer met mij willen. Ze dachten eerst: dat jongetje van achttien is een makkie, maar mooi dat ze zo niet meer denken.

Mamma, ik leefde in een erge wereld, en mag God dankbaar zijn dat Hij me in de gevangenis heeft gezet met een kans me te veranderen. Het had veel erger met me kunnen aflopen, dat besef ik nu pas. Als ik hier uit kom ben ik een nieuw mens en brand ik me niet meer aan de stomiteiten van toen.

Ik weet dat God me bijstaat in wat ik ook doe. Ik kan alleen nu niets doen, maar op een dag ben ik vrij. Weet dat ze me hier niet breken, ze maken me sterker

en harder, en als ik hier uit ben kan ik de hele wereld aan...

Mamma, treur alsjeblieft niet, want je hebt deze baby niet voor niets op de wereld gezet. Soms lijkt het misschien zo, maar ik zal iedereen het tegenovergestelde bewijzen.

Je liefhebbende zoon

Over dat ontsnappen schreef ik niets in de brief, want ze lazen hier alles wat ze te pakken kregen, die klootzakken.

Ik zat bijna een jaar in La Victoria toen er eindelijk een oproep van de rechtbank kwam. Een jáár. Mamma had de Kleineman niet kunnen vinden dus ze zei dat ik van dat geld dat ze voor mijn ontsnapping had weggezet een andere advocaat moest zoeken. Eentje die deugde. Eentje zonder gladde praatjes. Een celgenoot zei dat hij wel een goeie wist en gaf me een telefoonnummer.

De nieuwe advocaat kwam me de volgende dag al bezoeken. Hij was een stuk minder duur dan die eerste kwakzalver. Hij zei niet: 'De rechter is mijn beste vriend.' En ook niet: 'Morgen heb ik je hier uit.' Hij zei alleen: 'We beginnen helemaal opnieuw.'

De dag in het gerechtsgebouw bracht ik grotendeels door in diezelfde smerige en overvolle cel waarin ik tijdens mijn eerste bezoek ook had gezeten. Ik dacht: ik weet hoe het werkt, ik heb nu ervaring, niets kan me meer van mijn stuk brengen, maar toch stond ik daar weer te trillen op mijn benen. Niet van angst, maar omdat ze me zeven uur rechtop hadden laten staan. Stilstaan, dat is nog erger dan lopen. En al die tijd zat ik vast aan een andere gevangene. Ik kende hem niet, maar hij werd beschuldigd van moord. Het publiek begon te schelden toen ze ons in de rechtszaal zagen. De nabestaanden van het slachtoffer waren ook naar de rechtbank gekomen en ik was bang dat ze het recht in eigen hand zouden nemen en de verdachte een kogel door zijn kop zouden jagen. Maar als ze misten dan raakten ze mij. Dat soort dingen gebeurde hier aan de lopende band, waarom vandaag dan niet?

Ik had de stille hoop die dag meteen vrij te komen, want de tijd die ik in voorarrest had gezeten zou van de straf afgaan, en hoeveel zou ik bij elkaar krijgen, een jaar? Iets meer misschien? We hadden een vrouwelijke rechter. Die zijn tenminste iets zachter dan mannen, dacht ik.

Mijn advocaat ging proberen me ontoerekeningsvatbaar te laten verklaren. Zwakbegaafd dus. Ik moest doorgaan voor een randdebiel. Eentje die niet wist wat hij had gedaan. Dat was in elk geval beter dan wat mijn vorige advocaat had beweerd.

'Wat beweerde die dan?' vroeg ik. Ik had van die eerste zitting nauwelijks iets meegekregen. 'Die beweerde,' zei mijn advocaat hoofdschuddend, 'dat de

politie die drugs op jouw benen had geplakt.’ Ik kon het niet geloven. Die klootzak had maar wat gezegd, en bouwde nu van mamma’s geld een nieuwe verdieping op zijn huis.

Voordat we naar voren werden geroepen zei mijn advocaat nog snel: ‘Vergeet niet als een sukkel uit je ogen te kijken.’ Dat was moeilijk. Ik kon daar toch niet als een mongool gaan zitten kwijlen? Maar ik probeerde het toch en keek als een zombie naar de grond met mijn mond halfopen en deed of het hele gesprek langs me heen ging, maar dit keer verstond ik alles. De rechter zei dat mijn eerste advocaat in een eerdere verklaring had gezegd dat de politie de drugs op mijn lichaam zou hebben geplakt. Ik wilde opspringen en gaan schreeuwen dat die man er met achttienduizend euro vandoor was gegaan, maar mijn advocaat ging staan en zei dat ik het slachtoffer was geworden van anderen, niet van de politie zoals mijn eerste advocaat beweerde, maar van een bende.

De zitting was gauw voorbij. Hij zei: ‘Goed gedaan jongen, je krijgt waarschijnlijk maximaal vier jaar. Bij goed gedrag wordt de straf gehalveerd en mag je na twee jaar al naar huis, en daarvan heb je er nu al één opzitten. Het komt goed.’ Ik wilde hem beetpakken en door elkaar schudden en schreeuwen: ‘Nóg een jaar La Victoria is mijn dood. Het komt helemaal niet goed.’ Maar tijd om dat te doen kreeg ik niet, want de bewakers duwden me terug in de cel waar ik bijna niet kon ademhalen van de stank.

De uitspraak van de rechter volgde korte tijd later. Ik moest er weer voor naar de rechtbank. Weer in die bus. Weer schoppen en schreeuwen en slaan. Ik had intussen wel geleerd dat je bij het instappen het beste vooraan in de rij kon staan. De bus was berekend op maximaal vijftig gevangenen, maar er moesten er altijd tachtig of honderd mee. Ze dachten er nooit aan een tweede bus in te zetten, dus werden de laatste dertig mannen uit de rij erin gestampt. We werden als vee vervoerd en als vee zagen we eruit als we in de rechtbank verschenen.

Mijn advocaat was net zo rustig en zelfverzekerd als die eerste keer. Hij zei: ‘Jongen, ik doe het woord en jij houdt je weer van de domme.’ Ik dacht: die uitspraak staat nu toch al zeker vast? Maar ik deed wat hij zei. Ik trilde over mijn hele lichaam van de zenuwen. De rechter stelde opnieuw een aantal vragen en daarna trok ze zich met haar collega’s terug. Niet lang daarna ging ze weer zitten en begon ze het vonnis voor te lezen. Ik snapte niet goed wat ze zei, maar de uitspraak was duidelijk: acht jaar cel.

Ik werd direct door de bewakers meegenomen naar achteren. Ik kon niets uitbrengen. Ik dacht: ze hebben de zaken verwisseld. Dit is een straf voor iemand die een hele koffer vol cocaïne bij zich droeg. Bij mij waren het maar een paar reepjes. Ik kreeg geen gelegenheid nog iets te zeggen. De rechter keek alweer in haar papieren voor de volgende zaak. Mijn dossiers werden weggehaald door een assistent. Het voelde alsof ze me levend hadden begraven. Ik kon schreeuwen wat ik wilde maar de kist zat dichtgespijkerd en de aarde bonkte al in dikke kluiten op het deksel, bām, bām, net zo lang tot ik naamloos zou verdwijnen in de hete Dominicaanse grond.

Terug in de bus voelde ik opeens iemands hand in mijn broekzak. Tot die tijd had ik nog niets gezegd. Ook niet toen de anderen vroegen wat ik gekregen had. Ik zat op slot en was niet in staat tot spreken, maar die hand in mijn broek schudde me wakker en zorgde voor een ontploffing in mijn kop. Ik gaf degene die achter me stond een klap met mijn vrije hand, en nog een, en nog een. Ik beukte erop los. Daarna haalde ik mijn andere hand erbij zodat ik de jongen die aan mij vastzat de hele bus door sleurde. Ik baande me trappend en slaand een pad. Ik deelde kopstoten uit en al gauw ontstond er een gigantische knokpartij in die uitpuilende bus.

De chauffeur zette het zaakje stil en de bewakers begonnen van buitenaf met hun knuppels tegen de tralies te rammen. Ze schreeuwden dat we moesten stoppen, maar ze kwamen niet boven ons lawaai uit. Geen van die bewakers durfde naar binnen te komen, ze waren met veel te weinig dus alarmeerden ze de politie. Ik dacht even dat de bus zou omvallen, zo'n gekkenhuis was het geworden. We werden even later omsingeld door tien politiewagens die ons onder loeiende sirenes terugbrachten naar La Victoria. Als ik niet zo wanhopig was geweest, was het een triomftocht geworden.

Bij het uitstappen op het grote binnenplein bleken de meeste mannen gewond te zijn. Iedereen had wel ergens bloed zitten, of door klappen, of door vallen, of door de hand- en voetboeien die zich door al dat getrek en geduw in het vlees hadden geperst. Het leek of er een veewagen was gekanteld waaruit de lading kreupel en halfdood naar buiten kwam.

Daddy schudde zijn hoofd toen hij me zag komen. Hij had wat eten voor me bewaard. Ik zei: 'Het is onmenselijk.'

Hij zei: 'Hijo, eet nu eerst eens wat.' Hij bekeek mijn gezwollen hand en begon erop te blazen. Daarna schonk hij een beker *pitrinche* voor me in. Ik sloeg hem in één keer achterover. Het spul brandde in mijn keel. 'Ik word

liever een paar dagen gemarteld,' zei ik. Daddy schonk de beker weer vol en gaf me een sigaret.

'En ik durf mamma niet te bellen.'

'Jij gaat slapen,' zei Daddy, 'en morgen bel je Mama-Tigre. Ze zal je komen halen, maar eerst moet je zelf weer rustig worden.'

Ik gehoorzaamde Daddy als een klein jongetje en na een derde beker van zijn zelfgemaakte brouwseltje ging ik op mijn matras liggen en schoof de gordijntjes dicht. Ik hoorde het gevloek van de mannen die domino zaten te spelen, het gerammel van de gekken die aan de tralies hingen, de muziek van Cola, het geruzie van twee Chinezen aan het einde van de cel. Nooit was het hier ook maar een minuut stil. In heel La Victoria was plaats voor vijftienhonderd gevangenen maar er zaten er vijfduizend. De helft van hen was gek, en de andere helft was bezig het te worden. We rookten en dronken om de hel te vergeten, maar sinds vandaag wist ik dat ik pas aan het begin stond van die hel. Als ik hier wegkwam zou ik zesentwintig zijn. Zesentwintig! Ik werd gek bij de gedachte. Zo'n straf voor een beetje coke. Ik had niemand vermoord, niemands kop erafgehaald, geen meisje verkracht, geen vrouw gemolesteerd. Hoe kon dit gebeuren? Steve had een paar weken ervoor vier jaar gekregen terwijl hij het dubbele gewicht aan coke bij zich had gedragen. Zijn advocaat zei dat hij zich eerlijk en kalm moest opstellen tijdens zijn rechtszaak, dus vertelde Steve dat hij bijna was afgestudeerd en dat dit een eenmalige dwaling was geweest om zijn studie te kunnen afbetalen. De advocaat had Steve laten huilen en die hooligan had daar heel zielig zitten snikken terwijl hij nog nooit een opleiding had gevolgd natuurlijk. Ik had de mongool uitgehangen terwijl die rechter heus wel door had dat ik geen mongool was. Die rechter wilde laten zien dat er niet met haar te spotten viel. Mijn zware straf kreeg ik niet voor die anderhalve kilo onder mijn spijkerbroek, maar voor de tegenstrijdige verklaringen in de rechtszaal, en dat had ik aan mijn advocaten te danken.

De pitrinche van Daddy maakte me aan het draaien. Ik kon niet slapen en stond weer op en trok Daddy bij de dominostenen weg. Ik zei: 'Jij moet mamma morgen bellen, ik kan het niet.'

'Ga slapen zoon.'

'Zij heeft mij het leven gegeven, hoe moet ik haar zeggen dat het nu alweer is afgelopen.'

'Het is niet afgelopen.'

‘Hoe bedoel je niet afgelopen. Hier eindigt het voor mij. Niemand heeft het recht mijn leven te nemen die het niet zelf gegeven heeft. God mag het nemen, mamma mag het nemen maar niet de een of andere hoer in een zwarte jurk.’

‘Jouw leven gaat gewoon door, jongen. Alleen gaat het niet buiten door, maar hierbinnen. Dit is je nieuwe thuis. Dit is je nieuwe leven. Je kunt ervoor weglopen zoals dat trieste geval van hiernaast, maar je kunt het ook toelaten. Je kunt bedenken: ik ga op zoek naar een nieuw kanaal en daar stem ik voortaan op af.’

Met dat trieste geval van hiernaast bedoelde Daddy natuurlijk Steve. Het gekke was dat iedereen hem zo’n loser vond dat niemand meer de behoefte had hem zelfs ook maar te slaan. Daddy schonk nog een klein beetje drank in mijn bekertje. Ik was blij met hem. Zonder Daddy had ik Steve alsnog gewurgd, een koud kunstje zoals hij ook nu weer laveloos op zijn matras lag te snurken. Toen ik mijn beker achterover had geslagen stond ik op en ging terug naar mijn kamertje tussen de gordijnen. Daarbij moest ik over Manolo heen stappen. Hij lag daar als een opgekruld baby’tje op de grond te slapen. Ik zei wel eens : ‘Kom nou toch bij mij liggen, ik regel wel een matras.’ Maar dan antwoordde hij altijd: ‘God zegt dat iedere plek op aarde door hem is aangeraakt, dus ook de gangpaden van afdeling A van La Victoria.’

Cola was ziek. Iedereen had wel eens last van zijn darmen maar bij Cola hield het niet op. 'Ga naar de dokter,' zeiden we. Maar Cola zei steeds: 'Morgen.' De vierde ochtend brachten we hem er zelf heen, omdat hij bijna niet meer op zijn benen kon staan. We moesten eerst een bewaker omkopen zodat we voorrang konden krijgen in de gevangenskliniek. Zonder omkopen zou Cola pas de volgende dag aan de beurt zijn geweest en dat vonden we te laat.

We lieten Cola in de kliniek achter. Hij kon bijna niet staan dus ging hij ergens tegen de muur zitten wachten. Na een tijdje moest Cola naar de wc. Logisch, want dat moest hij de hele dag. Hij rende naar de eerste de beste wc die hij zag, maar omdat hij handboeien om had ging het allemaal niet zo makkelijk waardoor hij de wc niet helemaal schoon achterliet. Bovendien was hij per ongeluk op de wc van de dokters gaan zitten. Een dokter kwam even later vragen wie die wc zo smerig had gemaakt en de bewakers wezen naar Cola. Toen werd die dokter verschrikkelijk kwaad. Hij zei dat hij Cola niet ging helpen omdat hij hun wc had bevuild. 'Neem hem mee,' riep ook een andere dokter die zich ermee kwam bemoeien. Cola zei dat hij ziek was en er niets aan kon doen. 'Wegwezen met die jongen,' zeiden de dokters en de bewakers begonnen Cola te slaan omdat hij niet snel genoeg opstond. Toen kon Cola helemaal niet meer opstaan en de bewakers bleven maar slaan en schoppen, tot ze hem aan zijn benen naar buiten sleepten.

Cola werd naar een speciale afdeling gebracht waar gevangenen werden opgesloten die zich binnen de muren hadden misdragen. *La solitaria*. Daar wil je nooit van je leven terechtkomen. Nooit. Ik had er ook wel eens gezeten nadat ik had gevochten. Ik dacht toen: solitaria betekent alleen, dus dat is wel eens even rustig op zijn tijd, maar toen ik daar naar binnen was geslagen zag ik de eerste minuten helemaal niets. Ik dacht dat ik door de klappen blind was geworden. Ik hoorde allemaal geschreeuw om me heen en voelde lijven tegen me aan wrijven, dus erg alleen was ik daar niet. Na een tijdje wenden mijn ogen en begon ik schimmen te onderscheiden. Vage silhouetten die heen en weer schoven, met hun lijf wiegden, over de vloer kronkelden, of bewusteloos van de hitte lagen te slapen. Van eenzame opsluiting was geen sprake. Solitaria betekende eigenlijk: overplaatsing van de hel naar de ultrahel. Je zat daar opgesloten met het allerergste tuig van de gevangenis. La Victoria was al

het afvoerputje, maar hier zat je in het riool. Letterlijk, want er was geen wc, en als er wel een was kon je hem niet vinden. Het was donker en je kon niet rechtop staan zodat je moest kruipen als je even wilde bewegen. Sommigen zaten daar een maand omdat ze iemand binnen de muren hadden vermoord. Sommigen kwamen er nooit meer uit, domweg omdat ze werden vergeten. En daar, in die verschrikkelijke ondergrondse jungle, in dat krioelende dodenrijk lag Cola ziek en bloedend in de drek.

De gevangenen in de kliniek die het hadden zien gebeuren kwamen ons waarschuwen. Ze vertelden precies wat de bewakers met Cola hadden uitgespookt en wij wisten genoeg. We legden geld bij elkaar en kochten Cola vrij. Een bewaker die het geld grijnzend in ontvangst had genomen haalde Cola uit la solitaria. Hij kon niet lopen en niet praten, dus droegen we hem naar onze afdeling toe. We legden hem op een matras en dachten dat het met rust wel goed zou komen. Iedereen was wel eens tegen de grond geslagen en stond gewoon de volgende dag weer op zijn benen, maar toen we een tijdje later gingen kijken hoe het met hem ging was hij aan het schreeuwen. Niet hard, anders hadden we hem wel eerder gehoord, maar hij hapte naar adem en maakte een schor en raspend geluid. Toen begrepen we dat de bewakers zijn ribben kapot hadden geslagen. We tilden hem voorzichtig op en brachten hem rechtstreeks terug naar de kliniek. De bewakers zagen ons aankomen en zeiden: 'Geen geintjes jongens, we weten wie hij is.'

We betaalden weer, maar een van de dokters herkende Cola en zei: 'Sorry, maar we zitten vol. Maak maar een afspraak bij de secretaresse.' Ik kookte vanbinnen. Ik wou die kankerlijer eens goed op zijn bek rammen, maar heel soms, als het echt moet, kan ik me beheersen. We namen Cola weer met ons mee en ik zei tegen een van de bewakers dat ik de directeur wilde spreken. 'Er gaat een jongen dood,' zei ik. 'Hij heeft de Nederlandse nationaliteit, en als je niet gauw iets regelt zitten jullie in de problemen, want ik zal niet zwijgen. Jullie hebben dit gedaan.' De bewaker liet me natuurlijk helemaal niet naar de directeur gaan. Cola zag eruit als een Jamaicaan, maar nu hij een Nederlander bleek lag de zaak anders. Binnen de kortste keren waren we weer terug in de kliniek.

Cola kreeg injecties. Dat doen ze daar altijd meteen. Heb je pijn? Hup naald erin. Koorts? Diarree? Infectie? Eerst prikken dan praten. De dokter, eentje die Cola niet kende, zei dat het slecht met hem ging maar dat hij hier in de gevangenis verder niets meer voor hem kon doen. Hij moest, wilde hij het overleven, zo snel mogelijk naar een officieel ziekenhuis in de stad.

We droegen Cola terug naar de cel. Hij kon alleen nog maar schreeuwen. Het was verschrikkelijk om aan te horen. Het was wartaal wat er uit zijn mond kwam. Woede en wartaal. We konden hem niet bereiken. Maar toch zeiden we steeds dat het goed zou komen al zagen we wel dat het natuurlijk niet goed zou komen. Zijn gezicht kende ik niet meer terug. Er stond altijd een lach op, of verwondering, of concentratie als hij bezig was met zijn koffiekraam. Nu leek hij een verwilderd dier, omdat hij alle menselijkheid was kwijtgeraakt.

We zamelden opnieuw geld in voor vervoer naar het ziekenhuis. Er kwam een verrotte pick-up het terrein opgereden. We betaalden de bewakers en de chauffeur duizend pesos. We zagen hoe ze Cola in de laadbak hesen. Hij rilde van de kou terwijl het vijfendertig graden was. Hij had alleen zijn boxershort nog aan. Ze legden hem plat op zijn buik en bonden zijn handen op zijn rug vast. Een van de bewakers zette zijn zware laars op Cola's rug om het touw goed strak te kunnen trekken. Ik wist: dit zijn geen mensen, dit zijn beesten zonder ziel.

Midden in de nacht kwamen twee bewakers met hun sleutels tegen onze celdeur tikken. Cola moest naar een ander ziekenhuis, zeiden ze. Een ziekenhuis dat groter en moderner was. Ze wreven hun duimen tegen hun wijsvingers aan. 'Drieduizend pesos,' zeiden ze. Waar haalde je dat in godsnaam midden in de nacht vandaan? We begonnen onze zakken binnenstebuiten te keren, onze matrassen, onze geheime plekken, wetende dat we de komende dagen niets te eten zouden hebben als we alles gaven. Maar toch gaven we alles wat we vonden. Zelfs Steve deed mee, Troy, de Chinezen, Manolo natuurlijk, Daddy, Rocky, iedereen schraapte bijeen wat hij bezat zodat we na een kwartier bijna het hele bedrag konden voldoen. De bewakers zagen dat we niet verder uitgeknepen konden worden en namen genoeg met achtentwintighonderd en nog wat pesos.

We sliepen die nacht niet meer. We speculeerden aan een stuk door over hoe het met Cola zou gaan tot er om zeven uur een bewaker kwam en we niet meer hoefden te speculeren: Cola was dood.

We wilden weten hoe het was gegaan, maar de bewaker liep direct weer weg. We smeten onze vragen achter hem aan, we ramden met onze vuisten tegen de spijlen, maar daar haalden we Cola niet mee terug. 'Klootzakken,' begon ik te roepen. 'Jullie hebben hem vermoord.' Ik rukte aan de tralies, ik klom erin, ik probeerde het ijzer uit elkaar te trekken zodat ik tussen de spijlen door kon kruipen om iedereen dood te slaan die ik tegenkwam. Ik

voelde hoe een paar mannen me naar beneden trokken en zeiden dat ik rustig moest doen: 'Anders ben jij de volgende die ze te grazen nemen en we kunnen dan niets voor je doen omdat we al ons geld al hebben uitgegeven.'

Ik wist zeker dat Cola al dood was toen de bewakers om geld kwamen vragen. Ze wisten dat we alles voor elkaar over hadden als het erop aankwam. Ze dachten: nu of nooit. En voor het nieuws van Cola's dood bekend zou worden sloegen ze hun slag. Ik was zo kapot dat ik een tijd lang niets meer kon zeggen.

Ik werd diezelfde middag nog bij de directeur geroepen. Een bewaker bracht me naar hem toe. Sara zat achter haar afgebladderde bureau. Ze was een bloem in een vaas met stinkend water. Ze lachte toen ze me zag: 'Dat is lang geleden,' zei ze. Ik had vaak aan haar gedacht, maar nu ik voor haar stond overviel het me. Ik wist niets terug te zeggen. Ik dacht aan Cola en aan wat de directeur me daarover wilde zeggen. Ik was verbaasd dat ze me herkende dus ik zei wat afwezig: 'Te lang. Veel te lang geleden.'

Ik kon direct doorlopen. De directeur zag er minder zelfverzekerd uit dan die eerste keer. Hij knipperde vaker met zijn ogen dan nodig was, en ik voelde opeens dat ik hem de baas was als ik wilde.

'Wat wilt u?' vroeg ik.

'Wat ik wil, Amerikaan?'

'Waarom heeft u me laten komen?'

'De Nederlandse ambassade was hier vanwege de dood van je celgenoot. Als jij ook maar één woord zegt over je vriendje, dan heb jij een groot probleem.' Hij begon met zijn vlezig wijsvinger te schudden. Ik zag een zweetplek ter grootte van Australië onder zijn oksel. Ik zei: 'Wat zou ik moeten zeggen dan?'

De directeur stak een sigaret op. Hij wilde zich een houding geven. Hij zette zijn beide ellebogen op het bureau, leunde naar voren, blies rook in mijn gezicht en zei: 'Ik bepaal wanneer jij hier vrijkomt. De rechter heeft misschien iets op papier gezet, maar dat is een kwestie van die papieren aanpassen, hij stond op en gooide de deur weer open. Ik durfde niet naar Sara te kijken, maar ik voelde dat ze wel naar mij keek en dat de directeur dat zag. 'Spanjaard!' riep hij tegen mijn rug, 'je bent een gewaarschuwd man.'

Ik belde de Nederlandse ambassade. Ik had geen vertrouwen in ze, maar ik deed het voor Cola. Ze kwamen de volgende dag al. Ik vertelde wat er was

gebeurd. Ze stelden heel veel vragen en ze wilden namen hebben.

Ik zei: 'Dat is mijn doodvonnis.'

Ze zeiden: 'Wij beschermen je.'

'Hoe.'

'Door je over te laten plaatsen.'

'Waarheen.'

'Naar een gevangenis aan de andere kant van het land.'

'Breng me liever naar Nederland.'

'Dat kunnen we niet.'

Uiteindelijk heb ik alle namen die ik wist doorgegeven. Ik dacht: als Cola echt je vriend is mag je hem niet laten zitten. Ik wilde niet dat de gevangenis tegen zijn familie zou zeggen dat Cola was gestorven aan een virus en dat ze er alles aan hadden gedaan hem te redden. Ik mocht hem niet verraden. Zelfs Steve kwam van zijn matras om nog meer namen te geven. Waar hij ze vandaan had mag Joost weten, maar hij stak zijn nek uit. Ik bedankte hem. Hij zei alleen: 'Nu maar hopen dat wij niet de volgende zijn die tussen een paar planken worden afgevoerd.' De vrouw van de ambassade zei dat ik over een week zou vertrekken uit La Victoria, en daarna zou zij de directie onder handen nemen.

De familie van Cola was te arm om hem over te laten brengen naar Nederland en de ambassade wilde niet bijdragen in de kosten, dus werd hij begraven in Dominicaanse grond zonder dat er iemand bij was die van hem hield. Het geld van onze cel was verdwenen in de zakken van de bewakers en wie weet van de doktoren. Ook wij konden niets doen. Vanaf die dag wist ik dat ik nooit meer dezelfde zou zijn. Ik bad tot God, maar hij hoorde mij niet. Ik riep Manolo erbij en die nam me mee naar de kerk maar toen hij zag dat dat niet hielp duwde hij me een basketbal in handen en zei: 'Kom op, speel.'

Ik belde Faatje, maar die nam weer eens niet op. Ik belde mamma en die zei: 'Hou je verder koest.' Ik hoorde niets meer van de ambassade. De week ging voorbij en ik hield me overdag schuil in Vietnam omdat ik wist dat me daar niets kon gebeuren. Opeens stond Sara voor mijn neus. Ik rookte in die dagen vijf pakjes per dag en zag eruit als een spook. Ze nam me mee naar een plekje waar niemand ons kon zien.

'Wat kom je doen?' vroeg ik.

‘Ik heb alle minnetjes uit je dossier weggewerkt,’ zei ze.

Ik keek haar ongelovig aan. Ik wist niet of ik haar moest vertrouwen, maar ik deed het toch. Een meisje zo dichtbij opeens. Zo warm, zo ernstig, zo bloedmooi. ‘Ze hebben mijn vriend doodgeslagen,’ zei ik.

‘Weet ik.’

‘Ik heb de namen van de bewakers die het deden doorgegeven aan de ambassade.’

‘Weet ik.’ Ze legde haar hand op mijn borst.

‘Hoe weet je dat?’

‘Gisteren kreeg de directeur bezoek van een mevrouw van de ambassade. Ik heb het gesprek gehoord. Ze waarschuwde hem. Ze zei dat ze alle namen van de bewakers en doktoren had doorgekregen die bij de dood van jouw vriend betrokken waren. De directeur ging uit zijn dak. Hij zei dat die jongen was gestorven aan een virus en dat een paar van zijn celgenoten verhaaltjes vertelden om er zelf beter van te worden. Die mevrouw vertrok daarna weer en zei dat ze het zou gaan uitzoeken.’

Mijn mond viel open. Sara zei dat ze niets meer voor me kon doen dan dit. Ik pakte haar gezicht met mijn beide handen beet en wilde haar een kus geven, maar deed het niet. Ik heb nog nooit in mijn leven een meisje zo ernstig zien kijken. ‘Pas op jezelf,’ zei ze toen, en nu nam ze mijn gezicht in haar handen en deed wat ik daarvoor had willen doen. Ze kuste me heel zachtjes op mijn wang. Mijn gezicht gloeide onder haar lippen. Ik keek haar bewegingloos na, maar toen het lawaai van La Victoria weer tot me doordrong wist ik dat het oorlog was.

In de cel vond ik Steve op zijn matras. Niet laveloos, niet stoned, maar rechtop rokend tegen de muur. Er zaten toch nog een paar levende hersencellen in zijn kop. Ik zei wat ik wist en hij zei dat hij er klaar voor was. ‘Voor wat?’

‘Om te sterven.’

Ik schudde mijn hoofd en liep weer terug naar Vietnam. Ik had mijn plicht gedaan en nu moest hij het verder zelf maar uitzoeken. Dagenlang gebeurde er niets. Ik liep onzichtbaar rond, vocht niet, dronk niet, sliep niet en vermeed zoveel mogelijk alle bewakers.

Op een middag zag ik Manolo zoekend lopen tussen de Kings. Ik riep:

‘Wat doe jij hier?’

Toen hij me zag rende hij naar me toe. Hij pakte me bij mijn shirt en hijgde: ‘Mama-Tigre, Mama-Tigre.’

‘Wat raaskal je nou, man?’ zei ik.

‘Mama-Tigre staat aan de poort.’

Hij trok me mee. We renden door de smalle gangetjes kriskras naar voren toe. En inderdaad, daar stond midden op het plein, dun en blond, maar niet langer verloren als een onschuldig elfje, mamma. Ik kon niets uitbrengen. Ik keek wel een uur met open mond naar haar voordat ze me zag. Voor het eerst sinds Cola’s dood was ik niet bang meer om gezien te worden. Met mamma in de buurt kon me niets overkomen. God was weg, maar mamma was terug. Ik sloeg mijn armen om haar heen.

‘Morgen ben je hier weg,’ zei ze.

‘Wat?’

‘Pak vannacht je spullen, zeg niemand iets, morgen ga je naar de andere kant van het land.’

We reden door de drukke straten van de hoofdstad en ik zat zoals altijd ingeklemd tussen twee bewakers. Voorin zat er nog een. Alsof ik weg zou kunnen lopen, zo met mijn handen en voeten vastgesnoerd. We stopten bij het busstation en ze zeiden dat ik moest uitstappen. Ik hupte de auto uit, want lopen kon ik niet. Ik leek wel zo'n hulpeloos halalschaap vlak voor de slacht. Iedereen keek naar mij. Ik stond midden tussen de vrouwen met plastic boodschappentasjes. En even verderop stonden toeristen met koffers te staren. 'Nog nooit een misdadiger gezien?' wilde ik roepen, maar natuurlijk deed ik dat niet. Ik kreeg een flesje water en ik mocht roken. Als er anderen bij stonden deden de bewakers net of ze je beste vriend waren.

Er kwam een bus van Caribe Tours aangereden. De mensen dromden samen bij de deur, maar de bewakers zeiden dat ik eerst moest. Ik ging op de onderste tree zitten en schoof zo achteruit de trap op. Er werd gewezen en hardop gefluisterd.

Ik vroeg me af waar we heen gingen. De bus stroomde vol met toeristen. Misschien had mamma een gevangenis op het strand uitgezocht. In ieder geval gingen we een heel stuk rijden, anders hadden ze me wel gebracht met een legerjeep. De bewakers gingen om me heen zitten. Ik vroeg waar we naartoe gingen. 'Dat merk je wel, Amerikaan,' zeiden ze. Maar nog geen kwartiertje later wist ik het. De buschauffeur zette de airco aan en heette alle passagiers welkom in de bus naar Puerto Plata. Ik kon het niet geloven, ze hadden gewoon buskaartjes gekocht om me te kunnen vervoeren naar de andere kant van het land. Nou ja, gekocht, ze hadden die zitplaatsen waarschijnlijk opgeëist.

Het was voor het eerst sinds een jaar dat ik weer op een echte stoel zat. Als de bus door een kuil ging veerde ik zachtjes op en neer. Het voelde als een kermisattractie. Ik zat daar in die pluchen stoel bij een temperatuurtje van twintig graden. Ik keek mijn ogen uit. Het leek wel of ik in een bioscoopzaal zat. Het landschap dat aan me voorbijtrok was net een film op een groot scherm. Ik zag straatverkopers, volgeladen auto's, telefonerende mannen op scooters. We reden door bossen, langs weilanden. Ik kon kilometers voor me uit kijken zonder op een muur te stuiten. Zonder tralies te zien, of

prikkeldraad, of mannen met honkbalknuppels in hun hand.

We reden uren achtereen en ik vroeg me af waar mamma was. En hoe meer ik aan haar dacht hoe zekerder ik wist dat ze een geestverschijning moest zijn geweest.

In de namiddag stopte de bus bij het eindpunt. Gelukkig lieten ze me wachten tot iedereen weg was. Pas toen er een taxi voorreed mocht ik uitstappen. De boeien schuurden zo erg dat ze de oude korsten hadden opengehaald. Mamma waarschuwde altijd voor roestige spijkers als ik vroeger op mijn blote voeten de straat op liep, maar als ik alle keren optel dat ik mijn polsen en enkels had opengeschuurd aan deze aftandse dingen had ik volgens haar allang gestorven moeten zijn aan een bloedvergiftiging.

Het landschap om ons heen werd steeds kaler. Eindelijk zag ik vanuit het vuile taxiraampje in de verte de muren opdoemen van mijn nieuwe thuis. We reden door de poort naar binnen en het plein waar ik moest uitstappen zag er schoon en opgeruimd uit. Mamma had er flink wat werk van gemaakt. De nieuwe bewakers waren geen militairen maar politiemannen – hun uniformen waren blauw in plaats van groen. Ze keken met gefronste wenkbrauwen naar mijn bloedende handen en voeten. Voordat mijn begeleiders weggingen moesten ze me eerst bevrijden. Je weet niet wat je voelt als je handen worden losgemaakt. Eerst lijkt het of je armen de lucht in willen schieten, maar dat kunnen ze niet want ze zijn gevoelloos. Ze hangen als slappe takken langs je lichaam, omdat je na al die uren dat ze hebben vastgezet niet meer gewend bent ze te bewegen.

Mijn voetboeien kregen ze niet open. Het roestige slot zat zo vast dat ze er geen beweging meer in konden krijgen. Er moest een betonschaar aan te pas komen. Mijn nieuwe bewakers hadden nog nooit zulke middeleeuwse boeien gezien. ‘Kom je helemaal uit China?’ vroegen ze. Ik dacht: als ze dit de middeleeuwen vinden dan zal het hier wel een stuk luxueuzer zijn. ‘Nee,’ zei ik, ‘uit Zimbabwe.’

Ik mocht douchen en daarna moest ik een gele overall aan. Ik voelde me een clown. Wie hier wilde vluchten werd zo ongeveer vanaf de maan gezien. Dit pak gaf meer licht dan een vuurtoren. Toen ik het terrein op kwam zag ik dat iedereen in van die overalls liep. Ik verlangde meteen terug naar de chaos van La Victoria, naar de vrolijke muziek, de koffiekraampjes, de korte broeken, de blote bovenlijven, de doorlopende tattootentoonstelling die daar te zien was. Hier was het met die kanariegele pakken of je dag en nacht

meehielp met de wegwerkzaamheden langs de A4. Ik ging met een sigaret op een muurtje zitten om de boel eens goed in me op te nemen. Toen hoorde ik opeens mijn naam.

Mijn echte naam.

Ik zat in een kooi vol kanaries en een van hen kende mijn naam. Ze zagen er allemaal hetzelfde uit. Ik keek ze een voor een aan, voor zover dat ging, want het waren er meer dan honderd. 'Hier man, achter je!'

Ik draaide me om en stond recht tegenover Faatje. Mijn bek viel open.

'Wat doe jij hier?' Stomme zin, maar wat moest ik anders zeggen.

'Auto's poetsen, nou goed.'

Ik vroeg wat er gebeurd was. Hij zei: 'Lang verhaal.'

Er kwamen van alle kanten kanaries op ons af gefladderd. Faatje stelde me aan een paar jongens voor. Een van hen had een rood bandje om zijn pols. Hem weigerde ik een hand te geven.

Faatje zei: 'Wat is dit?'

Ik zei: 'Dat leg ik later wel uit, puto.'

Die jongen zelf snapte het wel. Hij was lid van de Bloods, en als King gaf je een Blood geen hand, en andersom ook niet. Faatje haalde zijn schouders op en liet me de hele tent zien.

San Felipe was veel kleiner dan La Victoria. Als er een sterrenstelsel zou zijn voor gevangenen kreeg San Felipe er vijf. Niet dat je een bed had met een verstelbaar matras maar er was wel een normale wc, er waren vrouwelijke bewakers en niemand liep er met een knuppel rond, dat was al heel wat. Er was eetbaar eten, en drinkbaar water. Er waren mensen die niet meer uit San Felipe weg wilden omdat het leven buiten de muren een stuk zwaarder was dan erin. De eerste keer dat ik iets voor elkaar wilde krijgen (een keer extra bellen met mamma) en de bewaker tien pesos in handen drukte, keek hij me hoofdschuddend aan. Dat was ik niet gewend. In La Victoria drukte ik geld in iedere willekeurige hand en het kwam goed. Ik dacht: oké, eindelijk zijn er regels, dat is misschien wel zo rustig.

Maar toch kreeg ik die eerste week al klappen en ontdekte ik dat regels ook maar van inkt waren. Een bewaker wees naar een papiertje op de grond en zei dat ik het moest oprapen.

Ik zei: 'Doe het zelf.'

Hij zei: 'Raap op.'

Ik weet zeker dat hij dat vroeg omdat er een vrouwelijke bewaker naast hem stond, ik denk zelfs dat hij het papiertje er zelf had neergegooid om mij te kunnen vernederen.

'Dat papiertje is niet van mij,' zei ik, 'dus ik raap het ook niet op.'

'Doe wat ik zeg.'

'Waarom?'

'Omdat ik het zeg.'

Het was zo'n typisch machtsspelletje waar ze in San Felipe dus ook van hielden. Stom dat ik dacht dat het systeem hier eerlijker zou zijn. In La Victoria had ik dat papiertje allang opgeraapt, maar nu was ik kwaad omdat ik dacht dat het er hier anders aan toe zou gaan. Ik stak mijn middelvinger op en riep: 'Hier ben jij de baas, maar kwam ik je op straat tegen, dan was ik het.' Toen kreeg ik klappen. Die bewaker moest dat wel doen om zijn gezicht te redden tegenover zijn collega.

Eerst was ik opgelucht, maar na een tijdje vond ik San Felipe saai. Er waren wel Kings en Bloods en Nietas, maar er waren geen grote gevechten met machetes, geen koffiestalletjes, geen harde muziek, geen hoeren, geen hanengevechten en er was geen Steve aan wie ik me kon ergeren. Hij was wel uit La Victoria overgeplaatst maar ergens anders heen, mamma wist dat heel zeker want ze had ook voor hem gepleit. Soms is haar hart echt té groot, maar ze zei: 'Die jongen heeft ook een moeder.'

Na een weekje stond ze voor mijn neus met een intens tevreden gezicht om me dit allemaal te vertellen. 'En ik blijf,' besloot ze haar verhaal.

'Hoezo, hadden ze hierbinnen nog een kamertje over dan?'

Ze schudde haar hoofd en vertelde dat ze verlof had gekregen van haar baas in Nederland en ze zou niet teruggaan voor ze me vrij had. Ze stond heel zelfverzekerd tegenover me.

'Cola is doodgeslagen,' zei ze, 'en ik wilde niet dat jij hem achternaging.' Ze had het eerst geprobeerd bij de ambassade, maar die gaf niet thuis. Toen is ze naar de rechtbank gegaan om overplaatsing aan te vragen. Ze had daar zo'n stampeï staan maken dat ik binnen de kortste keren naar San Felipe mocht verhuizen. Ik kende mamma en haar stampeï, het duurde even voor ze op

stoom kwam, maar was het eenmaal zover dan kon je maar beter je veiligheidsriem strak aantrekken want je werd finaal weggeblazen. Ik zweer dat ze bij die rechtbank nog wekenlang het gruis uit hun computers en koffiezetapparaten hebben moeten schudden.

Ik was trots op haar, maar ik had geen idee hoe het nu verder moest. Zij wel. Ze wilde een nieuwe advocaat en hoger beroep. En ditmaal zou ze er zelf een uitzoeken. Een deugdelijke.

Ik zei: 'Dan kun je lang zoeken.'

'Wat wil je verdomme dan dat ik doe?'

'De Kleineman.'

'Jij met je Kleineman, die is zo klein dat hij van de aardbodem verdwenen is. Ik heb zijn nummer wel duizend keer gedraaid.'

Ik keek haar aan.

Lang.

Ze zei: 'Wat nou?'

Ik kreeg het opeens verschrikkelijk warm. Ik zei: 'Mamma, heb je dat nummer bij je?'

Ze zei dat ze het had verscheurd in tachtig stukjes, wat natuurlijk helemaal niet kon omdat het maar een heel klein papiertje was. Ze keek me kwaad aan en vroeg wat je aan een nummer had dat niet bestond.

Ik zei: 'Het bestond wel.'

'Hoe bedoel je het bestond wel, die lul heeft je erin geluisd.'

'Mamma, hij is geen lul.'

'Wel!'

'Ik vergat je alleen te zeggen dat ik het nummer achterstevoren had opgeschreven.'

We zaten een tijdje sprakeloos tegenover elkaar. Ik in mijn kanariegele pak, zij in haar lange rok met bloemetjes. Toen grepen we naar ons hoofd. Ze zeggen wel eens: na regen komt zonneschijn. Als je maar lang genoeg wachtte, was dat misschien wel zo, ik vroeg me alleen af of ikzelf die zonneschijn ooit nog mee zou maken.

Faatje had zich lekker te goed gedaan aan de bolletjes. Hij had er twee jaar voor gekregen, maar omdat hij zich zo goed gedroeg hoefde hij er maar één van uit te zitten. Hij deed of het niks was allemaal, die keer dat hij er in de BMW met opvouwbaar dak en uitschuifbare koplampen over zat te vertellen, maar intussen wist ik wel beter. Je moest behoorlijk grote porties naar binnen zien te werken. Ze stuurden je echt niet weg met drie bolletjes ter grootte van een erwte in je buik. Ze waren bijna zo groot als augurken en je mocht er niet op kauwen. Als ik een aspirientje nam moest ik er al een glas water achteraan gooien, maar dat was bij bolletjes niet de bedoeling. Het water mocht niet de kostbare plaats innemen van een bolletje. Ze wikkelden die coke in een condoom, of in een afgeknipte vinger van een latex handschoen en dan moest je je mond wijd opendoen en de hele handel in een keer wegwerken. Je kreeg dus niet alleen een hoop poeder binnen maar bij elkaar ook een halve kilometer rubber.

Faatje zei dat het eerste bolletje altijd het moeilijkst was. Je denkt dat je stikt, maar je stikt dus net niet. Je keel gaat er helemaal van opzetten, maar met een beetje honing glijdt het zaakje toch weg. Faatje dacht: zelfs meisjes slikken bolletjes. En zwangere vrouwen. Als die het kunnen, kan ik het ook.

Als je al die bolletjes binnen hebt dan moet je je rustig houden. Je weet: als er één scheurt dan ga je de pijp uit, dan leg je het loodje op tienduizend meter hoogte en niemand die daar een operatiekamer heeft klaarstaan, behalve God. Maar als je eenmaal bij God bent is het al te laat.

Onderweg mag je niks eten en drinken, want dan raakt je maag zo vol dat je moet poepen en dan ploppen die bolletjes er als geitenkeutels aan de achterkant weer uit, en zie ze dan maar eens uit de vliegtuigplee te vissen en weer opnieuw in te slikken.

Faatje was al een paar keer succesvol vanuit Suriname komen vliegen, maar dit keer zat hij op dezelfde Dominicaanse drugslijn als ik. En of de bolletjes nu niet goed verpakt waren (er mag geen belletje zuurstof achterblijven) of dat hij daarvoor al iets verkeers gegeten had, hij voelde zich op het vliegveld niet lekker worden en hing als een dood konijn in de wachtruimte rond. Vlak voor het instappen pikten ze hem eruit. Zijn

handbagage werd nagekeken en hij werd ondervraagd. Hij zat in diezelfde kelder als ik, met diezelfde vergeelde en kromgetrokken portretten aan de muur. Ik hing er nog niet bij, zei hij, anders had hij nog kunnen lachen.

In plaats van naar een politiecel werd hij eerst naar de röntgenafdeling van een ziekenhuis gebracht. Hij bleef ontkennen dat hij iets had geslikt, maar hij ontplofte bijna. Op de foto zagen ze dat zijn lichaam vol met kralen zat, alsof hij een ketting had ingeslikt. Die bolletjes zaten werkelijk overal. Ze waren al vanuit zijn maag zijn darmen in geschoven en als een hobbende carnavalsoptocht veel te snel op weg naar de uitgang gegaan. Faatje werd opgesloten in een kamertje met een speciaal toilet. Nog geen vijf minuten later kwamen de feestgangers al naar buiten gebuiteld. Hij had zich nog nooit zo opgelucht gevoeld.

Mamma stelde mijn nieuwe advocaat aan mij voor. Hij was klein en kaal en zag eruit als een kruidendokter. Ik wed dat hij met de bus was gekomen. Er kwamen een hoop papieren uit zijn namaakleren koffertje en de pen waarmee hij schreef was stukgebeten en zeker honderd jaar oud.

‘Jongen,’ zei hij, ‘ik ga mijn best voor jou doen.’ Dat klonk niet erg strijdvaardig, maar mamma knikte bemoedigend en zei in het Nederlands, zodat hij het niet kon verstaan, dat ze hem daarom vertrouwde. Hij was de enige die geen opgepompte taal gebruikte.

‘Werk dus mee,’ zei ze tegen me.

Ik beantwoordde al zijn vragen en hij luisterde aandachtig. Hij keek me aan. Voor het eerst keek iemand me aan terwijl ik vertelde. Mamma had gelijk, deze kruidendokter zou me genezen.

Hij vertelde dat hij mijn dossiers had gelezen en dat het een lastige zaak was. Mijn vorige advocaten waren met onheuse argumenten gekomen. De een zei dat de politie me erin had geluisd en de ander zei dat ik zwakbegaafd was. Op dat punt keek hij mij vriendelijk aan en vervolgde: ‘Terwijl iedereen toch van grote afstand kan zien dat je een pientere jongeman bent.’ Er viel een stilte. ‘We moeten terug naar de waarheid,’ zei hij ten slotte, ‘en daarvoor ga ik je iets heel moeilijks opdragen.’

Ik dacht: nu moet ik mijn vrienden gaan verraden. Maar hij pakte zijn versleten koffertje en trok er een roze laken uit. ‘Jij gaat,’ zei de kruidendokter, ‘hiermee rondlopen.’ Ik keek hem niet-begrijpend aan. ‘Jij gaat ervoor zorgen dat iedereen denkt dat je in war bent zodat ik de zaak kan heropenen. Ik vertel dat je welbewust die drugs met je mee wilde nemen, maar dat je nu door de zware omstandigheden in psychische nood bent geraakt.’

‘Moeten ze denken dat de gevangenis me gek heeft gemaakt?’

‘Knettergek,’ zei de kruidendokter.

‘Maar u wilde de waarheid.’

Hij wilde de waarheid wat betreft mijn vergrijp. Dat zou de rechter milder stemmen als de zaak werd heropend. Hij zou vertellen dat ik in shock was

geraakt na de dood van Cola.

‘Moet u zich voorstellen,’ zou hij tijdens zijn betoog tegen de rechter zeggen, ‘een Nederlandse jongen, net negentien, zo ver van huis, in zo’n gewelddadige omgeving, daarvan zou iedereen een klap krijgen.’ De kruidendokter zou niet om strafvermindering vragen, maar hij ging pleiten voor overplaatsing naar een psychiatrische kliniek. Ik schrok me dood. Ik ging echt niet tussen de mongolen zitten, maar mamma zei dat ik hem moest laten uitpraten.

‘Vanuit een inrichting kom je makkelijker in Nederland.’ Al die tijd hield hij het roze laken op schoot.

Ik schudde mijn hoofd en zei: ‘Ik ga niet naar een gekkenhuis.’

De kruidendokter stond op en zei dat ik er eerst maar eens over moest nadenken, maar dat strafvermindering er hooguit op neer zou komen dat het zeven jaar werd in plaats van acht. Een psychiatrische inrichting was een veel effectievere weg. ‘Ik geef toe dat het wat kost,’ zei hij.

Ik dacht: inderdaad, het kost me mijn fokking respect. Maar mamma pakte het laken aan en zei tegen me: ‘Je doet het, of ik ben weg.’

Hoe diep moest een mens zinken voor een beetje vrijheid? Ik wilde diep gaan, maar dat laken was te diep. Veel te diep. Ik verstopte het onder mijn matras en ging naar Faatje om het probleem met hem te bespreken.

‘Doe het voor je moeder,’ zei hij.

‘Begin jij nu ook al?’

‘Niet moeilijk doen, ik zal je helpen.’

‘En de Kings dan?’

‘Fok de Kings.’

Het leek wel of ik de enige was die zich niet bij zijn straf neerlegde. Iedereen gaf zich over en sleepte zich rokend en kaartend en koffiedrinkend en ouwehoerend de dag door. Op naar de volgende dag en de volgende. Ik werd gek bij de gedachte dat dit nog duizenden dagen zo door zou gaan.

‘De tijd gaat vanzelf voorbij, Primera,’ zeiden de Kings tegen me. Zij hadden mij tot hun leider benoemd, toen de vorige naar huis mocht. Ze hadden er niet eens over hoeven stemmen. Een jaar La Victoria dwong zoveel respect af dat ze allemaal naar mij wezen toen er een nieuwe Primera Corona

moest worden benoemd. Zij maakten zich geen zorgen over hun toekomst. Ze maakten hier in San Felipe gewoon nieuwe plannen. Sloten deals, versierden elkaars zussen, beraamden aanslagen op de politie, op militairen, op rechters, op alle fuckers die hen dwars hadden gezeten, maar ik dacht alleen maar aan ontsnappen.

De enige die me begreep was Faatje. Hij zei: 'Jongen, je komt hieruit. Echt, jouw wil gaat jou hieruit halen.' En dan sloeg hij met zijn vuist tegen zijn borst. 'Geloof me, straks zitten we allebei buiten deze muren.'

Dat hielp. Faatje was mijn beste vriend, hoe had ik ooit durven denken dat hij me had laten zitten toen hij z'n gsm niet opnam. 'Wat je ook doet met je laken, man,' zei hij, 'je eraan ophangen, ermee ontsnappen, het strelen, haha, ik sta achter je.'

Maar mamma was alleen maar woedend. Telkens als ze me kwam bezoeken vroeg ze naar dat klotelaken.

'Mamma, ik kan het niet.'

'Het wordt niks met jou. Niks.' Ze verloor alle kracht. Ze werd weer dat verloren elfje met die radeloze ogen. Ik zag steeds meer tegen de bezoekdagen op. Ik wilde me voor haar verstoppen. Maar iedere keer stond ik toch weer bij het hek en zag ik haar hoop nog dieper wegzinken omdat ik geen laken bij me droeg. Ik dacht: ik ontsnap en hou de eer aan mezelf. Maar ik wist dat dat onmogelijk was. De enige die het vanuit San Felipe had geprobeerd was doodgeschoten op het moment dat hij de helikopter in klom. No way dat ik ging ontsnappen.

Na twee maanden was mamma zo dun dat ik zeker wist: straks is ze dood en dan is het mijn schuld. 'Mamma,' zei ik, 'de volgende keer dat je komt heb ik een roze laken in mijn hand.'

Ik moest in een politiebusje stappen. Handboeien, voetboeien, de hele sminkel kwam weer tevoorschijn. Ik vroeg me af of mijn zaak heropend was, maar tijdens de rit vertelden ze me dat de Nederlandse recherche me wilde spreken. Ik dacht: eindelijk gerechtigheid. En ik dacht ook: nu hoef ik niet als een krankzinnige randdebiel met een roze laken te slepen.

Het politiebusje stopte na uren rijden voor een gebouw dat ik kende. Het was het politiebureau waar ik mijn eerste dagen had doorgebracht. Ik schrok me dood. Ik wilde niet weer in een cel met honderd graaiende mannen, maar ik werd apart opgesloten. Helemaal apart, ik zag en hoorde niemand meer. 'Morgenochtend heb je een gesprek met onze collega's uit Nederland,' zeiden ze. Natuurlijk kwamen ze pas twee dagen later en in de tussentijd kon ik nadenken.

Voor het eerst in veertien maanden was ik alleen. De eerste minuten was dat fijn, de eerste uren zelfs. Ik wist niet wat me overkwam. Ik kon mijn eigen adem horen, nog even en ik kon mijn hartslagen tellen. Toen mijn eten kwam wilde ik een praatje maken met de bewaker, maar die had andere dingen aan zijn kop en toen begon ik te malen. Er was niemand tegen wie ik iets kon zeggen, met wie ik ruzie kon maken, geen Steve zelfs aan wie ik me kon ergeren. 's Nachts begon alles te draaien. Ik begon mezelf wijs te maken dat ik de enige overlevende op aarde was. Een jaar eerder zat ik hier in een propvolle cel en nu was iedereen verdwenen. De tijd had alles gesloopt. Om niet te gaan schreeuwen begon ik me op te drukken. Tien, twintig, honderd keer. Ik liep als een gestoorde circustijger heen en weer langs de tralies van mijn kooi. Ik trok me op aan de spijlen, ik telde de namen die in de muur stonden gekrast. Ik volgde met mijn vinger de scheuren, ik zocht gezichten in de afgebladderde verf. Ik deed geen oog dicht, en toen de recherche eindelijk kwam, was ik een wrak.

Ze stelden vragen, de ene na de andere, en na een uur begreep ik dat ze niet gekomen waren om me te helpen, maar om me te gebruiken. Het interesseerde hen niet hoe het met me ging, ze wilden namen horen. Ze waren hier om drugslijnen bloot te leggen, niet om te proberen me naar Nederland te halen. Tijdens het verhoor bleven mijn voet- en handboeien

vast. Ze gedroegen zich net zo als hun Dominicaanse collega's. Het leek of ze blij waren dat ze eindelijk op die manier hun gang konden gaan.

Toen ze merkten dat ik geen namen gaf lieten ze me terugbrengen naar mijn cel. 'Je bent nog niet van ons af,' zeiden ze. En inderdaad haalden ze me een paar uur later weer terug. Dit keer lieten ze me foto's zien. Ik kende bijna al die jongens, maar waarom zou ik ze verraden? Waarom?

'We kunnen je hier niet uit halen,' zeiden ze, 'maar noem gewoon een paar namen en wie weet kunnen we dan toch iets voor je doen.' Ik wil best iemand helpen, maar ik ga geen jongens verraden, ook al zou ik daar misschien beter van worden. Ik heb mijn trots. Hoe zou ik moeten terugkijken naar mijzelf als ik mijn vrijheid zou krijgen ten koste van anderen? Begrepen die mensen dat dan niet?

Ik weet dat ik een klootzak ben geweest en daarvoor heb ik straf gekregen, maar waarom moesten ze me nog dieper de put in trappen? Waarom? Ik voelde me zo ver weg van de maatschappij. Het leek of ik zelfs geen mens meer was maar ongedierte. Die avond in mijn cel dacht ik: waarom zou ik eigenlijk terug willen naar Nederland? Ik zou overal worden uitgekotst, waar ik ook kwam. Ik was een smerige rat geworden die nergens meer welkom was. Ik haatte mijzelf. Ik stonk omdat ik geen tandenborstel had en me niet mocht douchen. Ik kreeg één keer per dag iets te eten en af en toe wat water. Het was wel duidelijk hoeveel ze me waard vonden: zero.

Als je niet meer in jezelf gelooft, dan komt onmiddellijk meneer Wanhoop op bezoek. Het is binnen een paar seconden gebeurd: Respect eruit, Wanhoop erin. Alsof hij op de hoek heeft staan wachten tot de kust veilig was. En zie hem er dan maar eens uit te krijgen. Hij klauwt zich met zijn nagels vast aan je binnenste behang. Hij trekt de hele boel overhoop, en schakelt alle lichten uit. Meneer Wanhoop is de ergste gast die je je kunt voorstellen.

Die derde nacht sliep ik niet, maar bonkte ik met mijn kop tegen de muren. Ik haalde mijn handen open aan de spijlen, en ik smeekte de bewaker om een sigaret.

Ik kreeg er een.

Daardoor bleef ik overeind.

Het klinkt raar, maar door die ene sigaret, door die paar secondes menselijkheid van de bewaker kreeg ik weer kracht. Ook toen de volgende ochtend de Nederlandse rechercheurs opnieuw met foto's zwaaiden en om

namen vroegen.

Ik bleef met mijn hoofd schudden. Ik bleef hen strak aankijken en zeggen dat ik ze niet kende. Ik heb niet meegewerkt. Ik heb niemand verlinkt.

In het busje terug naar San Felipe begreep ik dat het tijd was voor mijn roze laken. Ik zou er mijn zelfrespect niet door verliezen. Ik was in die vier dagen tot de bodem gegaan. Veel dieper was niet mogelijk. Ik had alle donkere uithoeken van mijn ziel leren kennen, ik was niet meer bang mijzelf kwijt te raken.

De Kings kwamen die avond om me heen staan, allemaal. Alsof ze voelden welke oorlog zich in mij had afgespeeld. Ze wilden weten wat er was gebeurd. Ze knikten toen ik vertelde dat Nederland namen wilde weten van mijn vrienden, en dat ik die niet gegeven had. 'Justice to the People,' zeiden er een paar. 'Power to the Kings,' volgde de rest. Ze haakten hun handen in de mijne, zodat onze vingers telkens een kroon vormden. Ik was trots, maar ook bezorgd: hoe moest ik in godsnaam de Kings aanvoeren met een roze laken in mijn hand?

‘Eindelijk,’ zei mamma. Ik zat wiegend in een hoekje op de grond met het roze laken op mijn schoot gepropt. Ik voelde me belachelijk en was waanzinnig blij dat ze er was. Toen ze zag dat er twee bewakers naar mij stonden te wijzen probeerde ze het laken uit mijn handen te trekken terwijl ze haar hoofd in ongeloof heen en weer bewoog. Ze fluisterde: ‘Blijf vasthouden, we doen net of ik het bij je weg wil halen.’ Ik speelde het spelletje mee en deed of ik het laken beschermde met mijn leven. Als een klein kind duwde ik het onder mijn overall zodat zij er niet meer bij kon.

In het begin kon ik mijn lachen bijna niet inhouden, maar mamma was een geboren actrice, echt, die zat bijna te janken van ellende omdat ik haar het laken niet wilde geven. Zolang zij er bij was ging het. Maar zodra ik weer alleen was ging ik nog liever dood. Alleen Faatje wist ervan en Dixon. Dixon was een King die ik vertrouwde. Ik zei: ‘Het is toneel en jij moet me steunen.’ Het was eerder een opdracht dan een vraag omdat ik als leider mijn zwakte niet mocht tonen, maar hij zei dat hij door dik en door dun achter me zou blijven staan.

De kruidendokter kwam vertellen dat hij de zaak had heropend en dat het wachten was op een oproep van de rechtbank. Hij keek tevreden toen hij me zijn laken zag koesteren. Wie weet wat hij er daarvoor allemaal mee had uitgespookt, bedacht ik opeens. Ik hoorde daardoor nauwelijks wat hij allemaal zei, alleen dat het een kwestie was van volhouden omdat het nog wel even kon duren voor ik daadwerkelijk voor de rechter zou verschijnen. Maanden misschien. Ik was direct weer terug bij de les: ‘Maanden?’

‘Ssst,’ zei hij, ‘blijf in je rol.’

‘Waarschijnlijk,’ ging hij verder, ‘zal de directeur van de gevangenis binnen niet al te lange tijd inzien dat jij hier niet hoort. Hij zal je laten overplaatsen.’

‘Naar een gesticht?’

‘Naar een psychiatrische inrichting.’

Een gesticht dus. Van daaruit kon ik zo naar Nederland. Hij nam afscheid en zei dat ik het goed deed. ‘Volhouden, hjo.’

Faatje en Dixon knikten bemoedigend als ze me over het terrein zagen lopen. Ze kwamen naar me toe en legden even een arm om mijn schouder om begrip te tonen voor de buitenwereld, maar Faatje fluisterde daarna altijd even in mijn oor: 'Het ziet er niet uit, man. Je loopt voor lul.' Ik kon soms mijn lachen niet inhouden, maar soms kon ik hem wel op zijn bek rammen.

Er waren dagen dat ik het laken langdurig aaide. Ik drukte het tegen mijn wang, praatte ertegen en streelde met een van de hoekjes langs mijn gezicht. Zo begonnen we steeds meer bij elkaar te horen, het laken en ik. Ik zei: 'Lakentje, lakentje,' als er een bewaker op gehoorsafstand stond. Er waren ook dagen bij dat ik het laken helemaal over mijn hoofd heen droeg, dat ik eronder verscholen ging als een soort spook. Ik liet Dixon tegen de bewakers zeggen dat ik helemaal de weg kwijt was. Ik kwijlde in het laken, ik wreef het tegen mijn buik, ik bond het om mijn middel, het werd een verlengstuk van mijzelf. Het was allang niet roze meer toen er een King voor me stond met een serieuze vraag.

Een van onze broeders had met een Blood gedeald, wat nu? De Kings bleven me als hun leider zien. Zo zijn ze, eens een leider altijd een leider, tenzij je het zaakje verradt, maar ik had niks verraden, ik was alleen de kluts even kwijt en daarover stond in de regels niks geschreven. Bovendien zei Dixon tegen de anderen dat ik in mijn gekte toch wijze momenten had. Dus daar stond die King en hij zei tegen mij: 'Welke straf voor onze broeder, Primera?'

Ik hapte in mijn laken en zei: 'Jajajajajaja.' Ik gedroeg me als een idioot, erger nog, als een volkomen zwakzinnige. Ik dacht: dit kan niet. Maar hij zei bloedserieus: 'Driehonderd keer opdrukken in de zon?' Ik zei: 'Jajajajajajaja.' Zo ging het daarna vaker. Als ik eraan terugdenk begin ik nog steeds te zweten.

Soms deed ik net of ik schrok. Dan zat ik op een muurtje en dan sprong ik ineens op en maakte afwerende bewegingen met mijn handen. Dat was zo krankzinnig dat de bewakers begonnen te geloven dat ik helemaal kierewiet geworden was. Dixon was daarna voor de zoveelste keer naar de bewakers gegaan om te zeggen dat ik toch echt met een dokter moest praten. Dus daar zat ik op een dag. Ik had mijn laken op schoot en zei op alles: 'Jajajajajajaja.' En ik schudde met mijn hoofd en hield mijn mond halfopen hangen.

De gevangenisdokter stelde allerlei vragen en ik probeerde zo debiel mogelijk over te komen. Ik keek naar de grond en streelde het laken en ze zei:

'Je bent in de war hè?' Ik dacht: nu niet meteen jaknikken, want dan heeft ze me door. Dus ik bleef gewoon naar de grond staren en Nederlands praten en ik deed net of ik niet wist waar ik was. Ze schreef van alles op. Toen ze klaar was met vragen stellen schoof ze haar stoel naar achteren en legde een arm om mijn schouder. Ze zei dat ze meer jongens had meegemaakt zoals ik. Dat ik in shock was, dat het tijdelijk was, dat ik mezelf ooit weer zou terugvinden. 'Als je er over een jaar nog zo bij zit,' zei ze, en ze probeerde me diep in de ogen te kijken, 'dan is er echt iets grondig mis.' Ik keek haar niet aan toen ze haar hand uitstak. Ik zei: 'Jajajajajaja.' Ik had naar de toneelschool moeten gaan, want ik begreep achteraf niet hoe ik toen nog in mijn rol kon blijven. Ik zou me nog een jaar als geestelijk gestoorde moeten gedragen. Een jaar! Ze duwde me haar spreekkamer uit de gang in waar Dixon op me stond te wachten.

'Nog een jaar volhouden,' zei ik, toen we uit het zicht van iedereen waren.

Hij zei: 'Put a madre, wat nu?'

'Ontsnappen,' zei ik.

Mamma vroeg meteen waar mijn laken was.

‘Mamma, alsjeblieft,’ zei ik.

‘Jongen, doe het dan voor mij.’

Wham! Daar was mijn schuldgevoel weer. Maar ik kon niet meer, echt niet, en ik wilde ook niet meer. Het was een kwestie van: einde verhaal.

Die avond zei ik tegen Dixon: ‘Ken jij niet iemand met een helikopter die boven de binnenplaats kan komen hangen, een trappetje uitgooit en mij meeneemt naar Nederland?’ Faatje zat er ook bij. Hun straf zat er al bijna op. Als zij weg waren had ik niemand meer. Behalve de Kings dan.

De Kings zag ik als vangnet. Je staat in de gevangenis de hele dag op een koord. Iedereen is opgefokt, dus je moet balanceren, uitkijken met wat je zegt en doet. Als je valt heb je een vangnet nodig, dat waren de Kings. Maar zoals een koorddanser geen hechte vriendschap sluit met zijn net, zo had ik buiten Dixon geen persoonlijke band met de leden van de Kings. Ze waren er, ik onderhield de contacten, gaf instructies (behalve op het hoogtepunt van mijn krankzinnigheid), maar alleen Faatje en Dixon kon ik echt vertrouwen.

Dixon zei: ‘Een helikopter? Hoe laat zal ik hem voor je bestellen?’

‘As soon as possible,’ zei ik.

Dixon was een Jamaicaan. Ik sprak een mengelmoes van Spaans en Engels met hem. Hij kende veel mensen. Hij zei: ‘Listen amigo, mijn vrouw heeft een vriendin, en die heeft een man die de hele wereld kent.’

‘Ken je die man?’

‘Jawel.’

‘Waarom zeg je dan: Mijn vrouw heeft een vriendin blabla, en waarom zeg je niet dat je hem zelf gewoon kent?’

‘Omdat ik hem nog nooit heb gezien.’

‘Dus je kent hem niet?’ Ik werd soms gek van die manier van praten. Iedereen is de vriend van iedereen en toch hebben ze nog nooit van elkaar

gehoord. Zo kom je toch niet vooruit? Het was een wonder dat dit land nog bestond.

‘Hoe heet die man dan?’ vroeg ik.

‘Weet ik niet, maar zijn vrouw heet Genevieve.’

Fok, wat een naam, ze konden waarschijnlijk niks makkelijkers verzinnen. ‘Laat maar,’ zei ik. ‘Ik bedenk zelf wel wat.’

Ze zeggen wel eens dat het leven niet makkelijk is, maar niemand heeft het erover dat het meestal onmogelijk is. Het leven breekt je af. Iedere dag neemt het een hap uit je bestaan. Ik had gedeald, so what? Hoe langer ik vastzat hoe minder erg ik het allemaal vond. Eerst dacht ik nog: oké, ik zat fout, maar naarmate de tijd verstreek begon ik er anders over te denken. Ik was zo kwaad op iedereen dat ik mezelf steeds minder slecht ging voelen. Ik vond dat ik zo langzamerhand recht had op mijn vrijheid en iedereen die daar niet aan meehielp was een klootzak. Er waren dus veel klootzakken en Dixon werd er ook een want hij zei: ‘Ik ga je helpen, Primera,’ terwijl je op je vingers kon natellen dat hij me vergeten was zodra hij hier de tent verlaten had.

Faatje en Dixon vertrokken in dezelfde week. Bolletjesslikken is minder erg en wapensmokkel is ook minder erg, veel minder erg dan wat ik had gedaan, want ze hadden allebei nog geen jaar in San Felipe volgemaakt. En weet je hoeveel bolletjes Faatje wel niet had geslikt? Bijna een fokking kilo. Iets minder dan wat ik bij me had gedragen. Faatje zei dat er een vormfout was gemaakt, en dat hij daardoor eerder weg mocht. Whatever, ik bleef alleen achter. De enige die ik toen nog had was mamma, en God natuurlijk. Ook al deed God niet zoveel in die tijd, wat zou hij moeten doen dan? Ik bleef toch met hem praten. Het waren vreemde gesprekken die niet meer gingen over goed en kwaad, want daarover was ik wel uitgepraat, maar over wie ik was. En of ik wel iemand was. En áls ik iemand was, of ik dan alleen stond. Ik dacht zelf van wel, maar God zei van niet. Die zei dat je nooit alleen stond. God sprak gewoon met mijn eigen stem, maar omdat die stem uit het niets kwam dacht ik dat hij wel eens van God zou kunnen zijn. Als ik een vraag stelde kwam er vaak toch antwoord. Dus toen ik vroeg: ben ik alleen, zei mijn eigen stem: nee je bent nooit alleen. En die stem sprak gewoon verder: ik ben er, mamma is er, en er zijn andere mensen die je willen helpen, ook al zie je ze niet.

Toch wist ik zeker dat ik alleen was. En toen Dixon en Faatje weggingen begon ik helemaal te vereenzamen in mijn kop. Ik begon te

denkendenkendenken. De gesprekken die ik met de andere Kings voerde gingen over seks en geld en geweld. Iedereen zat op te scheppen over zijn verleden en over hoe slecht hij wel niet was geweest. Ik ook. Ik deed mee, anders overleefde je het niet. Alle zachtheid verdween. Niet dat ik daarvoor erg zacht was, maar in La Victoria werden er allerlei meisjes toegelaten, in San Felipe mochten ze alleen komen als ze familie waren. Bij meisjes kon je nog wel eens iets laten zien van je gevoel, van spijt, van liefde, maar na een halfjaar San Felipe was het restje zachtheid dat ik nog in me had helemaal verdwenen. Ik was van steen geworden, zelfs mamma zei dat mijn gezicht soms van marmer was.

's Nachts was het het ergst. Dan wist ik echt zeker dat alleen ik bestond en de rest fake was. Poppenkast. Ik ademde, ik dacht, ik voelde, maar wie kon mij vertellen dat de anderen in mijn cel net zo echt waren als ik? Had ik die anderen niet gewoon zelf verzonnen, of deden die anderen net of ik bestond en bestond ik eigenlijk niet? Had ik mijzelf opgesloten in die gevangenis? Waren die muren er wel echt? Moest ik me ertegen verzetten? Als de anderen niet echt waren, bestonden de bewakers ook niet. Mijn diepe denken werd zo diep dat ik in een oneindig zwart gat duikelde. Ik droomde 's nachts dat ik viel en viel en op een nacht riep ik zelfs om mamma. Ik riep het echt: 'Mamma!' Ze lachten om mij. Niet hardop, want ze wisten dat er dan niets meer van ze overbleef, maar ik voelde het.

Ik denk dat eenzaamheid dodelijk is. Als je alleen bent is er niemand meer die je vooruitduwt, of achteruit. Zelfs als je de verkeerde kant opgaat beweeg je nog, maar als er niemand meer bij je is dan sta je stil. En wie stilstaat valt ten slotte in stukjes uit elkaar.

Ik weet zeker dat God ervoor zorgde dat ik in ieder geval bleef denken. Lichamelijk was ik gestorven, maar mijn hersens hielden me overeind. Ze stuurden me misschien de verkeerde kant op, de kant van het zwarte gat, maar zolang ik ergens heen ging lag ik tenminste niet in een hoekje te ontbinden.

Op een middag stond mamma stralend voor mijn neus. Ik hing met één been al over de rand van het zwarte gat. Ze zei: 'Jij raadt nooit met wie ik heb gesproken.' Ik zag aan haar gezicht dat het wel heel bijzonder moest zijn en dat ik het never ever ging raden. Ze gaf me een sigaret en stak er zelf ook een op. Ze blies langzaam uit en zei: 'Nou?'

'Hoe moet ik dat nou weten?' zei ik, maar voor het eerst sinds een eeuwigheid voelde ik mijn halfdooie hart weer kloppen.

‘Met de Kleineman,’ zei ze.

Dixon, die puto, had woord gehouden. Hij had na zijn vrijlating die vriendin van zijn vrouw gesproken, Genevieve. Dixon had haar gevraagd: 'Kan die man van jou niet iemand laten ontsnappen?' Hij had die Genevieve het telefoonnummer van mamma gegeven. Hij had gezegd dat mamma er een fortuin voor over had haar zoon mee naar huis te nemen en daarom had die Genevieve het telefoonnummer van mamma aan haar man gegeven, die wel wat geld kon gebruiken omdat hij bezig was met een nieuwe onderneming. Zodoende belde die man op een dag mamma op haar gsm. Mamma zei dat ze geen fortuin had, maar dat ze koste wat kost haar zoon uit San Felipe wilde halen. En die man zei dat hij erover moest denken, omdat hij San Felipe niet kende, wel een stuk of tien andere gevangenissen, maar niet San Felipe. En hij noemde La Romana, Valverde, Najayo, Monte Plata, Barahona, La Victoria, waarop mamma zei dat ze La Victoria ook kende. Hoe dat kwam wilde die man weten. En mamma zei dat haar zoon daar ook gezeten had, en natuurlijk wilde die man toen weten hoe die Hollandse zoon van haar dan wel niet heette en mamma noemde mijn naam en die man zei: 'Wat?' En ze noemde weer mijn naam en toen ging die man helemaal uit zijn dak en hij zei dat ik zijn vriend was, en mamma vroeg toen hoe hij heette: 'Jack.' En mamma zei dat ze mij nooit over ene Jack had horen praten. Die man zei dat hij me had willen helpen en toen ging er bij mamma een belletje rinkelen. Ze zei: 'Jij bent toch niet de Kleineman hè?' En die man aan de andere kant van de lijn zei dat hij die naam nooit meer wilde horen, maar dat hij dat inderdaad was: de Kleineman. Ik denk dat ze wel honderd keer over en weer hebben gezegd dat ze het niet konden geloven. Als er geen telefoon tussen hen in had gezeten, was mamma door de Kleineman waarschijnlijk helemaal platgedrukt.

Een liesbreuk is een scheur in je lies. Het hoeft niet ernstig te zijn, maar het kan ook helemaal verkeerd uitpakken. Ik had er al jaren een. Mamma zei altijd dat ik ermee naar de dokter moest maar daar had ik nooit zin in. In La Victoria verscheen er soms een bobbel op de plek waar die scheur zat. Die bobbel kon je terugduwen, maar na een tijdje kwam hij dan toch weer tevoorschijn. Die bobbel, zo bleek later, was mijn darm. Toen ik dat hoorde van die darm flipte ik bijna, want ik had er geen zin in dat de inhoud van mijn hele buik op een dag door die scheur naar buiten zou rollen.

Sinds ik in San Felipe zat, kwam die bobbel zo ongeveer iedere dag terug, wat ik ook duwde. Mamma zei dat ik echt naar een dokter moest. Ze had ergens gelezen dat de darm ook bekneeld zou kunnen raken in die scheur. 'En dan?' vroeg ik. 'Dat moet de dokter zeggen, maar ik denk dat je dan doodgaat.' Dat was de trigger. Ik wilde wel doodgaan tijdens een vuurgevecht, maar niet door een gescheurde darm en dat soort bejaardenshit. Dus ik maakte via de bewakers een afspraak met de gevangenisdokter.

Ik kon al binnen een week terecht. Ze pakte mijn dossier erbij en vroeg of het beter met me ging.

'Hoezo?' vroeg ik.

'De vorige keer zat je hier met een roze laken.'

'O, dat.' Meer wist ik niet te zeggen. Zij zei er verder ook niks over. Ze vroeg wat er scheelde en ik liet haar die bobbel zien. Ze probeerde hem terug te duwen, maar dat lukte niet. 'Hier kan ik niets aan doen,' zei ze. Ik schrok. 'Niets?' vroeg ik. Ze zei dat ik een liesbreuk had. Hoera, dat wist ik al drie jaar. 'Een ernstige,' vervolgde ze. Ik dacht, ik ga een langzame en pijnlijke dood tegemoet. This is the end. Maar de dokter zei dat ik naar het ziekenhuis moest voor een operatie. Het drong eerst niet tot me door wat ze zei, maar toen ik eenmaal op de gang stond kon ik wel juichen. Ze zou de gevangenisdirectie inlichten dat er binnenkort een ziekenhuisbed gereserveerd moest worden.

We gingen voorbereidingen treffen. Mamma had contact met de Kleineman en Gina, zoals Genevieve in de dagelijkse omgang heette. Ik moest erachter

zien te komen wanneer ik naar het ziekenhuis zou gaan, maar daar verstrekten ze geen informatie over. Logisch, er waren er wel meer die een ontsnapping probeerden te organiseren tijdens hun opname. De Kleineman sprak er al over toen hij wegging uit La Victoria. Toen zei hij iets van: het ziekenhuis is je enige kans. Dus toen mamma hem vertelde dat ik moest worden opgenomen zei hij direct: 'Daar ligt onze kans.'

De bewakers kwamen me op een ochtend onverwacht halen. Met zes andere gevangenen werd ik op transport gezet naar het ziekenhuis in Puerto Plata. Er gingen veertien bewakers mee, voor iedere gevangene twee. De truck stopte bij een zijingang en zo marcheerden we naar binnen. We rinkelden met al die kettingen aan onze voeten en handen. Iedereen hoorde ons van verre aankomen. We waren een attractie. De meesten van ons waren zo ziek dat ze nauwelijks konden lopen, laat staan ontsnappen.

We werden tussen de andere patiënten in de wachtkamer gezet. Die puilde helemaal uit. Ze lagen tot ver op de gang te kermen en te gillen. Het was verschrikkelijk. Ik begreep nog steeds niet in wat voor achterlijk land ik verzeild was geraakt. Van al die vakantiefoto's die je in reisgidsen en op posters zag had ik in werkelijkheid nog niets gezien. Voor mij bestond de Dominicaanse Republiek uit hitte, hoeren, criminelen, verrotte gebouwen en corrupte ambtenaren. Nu kwamen daar ook nog eens gammele ziekenhuizen bij. Ik verbeeldde me hoe Cola tussen al die zieke mensen had liggen creperen bij de eerste hulp. Geen wonder dat hij was doodgegaan. Hier hielpen ze je het graf in. Het leek de middeleeuwen wel. Maar in plaats van lepralijders en pestlijders waren het nu aidslijders die de vloer bevolkten. Je zag aan hun uitgemergelde lichamen dat ze niet meer te redden waren.

We kregen voorrang. Hoe eerder wij misdadigers weer weg waren hoe beter. De arts die mij onderzocht stelde een operatie voor. Ik moest terugkomen om bloed te laten prikken.

'Bloed prikken?'

'Om te kijken of je seropositief bent.'

Ik schrok me dood. Ik zei dat ik geen aids had maar de dokter zei dat de test dat wel zou uitmaken. Bovendien moest ik een deel van de operatie zelf betalen. 'Vierduizend pesos meenemen,' zei hij. 'En een matje kopen via de dokter van de gevangenis.' Het matje was een gaasje van kunststof dat de scheur in mijn lies moest dichten. Ik vroeg wanneer de operatie plaats zou vinden. Hij zei: 'Daarover mogen wij geen mededelingen doen.' En hij riep de

folgende patient.

Mamma kwam afscheid nemen en gaf me een envelop met geld. Voor de operatie, het matje, extra kleren en omkoopgeld. De Kleineman kreeg ook een envelop, wat dikker dan die van mij en bovendien kreeg hij mijn reservepaspoort. Ik had haar gezegd waar het verborgen lag toen ze na haar eerste bezoek terug was in Nederland.

‘Ik zie je gauw,’ zei ze. Er klonk geen twijfel in haar stem, maar ik dacht: misschien zie ik je wel voor het laatst. Vluchten uit een gevangenis stond bijna gelijk aan doodgaan, maar ik denk dat de Kleineman en Gina zo op haar hadden ingesproken dat ze zeker wist dat ik per kerende post thuis zou worden afgeleverd.

‘Mama-Tigre,’ zei ik. Ze lachte. Ze straalde. Ze keek me aan als een meisje van veertien.

‘Ik wacht op je met thee,’ zei ze.

‘Ik zal ervoor zorgen dat hij niet koud wordt.’ Ik omhelsde haar kort om de bewakers niet achterdochtig te maken. Ze liep weg en keek twee keer om. Toen straalde ze al niet meer. Ze ging de volgende dag terug naar Nederland om na mijn ontsnapping niet als verdachte te kunnen worden opgepakt.

Achter de gordijntjes in mijn cel bekeek ik de inhoud van de envelop. Om het geld zat een papiertje gewikkeld met de vluchtroute erop. Why? Moest ik het bestuderen en daarna opeten? Wat een amateurisme. Maar er zat een velletje tegenaan geplakt met mamma’s handschrift: ‘Leg deze route onder je matras. Ze zullen denken dat je aan de andere kant van het land zit. Hou vol.’ Daaronder stond: ‘Verbrand dit briefje.’

Drie dagen later werd ik weer naar het ziekenhuis gebracht om bloed te laten afnemen. Ze zetten er echt vaart achter. De zuster vroeg of ik het matje al had. Ze zei dat ik het zo snel mogelijk in bezit moest krijgen, want als de uitslag van de test bekend was kreeg ik direct een oproep voor de operatie. Ik begon opeens heel zenuwachtig te worden. Ik belde mamma thuis in Rotterdam. Ze luisterden in de gevangenis alle gesprekken af dus ik kon alleen zeggen dat het allemaal heel snel ging.

Ze zei: ‘Het komt goed.’ En direct daarna om geen argwaan te wekken:

‘Met die operatie bedoel ik.’

Ik zei: ‘Tuurlijk.’ Ik vroeg me af wat ze van onze Nederlandse gesprekken zouden verstaan.

De dagen gingen voorbij en ik begon weer als een schoorsteen te roken. Ik was niet zenuwachtig voor de ontsnapping, maar voor de uitslag van de bloedtest. Iedereen had aids, en wie het niet had stond op het punt het te krijgen. Ik had ooit een injectie gehad en ik weet zeker dat die naald niet schoon was, ik had gevochten en het bloed van een ander over me heen gekregen, we wisselden scheermesjes uit, en verder had ik in La Victoria niet altijd als een monnik geleefd, als je begrijpt wat ik bedoel.

Het matje werd bezorgd. Ik belde mamma om te zeggen dat ik het matje had.

Ze zei: ‘Het gaat snel.’

Ik zei: ‘Ja.’

Ze zei: ‘Te snel.’

Ik zei: ‘Hoezo?’

‘Dat kan ik niet zeggen.’

‘Wat is er?’

‘Problemen.’

‘Welke problemen?’ Ik raakte helemaal geïrriteerd door haar paranoia gedoe. Ik zei dat ik haar woorden niet begreep.

‘Tein deereg.’

Ik schreeuwde door de telefoon dat ik haar niet verstond.

‘Draai het om,’ zei ze.

‘Wat moet ik fokking omdraaien?’

Mamma klonk wanhopig. Het kwam er na een tijdje op neer dat ze sommige belangrijke woorden achterstevoren uitsprak. Ik wist alleen niet bij welke woorden ze dat deed. We hadden van tevoren wel zoiets afgesproken maar de lijn kraakte en ik was fokking opgefokt. Het duurde kostbare seconden, uren voor mijn gevoel, voor ik erachter was wat tein deereg betekende: niet gereed.

Het leek wel of we in een kleuterdetective terecht waren gekomen, dus ik

vroeg: 'Hoezo niet gereed, wie is er niet gereed?'

Mamma zweeg. Daarna zei ze dat ik moest kalmeren. 'Je moet het zaakje uitstellen.'

'Hoe dan?'

'Zorg dat je koorts krijgt,' zei ze zachtjes.

Nu werd ik pas goed zenuwachtig. Hoe kreeg je op commando koorts? De oproep kon morgen komen, volgende week, volgende maand. Hoewel, dat laatste viel niet te verwachten. Wie was er niet gereed. De Kleineman?

Het matje dat een bewaker me bracht zag er bij nadere bestudering uit als een onschuldig gaasje. Ik moest er een paar duizend pesos voor neertellen. Ik snapte niet waarom zoiets simpels zo duur moest zijn.

Ik kon de Kleineman zelf niet even bellen, want ons gesprek werd zeker afgeluisterd. In La Victoria kon je met je gsm alle kanten op, wat dat betreft zat je in San Felipe meer gevangen dan in dat rattenhok aan de andere kant van het land.

Mijn naam klonk 's ochtends heel vroeg door de traliedeuren. De anderen sliepen nog. Ik moest me klaarmaken voor de operatie. Ik begon van alles bij elkaar te rapen. Ik vergat bijna mijn envelop met geld en mijn matje. Ik vroeg of ik nog een telefoontje mocht plegen, maar dat stonden ze niet toe. Ik geloof dat ik mijn hoofd kwijt was want ik begon opeens iedereen wakker te schudden om afscheid te nemen. Ze zeiden: 'Laat ons slapen, Amerikaan, of ga je ervandoor soms?' Ik schrok me rot en zei dat ik bang was voor de operatie. 'Straks ga ik dood,' zei ik, 'en dan heb ik geen afscheid van jullie genomen.' Het klonk belachelijk, maar ik moest iets zeggen, want de bewaker stond het allemaal met verbazing te bekijken. Ze begonnen te lachen en zeiden dat de Dominicaanse dokters heus geen moordenaars waren.

Tijdens de rit naar het ziekenhuis bedacht ik dat ik zou kunnen doen of ik koorts had. En als ze daar niet intrapten zou ik alleen ontsnappen. Ik kon de dokter op z'n bek rammen en door het raam springen. Dat zou moeilijk gaan met hand- en voetboeien om, maar er kwam heus wel een moment dat ze die boeien afdeden.

Ik liep met de bewakers door de haveloze gangen langs de haveloze meute stervenden, naar een haveloze wachtruimte waar een haveloze zuster met bloed op haar schort me inschreef op een haveloos vel papier. 'De dokter roept u zo binnen,' zei ze, 'de assistent haalt even uw gegevens op.' Ik trilde bijna uit

elkaar van angst. Over een paar minuten wist ik: aids of geen aids. Had ik aids dan kon ik wel ontsnappen, maar echt vrij zou ik daarna nooit meer zijn. Ik wiebelde zo hard met mijn benen dat de ijzeren schakels onophoudelijk rammelden. ‘*Cabron,*’ zei een van de bewakers, ‘houd je poten stil.’

De dokter bladerde door de papieren en ging met zijn vinger langs een lijstje met cijfers en letters en onleesbare tekentjes. ‘Mooi,’ zei hij, ‘niet seropositief, we kunnen opereren.’ Ik was zo opgelucht dat ik bijna vergat dat ik moest faken dat ik koorts had. ‘We houden je vannacht hier,’ zei hij, ‘dan hoef je niet terug naar de inrichting.’ Hij vermeed het woordje gevangenis omdat hij dat waarschijnlijk beledigend vond klinken. ‘Ik heb koorts,’ zei ik. Hij keek me over zijn brilletje aan en vroeg hoe ik dat wist. Ik zei dat ik het warm en koud had. Hij stond op en legde zijn hand op mijn voorhoofd en lachte geruststellend.

‘Ik weet het zeker,’ zei ik, en ik ging voor de zekerheid een beetje gebogen zitten. Hij zei dat ik me niet ongerust hoefde te maken, en dat een beetje verhoging niet erg was. ‘Geef het matje maar,’ zei hij. Ik trok het matje uit mijn broekzak en schoof het over het bureau naar hem toe. De dokter keek ernaar of het een geplette kakkerlak was want hij trok een vies gezicht en zei: ‘Wat heb je er in hemelsnaam mee gedaan?’

‘Gekeken,’ zei ik.

‘Je hebt het zakje geopend en erin gekeken? Waarom?’

Hij raakte het niet aan. Zijn vriendelijkheid was ineens verdwenen. Ik zei dat ik had willen weten hoe het matje eruit zag. Hij schoof zijn stoel naar achteren en zei dat hij het niet kon geloven. Wie haalde er in een smerige gevangenis nou een voorwerp tevoorschijn dat steriel moest blijven. ‘Dit gaat je lichaam in, idioot!’ De dokter viel helemaal uit zijn rol. ‘Kom volgende week maar terug, zelfde tijd, en zorg dat je een nieuw matje hebt. Steriel, begrepen?’

Terug in de auto sloeg ik mezelf eerst voor mijn kop, maar nog geen drie minuten later besepte ik ineens wat ik per ongeluk voor elkaar had gekregen.

Ik bestelde een nieuw matje. Ik mocht bij wijze van grote uitzondering een extra telefoontje plegen naar mamma. Er stond een bewaker naast me. Hij sprak drie woorden Engels. 'Een minuut,' zei hij. Ze kenden mamma en wisten dat ze bezorgd was. Ik zei: 'Ik weet de datum.' 'Zeker?' zei ze. 'Zeker,' zei ik, 'vandaag precies over een week.' Ik dacht: en als het niet zo is komt de Kleineman maar voor niks.

De week daarop ging ik met mijn nieuwe matje op weg naar het ziekenhuis. 'Ik dacht dat jullie Amerikanen wel wisten wat hygiëne was,' zei de dokter. Hij bekeek de liesbreuk nog eens goed. 'Je had niet veel later moeten komen,' zei hij. Ik was weer eens zenuwachtig, maar dat viel niet op, want iedereen die geopereerd moest worden was zenuwachtig. Ik hoopte dat de Kleineman vóór de operatie zou komen, in plaats van erna. Ik wist namelijk niet hoe ik zou moeten rennen met twintig hechtingen in mijn buik. Maar als het moest, dan moest het.

Ik hou van spanning. Ik hou ervan als er iets groots te gebeuren staat. Misschien dat ik daarom nooit zal deugen, omdat het bij mij niet gaat om de spanning van een voetbalwedstrijd of om de kick van bungeejumpen, maar om dingen die niet mogen. Dingen waarbij je achternagezeten kunt worden, waarbij je zelf gevaar loopt, serious bussiness dus, het liefst met mij in de hoofdrol. Nu ging ik die hoofdrol spelen zonder dat ik de afloop wist. Morgen was ik misschien dood of had ik twee doorzeefde benen. Wat het ook werd: ik was er helemaal klaar voor. Ik, Latino King, ging geschiedenis schrijven. Wat er ook gebeurde, mijn kop kwam in de krant. Als ik het slecht deed in het plaatselijke blaadje, deed ik het goed dan haalde ik de voorpagina van de *Diario Dominicano*. Met die gedachte liep ik achter de zuster aan. We gingen naar de vierde verdieping. Zoals altijd liep er een bewaker links van mij, en een rechts. Voor hen was het echt een dagje uit. Ze keken naar de patiënten of ze een freakshow bezochten. Hun tong hing zowat uit hun mond. Kleuters in uniform, dat waren het, meer niet.

We klommen de afgeragde trappen op en liepen door een lange gang met zalen links en rechts. Geen zaaltjes zoals bij ons met vier bedden en slingers aan de muur, maar zalen zo groot als gymzalen, volgepropt met bedden en

jammerende mensen. Hoe kon de Kleineman me hier vinden? Eerst had ik nog zo'n gelukzalige grijns op mijn smoel van: morgen win ik de jackpot. Maar ik begreep wel dat het winnende lot uit een hele hoop cijfertjes bestond en dat ik maar een piepkleine kans had.

Ik werd op een zaal geplaatst vol gekken. Althans, iedereen begon te roepen en te krijsen toen de zuster binnenkwam. Ze wees naar een leeg bed. Er zat bloed op het matras. Ik zei dat ik daarop echt niet ging liggen. De bewakers duwden me op het matras en bonden me met een been vast aan het voeteind en met een hand aan het hoofdeind. Als ik ervandoor wilde moest ik het hele bed meenemen. De zuster zei dat er geen lakens waren. Iedereen nam hier zijn eigen lakens mee, maar dat kon ik niet weten en trouwens waar had ik ze vandaan moeten halen. Het enige laken dat ik had was roze en heel groezelig. Het lag nog ergens in een hoekje van mijn cel. Ze mochten het hebben als aandenken aan de enige Nederlander die ooit ontsnapte uit een Dominicaanse gevangenis.

Ik weet niet of het psychisch was maar het begon te jeuken over mijn hele lichaam. Ik had wel smeriger meegemaakt, maar dit was een ziekenhuis en dan liggen je verwachtingen nu eenmaal hoger. Bovendien had ik altijd geweigerd op vieze matrassen te gaan liggen maar nu werd ik erop vastgebonden, terwijl om me heen de mensen schreeuwden om hun moeder. Omdat ik me verzette werd ik uiteindelijk ook aan mijn rechterhand vastgemaakt. Ik leek net een schip dat verankerd lag in een smerige haven.

De man rechts van mij had aids. Als je het mij vroeg was hij al naar de andere wereld want hij maakte als enige geen geluid. Links pufte en kreunde een zwangere vrouw. Ieder moment kon er een baby tussen haar benen tevoorschijn komen. Zo geboren te moeten worden, dacht ik, in een zaal vol vuil. Het is oneerlijk verdeeld in de wereld. Dat is geen nieuws natuurlijk, maar hier werd je wel erg met je neus op de feiten gedrukt. Waarom toonden ze geen respect voor nieuw leven? Ieder kind begint toch met een schone lei? Deze lei was al volgekwakt met troep voor het leven goed en wel begonnen was. Ik vroeg de vrouw of het ging. Ze zei: 'Ze verwachten het vannacht.'

Telkens als ik ademhaalde moest ik bijna kokhalzen. Pas na twee uur zag ik waar die ondraaglijke stank vandaan kwam. Recht tegenover me lag een man met een rottend been. Het andere been hadden ze al geamputeerd, maar wat mij betrof mochten ze het overgebleven been ook afzagen. Als die man zich te veel bewoog bolde het laken op. Direct daarna kwam er een onbeschrijfelijke lijkenlucht in een warme golf door de zaal heen gewaaid. Hij

gilde zelfs als er een vlieg op het laken landde, nou en die vliegen waren er. Ik denk dat hij ze aantrok met die graflucht van hem. Als de zuster vroeg hoe het met hem ging schold hij haar uit voor *puta* en *perra*. In haar plaats had ik met een thermometer een gat in zijn buik geramd, maar zij schudde alleen wat met haar hoofd en trok het laken voorzichtig weer recht.

Aan het einde van de zaal was er iemand doodgegaan. Heel geruisloos want ineens zag ik hoe twee zusters een infuus loskoppelden nadat er een dokter was langs geweest. Ze legden een laken over het lijk heen. Het was hagelwit, pas als je dood was, was er respect. Ze duwden het bed over het middenpad. Je zag nauwelijks dat er iemand onder het laken lag.

Ik keek naar het skelet naast mij, dat werd natuurlijk de volgende. Ik lag precies tussen de dood en het leven in. De zwangere vrouw naast mij dacht precies hetzelfde want ze zei: 'Het leven komt en gaat.' Ik knikte. Ik vond haar aardig. Ze vroeg niet waarom ik daar lag vastgeketend als een hond.

Om de zoveel tijd kwam een van de bewakers controleren of ik er nog wel lag. Ik zei dat ik dorst had en een van de zusters kwam me een glas water brengen. 'Voor eten moet je familie zorgen,' zei ze. Even later gaf de zwangere vrouw mij een broodje, ze kon het toch niet eten. De bewakers maakten één arm los.

Buiten werd het donker en in de zaal gingen de lichten aan. Telkens als er iemand binnenkwam keek ik opzij. 'Verwacht je iemand?' vroeg de vrouw. 'Niet echt,' zei ik. En ik nam me voor niet meer op of om te kijken. Tegen tien stonden er twee zusters aan mijn bed met een infuus.

'Wat is dat?' vroeg ik.

'Niks jongen,' zeiden ze, 'routine.'

Ik dacht: die gaan me nu al onder zeil brengen. Dus ik zei dat ik allergisch was. Ze begonnen te lachen. 'We geven je extra vocht, daarvoor is niemand allergisch.' Ik werd bloednervus van die naald in mijn arm. De zusters kregen wel gedaan dat mijn tweede arm ook werd losgemaakt. Ik lag nu alleen nog vast aan mijn voet. Op de grote klok boven de deur zag ik hoe het tergend langzaam middernacht werd. Het leek of de vrouw naast mij sliep, alsof haar baby tot rust gekomen was en dacht: waarom zou ik naar buiten gaan als ik het hierbinnen een stuk beter heb?

Vanaf middernacht kreeg ik twee nieuwe bewakers. Jonge gastjes die elke minuut kwamen kijken of ik er nog wel lag. Een van hen nam me mee naar de gang en gaf me een sigaret. Hij maakte mijn voet los van het bed. Het zakje met vocht voor het infuus droeg hij achter me aan. Ik had meelij met hem. Als ze me kwamen bevrijden was hij zijn baan kwijt. Ze zouden zeggen: 'Jij hebt nog met hem staan roken dus vertel ons maar wat jullie in je schild voerden.'

Tien minuten later lag ik weer in bed. De bewaker had voordat we gingen lopen waarschijnlijk iets met het infuus moeten doen, want mijn bloed was het slangetje in gelopen zodat het zakje vocht helemaal knalrood zag. De zuster kwam het verwisselen. Ze zei: 'Vanaf nu blijf je liggen anders loopt het slecht met je af.'

Ik begon de hoop te verliezen. De vrouw naast mij begon weer zwaar te ademen. Ze had haar ogen dicht.

'Wordt het een tweeling?' vroeg ik.

'Lieve God,' zei ze, 'ik heb er thuis al zes.'

'Waar is je man?' Ik dacht aan die bevallingsprogramma's bij SBS 6 waarbij de man net zo zwanger is als de vrouw. Als zij puft, puft hij ook, gaat zij persen dan perst hij mee. En als de baby er dan eindelijk is gaat de man huilen en begint hij zijn zeiknatte vrouw te zoenen, en er staan twintig dokters omheen en alles is mooi en schoon en de kinderbijslag staat al op de rekening. Dus ik had met mijn buurvrouw te doen omdat ze alleen was en lag te pompen als een idioot in een krakend nest vol smerigheid. Ze ging op haar zij liggen. Het bed kieperde bijna om.

'Mijn man was een paar dagen thuis met verlof,' zei ze. 'Toen maakte hij dit,' ze wees naar haar buik, 'en overviel hij een bank, en nu ben ik hem weer voor twee jaar kwijt.' Ze trok een grimas. Niet vanwege haar man denk ik, maar vanwege de pijn die door haar buik heen trok.

'Doet het pijn?'

'Het went,' zei ze. 'De eerste was het ergst. Het duurde twee dagen voor

die eruit was. Dit is een kwestie van uren denk ik.' Ze lachte.

De man aan de overkant vroeg of we onze koppen konden houden. Ik keek naar hem en hij zag helemaal paars van woede. De man rechts van mij lag nog steeds bewegingloos onder het laken. Zijn adem was zo oppervlakkig dat het leek of er af en toe zachtjes een ventilator over hem heen blies.

Door het gesprek met de vrouw had ik niet in de gaten dat mijn bewakers verdwenen waren. Opeens stond er een meisje aan mijn bed. Ze was geen verpleegster, dat zag ik aan haar kleren. Ze keek me aan en pakte mijn hand. Ze bracht haar mond bij mijn oor en fluisterde heel zachtjes: 'Hermano Muerte is gekomen om je te halen.' Toen zoende ze me op mijn wang en daarna op mijn lippen. Met mijn vrije hand pakte ik haar gezicht. Eerst om het weg te duwen, maar toen ik voelde dat er een metalen voorwerp tegen mijn tanden stootte, trok ik haar hoofd naar me toe en zoende terug. 'Tot gauw,' zei ze.

De geamputeerde begon te roepen.

'Houd je kop dicht,' gilde de vrouw naast mij. Het klonk keihard en de hele zaal schoot overeind. Ze zat midden in een kramp, en ik weet zeker dat ze begreep wat er aan de hand was. Onmiddellijk stond er een bewaker in de deuropening. 'Laat die vent z'n kop houden,' riep ze tegen die agent. Ik deed net of ik sliep. Het meisje was verdwenen en de zuster kwam om het zaallicht uit te doen. Ik durfde me niet te bewegen. Straks slikte ik uit een soort reflex het sleuteltje door.

Hermano Muerte, wat deed die puto in godsnaam in het ziekenhuis? Hij was de leider van de Nietas, de broedergang van de Latin Kings. Zou hij me komen halen? En de Kleineman dan? De hele wereld is bang voor Hermano Muerte. Hij is helemaal gestoord. Als hem iets niet bevalt, dan is het van paf en heb je een kogel door je kop, vandaar zijn belachelijke naam: Broeder Dood. Ze zeggen dat hij het grootste aantal moorden op zijn naam heeft staan van de hele Dominicaanse Republiek.

In het licht van de deur stond opeens weer een agent. Terwijl hij mij inspecteerde lachte hij naar iemand die ik niet kon zien. Even later zag ik haar wel. Een hoer. Ik geloofde het niet. Ze hadden hoeren ingehuurd om de bewakers af te leiden!

Ik wachtte tot het weer rustig was en nam het sleuteltje uit mijn mond. Ik schoof mijn hand voorzichtig naar mijn voeten. Ik mocht niet gaan rammelen. Er kwam toch weer een agent controleren. Hij deed het licht weer aan. Wat

waren dat voor hoeren dat ze hun werk niet goed deden. Ik stopte het sleuteltje weer in mijn mond en deed mijn ogen dicht. Ik zweette als een gek. De vrouw naast me begon steeds sneller te ademen. Straks ging ze bevallen en stonden er allemaal mensen om haar bed.

Daar was weer een hoer. Ze trok de agent mee. Ik schatte hem niet ouder dan vijftien met die grote pet op zijn hoofd. Waarschijnlijk was hij net eenentwintig. Te jong vind ik om het met een hoer te doen, maar hier in deze bananenrepubliek kon je alles verwachten. Ik stopte het sleuteltje in het slot. Het paste wel, maar het wilde niet draaien. Ik lag er te onhandig bij, met mijn ene arm vast aan het infuus. Daar was het meisje weer. 'Klaar?' zei ze. Ik schudde van nee. Ik raakte in paniek.

Ineens stond Broeder Dood himself naast mijn bed. '*Vamos!*' zei hij. Hij pakte het sleuteltje en klikte de boei in een keer open. Ik sprong uit bed. Het slangetje van het infuus stond helemaal strak en ik trok de standaard bijna om. Ik rukte de naald uit mijn arm. Het begon direct te bloeden als een rund. Ik wilde bukken om mijn slippers onder het bed vandaan te halen. 'Puto,' zei Broeder Dood, 'rennen!' De vrouw naast mij vroeg iets. Ik verstond het niet. Pas heel veel later bedacht ik dat ze om mijn naam had gevraagd. De geamputeerde gilde moord en brand.

De gang waardoor ik rende was honderd kilometer lang. Broeder Dood liep voorop. Ik hoorde opgewonden stemmen achter me. Ik keek om en zag alleen verpleegsters. Ik dacht: het is begonnen. We renden naar het einde van de gang. Ik liet een spoor van bloed achter. Het droop zo uit mijn arm. Broeder Dood rukte een deur open, daarachter was een wachtruimte met een balkon. Het balkon was afgezet met gaas om te verhinderen dat wanhopige patiënten zich te pletter zouden springen. Broeder Dood had er van tevoren met een tang een gat in geknipt, precies groot genoeg om doorheen te kunnen.

Ik keek naar beneden.

'Spring!' zei hij. Mijn hart sloeg mijn lichaam uit. Het geschreeuw kwam dichterbij.

'Spring dan, jongen!' en hij gaf me een keiharde duw tegen mijn rug.

Mijn keel zat dicht. Ik klom door het gat en sprong het duister in.

Even was het doodstil in mijn hoofd, alsof de weg naar het einde je alvast het horen beneemt. Ik landde boven op een zonnescherf twee verdiepingen

lager. Heel even bleef ik liggen, toen zakte ik erdoorheen en stuitte op het volgende zonnescherm. Ik greep me vast aan de rand en liet me op het dak van de parkeergarage zakken. Ik wachtte niet op Broeder Dood. Ik rook de straat.

Binnen was het alarm afgegaan. Alle zieken en gewonden lagen nu verstijfd in hun bed. Ik kroop naar de rand van het dak en zag onder mij mensen lopen. Ik liet me zakken en toen ik landde op de stoep zogen mijn blote voeten zich heel even vast aan de grond alsof ze de vrijheid in zich op wilden nemen.

Ik dacht: ik ben verlamd, maar twee seconden later rende ik naar de eerste de beste motortaxi.

‘Rijden!’

‘Waarheen?’ vroeg die jongen.

‘Maakt niet uit! Rijden, zo hard je kan.’

Ik zag hem naar mijn bebloede arm kijken, of ik net een zelfmoordpoging had gedaan en nu op de vlucht ging voor de dood. ‘Rijden!’ zei ik nog een keer en we begonnen te scheuren. Die scooter leek wel een raket, zoveel rook als er uit de uitlaat kwam.

Al snel zag ik dat we werden achtervolgd. De auto kwam langsrijden en drukte ons van de weg. We sloegen bijna over de kop. Er vloog een portier open. Twee handen grepen me bij mijn T-shirt en trokken me de auto in. Ik verwachtte agenten in burger, maar naast de bestuurder zat Broeder Dood.

‘Coño, er stond een vluchtauto klaar en jij neemt een fokking roestig brommertje.’

‘Wist ik veel,’ zei ik. We scheurden Puerto Plata uit. Broeder Dood had een pistool op schoot.

Ik zei: ‘Geef me ook een ijzer.’

‘Een wat?’

‘Een ijzer, man.’

‘Sodemieter op.’

‘Je mag me niets weigeren.’ Hij was dan misschien leider van de Nietas, ik was leider van de Kings. Hij graaide in het dashboardkastje en stak me er een toe.

Ik was al vijf kilometer vrij. Ik wilde uit de auto springen, het gras onder mijn voeten voelen en mijn pistool leegschieten in de lucht. De sterren stuk voor stuk naar beneden halen: raak, raak, raak. Duizend punten voor Witwapen!

‘Puta madre,’ zei Broeder Dood opeens, ‘een roadblock.’

Overal waren wegversperringen, dat wist ik nog van twee jaar geleden. Ze werden vooral ’s nachts opgezet, om boeven te vangen.

‘Ijzers weg,’ zei Broeder Dood. Ik ging erop zitten en hield me koest toen de bestuurder het raampje opende.

‘Alles goed?’ vroeg hij aan de agent die zijn hoofd naar binnen stak.

‘Met mij wel. Nog iets te verbergen?’ lachte hij terug. Ik zag hoe de bestuurder snel tweehonderd pesos door het raampje schoof. Controles uitvoeren was goed verdienen voor de laagstgeplaatste politiemannen. Iedereen wilde maar wat graag ’s nachts bij een wegafzetting staan. Dan cashte je in een paar uur wat je anders in een week verdiende. Hij wenste ons een goeie reis en gaf een klap op het dak van de auto. We gaven gas. Broeder Dood begon te joelen en daarna joelden we mee. We begonnen elkaar te stompen. Het werd feest in de auto, echt feest.

‘Jij gaat nooit meer terug,’ zei Broeder Dood.

‘Jij bent de King,’ zei de man naast me. Ik kon alleen maar lachen en mezelf op de knieën slaan. Vrijer dan dit kon je niet zijn. Ik zweefde zowat boven de auto.

Ik zei: ‘Waar gaan we heen?’

Ze zeiden: ‘Cabarete.’

‘Fok! Dat ligt zo ongeveer naast Puerto Plata en San Felipe!’

‘Klopt,’ zeiden ze.

Ik vond dat eigenlijk wel een goeie grap. Ik dacht aan de vluchtroute onder mijn matras die ze morgen wel zouden vinden.

‘Ze zullen je hier nooit zoeken,’ zei Broeder Dood.

‘En nu?’ vroeg ik.

‘Overstappen,’ zei hij.

We stopten naast een fonkelnieuwe jeep. Er schoof tergend langzaam een

geblindeerd raampje naar beneden. Er kwam een grijns tevoorschijn.
'*Bumbaclot*,' zei de Kleineman, 'waarom moest je er in godsnaam zó lang over
doen.'

De avond van mijn ontsnapping was het feest natuurlijk. Ik dronk mijn eerste biertje na een jaar en negen maanden gevangenschap. Ik kon de luxe die ik zag niet geloven. Ik kreeg een appartement met een jacuzzi, een espressoapparaat, airco en een bed zo groot als de wereld. Ik kon mijn geluk niet op. Maar geluk duurt heel kort weet ik nu. Daarom heet geluk natuurlijk ook geluk, omdat het voorbij is voor je het beseft.

Het feesten ging daarna nog dagen door. Zogenaamd dan. Want al die tijd zat ik in mijn luxueuze appartement en beet mijn nagels af. Mamma zou trots op me zijn. Bij ieder geluid dat ik hoorde dacht ik dat ze me kwamen halen, en op een ochtend was het zover.

Ik lag nog te slapen toen ik opeens een hels kabaal hoorde. De ramen dreunden en ik dacht dat er een aardbeving aan de gang was. Mijn hart zat meteen weer in mijn keel. Ik sloop naar het balkon en trok trillend een klein stukje van het gordijn opzij. Er hing een helikopter in de lucht. Een paar meter van mij af. Ik zag de piloot zitten met z'n fokking helm en z'n fokking bril en z'n fokking microfoon bij zijn mond. Ze kwamen voor mij, dat kon niet anders. Heel het leger was uitgerukt om me in te rekenen. Ik rende naar het midden van de kamer en wist niet wat ik moest doen. Het geluid was zo oorverdovend dat ik de Kleineman niet eens zou kunnen verstaan als ik hem belde. Er klonk lawaai van alle kanten.

Ze zouden me onder vuur nemen wanneer ik het gebouw verliet en omdat ik bang was dat ze dwars door de ramen heen zouden schieten kroop ik onder de tafel. Ik dacht: daar ben ik veilig, maar drie minuten later dacht ik: hoezo veilig. Ik werd helemaal gek vanbinnen. Ik begon hardop tegen mezelf te praten. Ik ademde in schokken. Elk moment kon er een gewapende eenheid binnendringen. Dan zat ik niet erg kogelvrij onder die tafel. Ik stond op en liep naar de deur. Ik dacht: wanneer ze nu de trap op komen dan laat ik me niet pakken maar neerschieten. Als dit zenuwslopende gedoe vrijheid betekende dan zocht ik liever de rust op van de hemel. Of de hel, whatever. Wie dan leeft, die dan zorgt.

Ik opende deur en liep de gang op. Er was niemand, alleen het overweldigende ratelende geluid van de maaierende wieken. Ze sloegen mijn

schedel stuk. Een oorlogsfilm met een surroundgeluid was er niets bij. Ik ging onder de betonnen trap zitten. Daar was een kleine open ruimte. Mochten ze het gebouw aan puin schieten dan zat ik hier goed verborgen.

Maar ze schoten het gebouw niet aan gort, en er kwam geen bataljon soldaten om me af te maken. De helikopters zoemden als grote horzels van raam naar raam, steeds verder van mij vandaan tot ik alleen mijn gierende adem nog hoorde en het ratelen van mijn hart.

Ik belde de Kleineman. Hij lachte en zei: 'Chill, jochie.'

Ik werd kwaad en zei dat ik genoeg had van het zuipen, het zwemmen, het tennissen. Dat hij al die mooie meisjes die hij iedere avond regelde in zijn reet kon steken. Dat ik weg wilde uit dit teringoord met z'n vadsige toeristen. Hij zou me toch helpen? Waar wachtte hij nog op dan?

'Er is afkoeltijd nodig, jongen,' zei de Kleineman, die ik Jack moest noemen, wat ik niet uit mijn strot kreeg. Hij vertelde dat alle grenzen op scherp stonden, dus dat ik geduld moest hebben. 'Geniet nou eens,' zei hij, 'dit is puur vakantie.'

'En die helikopters dan?'

'Die zoeken nu ergens anders.'

Ik besloot nergens meer aan mee te doen tot de Kleineman iets had bedacht. Waarschijnlijk had hij toch goed naar me geluisterd, want de volgende dag al zei hij: 'Er komt binnenkort een boot vanuit Jamaica, en jij vaart daarop mee terug.'

'Wanneer?'

'Volgende week is hij hier. De kapitein is een vriend van mij.'

'Kleineman?'

'Ja, jochie.'

'Sorry voor gisteravond.'

'Is al goed,' zei hij, 'vanavond is er een barbecue op het strand. Ik haal je om acht uur op.'

Ik belde mamma. Ze zei dat ik me koest moest houden. Door haar stem werd ik weer rustig. Over een week was ik hier weg. En nog eens een week later liep ik samen met haar en Bubblehead over het strand.

Dean kwam langs.

Dean kwam langs en zette de hele boel op zijn kop. Alles wat hij in zijn tengels kreeg kraakte, scheurde of brak af. Hij trok heel Jamaica los van de bodem van de zee. En ook wij in Cabarete werden vereerd met een bezoekje. Hij trok een man van de kade af in zee. Die verdronk toen Dean een paar golven van tachtig meter hoog over hem heen had gesmeten. Ik dacht: mijn bootje kan ik wel vergeten, maar de Kleineman bleef zeggen dat het allemaal goed zou komen. Ze hadden echt wel vaker een orkaantje meegemaakt, wat wist ik, Europeaan, daar nu van af? Maar Dean was een zware jongen. Eentje van de buitencategorie. Hij zoog de zee leeg, hij pakte walvissen op en kwakte ze kilometers verderop weer neer. De hele wereld volgde de verrichtingen van Dean, die tekeerging als een beest. De Kleineman kon zeggen wat hij wilde, maar ik had de hoop na alle televisiebeelden opgegeven.

Drie dagen later kwam er bericht uit Jamaica: het hele huis van de kapitein was van een rots geblazen. Hijzelf had zijn been gebroken in een poging zijn huis te redden en zijn bootje was losgerukt uit de haven en meegesleurd. Waarschijnlijk dobberde het nu ergens rond ter hoogte van de Kaaimaneilanden, áls het nog dobberde.

‘En nu?’

‘Er is een probleem,’ zei de Kleineman. Eindelijk, hij begon het in te zien.

‘Het geld is op,’ zei hij.

‘Welk geld?’

‘Voor de huur van het appartement. Je moet eruit.’

Die mensen konden niet klein denken. Alles moest groots worden aangepakt. Ze hadden het duurste appartement voor me gehuurd met het idee dat niemand me daar zou zoeken. Het geld dat nog resteerde was bedoeld voor een ticket. De Kleineman stapte over op plan B. Het klonk als plan C, of beter, als plan fokking Z want hij wilde me met de bus naar Haïti laten gaan, het enige andere land op dit luizige kuteiland. Ik kon het niet geloven. Een kennis van hem moest toch naar de hoofdstad en die zou me bij het

busstation afzetten en van daaruit was er een rechtstreekse lijn met Caribe Tours naar de burens.

Ik vroeg of hij me niet zelf naar de grens kon brengen, maar hij zei dat hij vanwege een aantal zaken de weg niet op kon. Ik weet niet of het aan Gina lag, aan wie hij de godganse dag zat te frunniken, of aan zijn nieuwe onderneming, een hoerenhotel voor rijke Amerikanen, maar hij was veranderd. Hij wilde me met een ongeldig paspoort de grens over sturen. Dan kon ik me beter direct bij de politie gaan melden.

‘Ze zien mijn naam toch in mijn paspoort staan?’

‘Niet die sukkels bij de Haïtiaanse grens.’

‘En dat stempel dan?’

‘Regel een stempel en laat je snor staan.’

Ik zei: ‘Jack...’

Hij zei: ‘Bravo je kent mijn naam.’

‘Jack, als je het land binnenkomt krijgt iedereen een stempel in zijn paspoort. Mijn moeder heeft het binnengesmokkeld, er staat geen stempel in. No fokking stempel, snap je?’

De Kleineman zei dat ik de Dominicanen niet zo moest overschatten. ‘Ze hebben de herseninhoud van een pad, begrijp dat nou toch eens.’ En hij drukte me een gsm in handen, een stapeltje bankbiljetten en mijn paspoort. ‘Wees er zuinig op,’ zei hij, ‘want het is je moeders geld. En zeg bij de grens dat ze dat stempel gewoon vergeten zijn.’ Hij zei dat hij niet zou rusten voor ik goed en wel in Nederland was. Ik geloofde er geen donder van. ‘Bel me als je in Haïti bent,’ zei hij en omhelsde me.

Ik wisselde onderweg geen woord met die kennis van hem, zo kwaad was ik. Ik wist zeker dat het mis zou gaan en toch liet ik me meevoeren. Vreemd dat je elke keer opnieuw zo bewust je eigen ondergang tegemoet kon gaan. Waarschijnlijk kwam het doordat ik het zelf ook niet meer wist. Op een dag ben je murw en denk je: laat maar zitten. Je kunt niet blijven rennen toch? Je ziet het wel eens bij Discovery. Dan zit er een troep leeuwen achter een zebra aan en die zebra maar rennen en trappen, tot hij het opgeeft. En net voordat hij gegrepen wordt zie je aan zijn ogen dat hij weet: dit was het. Op dat punt stond ik nu. Maar ik wilde net als die zebra wel in één keer goed gegrepen worden. Eén moment de klauw voelen die mijn nek zou breken en daarna

vallen en weten dat het over was, tot het zwart werd.

Ik ging achter in de bus zitten. Ik had een pet opgezet en een zonnebril. Zo een met spiegelende glazen. Ik zag eruit als de eerste de beste crimineel. Bij een roadblock zouden ze me er direct uitpikken. Toch kwam er een meisje naast me zitten. Ze zou Heidi kunnen heten, je weet wel, zo'n meisje zonder kwaad in de zin. Een gansje dat niet snapt dat jongens als ik niet deugen. Er stond met neonletters op mijn voorhoofd: DRUGSDEALER. Maar er zijn nu eenmaal meisjes die kicken op slechte jongens. In La Victoria stonden ze voor ons in de rij. Er kwamen niet alleen hoeren, maar ook vrijwilligsters. Ik bedoel maar. Die meiden zagen gevangenen als een soort cowboys. Ze hoefden geen geld voor een beetje seks. Ze kwamen zichzelf aanbieden, soms zelfs vergezeld van een tas boordevol lekkere etenswaar.

Heidi vroeg hoe ik heette, waar ik vandaan kwam en waar ik heen ging. Het leek wel een kruisverhoor. Toch hielp ze me de tijd beter door te komen. Iedere keer dat de bus remde keek ik uit het raam. 'Ik zit hier hoor,' zei ze dan. Ze lachte veel te hard om de stomme grappen die ik maakte. Achteraf begreep ik waarom. Haar twee vriendinnen zaten halverwege de bus en ze wilde hen natuurlijk laten weten dat ze een leuke gozer aan de haak had geslagen. Ik vroeg haar na anderhalf uur of we er al waren. Ze fronste haar wenkbrauwen en zei dat we nog niet eens op de helft waren. 'Relax,' zei ze, 'in dit land heeft haast geen zin.' Ik denk dat ik als een neuroot overkwam want ze bleef maar zeggen dat ik me moest ontspannen.

Hoe dichterbij we Haïti naderden hoe meer politieposten ik langs de weg zag staan. Ik dacht: waarom stap ik niet uit? Maar ik bleef zitten. Mijn hart bonkte zo hard dat het blauwe plekken sloeg. Nog even en het sprong mijn lichaam uit. Ik keek naar buiten en zag hoe de grens uiteindelijk toch nog met een rotgang op me af kwam.

De bus stopte bij de grenspost. De deur schoof open en direct stond er een rijtje politiemannen met joekels van pistolen aan hun heup bij de uitgang. We moesten uitstappen en onze paspoorten gereedhouden. Een voor een mochten de passagiers daarna weer terug de bus in, behalve ik. 'Meekomen,' zei een van de agenten. Ik wist het. Het bonken was inmiddels opgehouden. Ik werd de zebra die er klaar voor was: laat de klap dan nu maar komen.

Ik werd opgesloten in een cel. Ik wou dat de Kleineman me zou zien en dat ik zeggen kon: 'Puto, ik zei het toch?' Het duurde niet lang voor ik er weer werd uitgehaald. De bus was allang zonder mij vertrokken. De vriendinnen van Heidi zeiden nu tegen haar: 'Dat je dat niet zag! Die eikel!' En Heidi zou me verdedigen, want dat doen die meiden, ze verdedigen zich te pletter, tegen beter weten in.

'Ga zitten.'

'Dank u wel.'

'Er staat geen stempel in je paspoort.'

'Ik weet het.'

'Hoe kan dat?'

'Ik ontdekte het ook pas later. Ze zijn het vergeten.'

'Wie?'

'De douane op het vliegveld.'

'Dat kan niet.'

'Het was druk. Ik kreeg mijn paspoort terug zonder stempeltje.'

'Oké,' zei de agent, 'we gaan het hoofdkantoor bellen en je naam checken.' Ze brachten me terug naar die cel.

Ik kon wel huilen. Ik was die zebra niet. Ik zou niet snel en pijnloos worden afgemaakt. Dit ging lang duren. Terecht misschien. Een zebra had nooit iemand kwaad gedaan. Ik wel. Ik was een dader. Een roofdier dat nooit om medelijden kon vragen.

Na een uur kwam er een andere agent. Hij wilde weten hoe het met dat stempel zat. Ik begreep niet waarom ze me niet gewoon opnieuw gevangennamen. Ik zei: 'Meneer, ik kom zakendoen in Haïti. Ik blijf niet langer dan twee dagen en daarna ga ik weer terug naar Nederland.' Ik zag heel even de twijfel in zijn ogen. Weg was de zebra weer, hier zat opnieuw de leeuw.

Ik vertelde dat zijn collega met het hoofdkantoor zou bellen. Maar de agent haalde zijn schouders op en zei dat de lijnen plat lagen. Aha, dacht ik, vandaar.

Ik knikte en zei: 'Ik heb een afspraak die ik niet mag missen. Die afspraak

is me wel honderd dollar waard.'

'Honderd dollar?'

Ik pakte een paar briefjes van twintig uit mijn zak en schoof ze naar de politieman toe. Zijn ogen werden groot. 'Ga maar,' zei hij toen. Ik pakte mijn tas, mijn paspoort en liep zo het douanegebouw uit. Niet aan de Haïtiaanse kant helaas, maar aan de Dominicaanse.

Ik nam een motortaxi naar een onopvallend dorp een eindje bij de grens vandaan. Ik belde vanuit het hotel de Kleineman en schold hem helemaal verrot. He-le-maal. Hij bleef rustig. Ik denk dat hij had geblowd. 'Neem een biertje,' zei hij. 'Blijf waar je bent, ik zal je laten halen.'

Hij kwam niet, mister Klein. Ik was zo boos. Zó boos. Ik belde hem op en het enige wat hij kon zeggen was dat ik moest chillen. Zijn zaken gingen denk ik niet goed en hij kon niemand vinden die me op wilde halen.

‘Geduld, jochie.’

‘Mama guevo, weet je wel wat ik heb meegemaakt?’

‘Chill, bumbaclot.’

Ik dacht: krijg de tering en ik smiet mijn gsm op de bar van het café waar ik zat. Het meisje dat erachter stond zei: ‘Problemas?’ Ik knikte en zei: ‘*Muchos problemas.*’ Ze tapte een biertje en zei: ‘Hier, van mij.’ Twee uur later hing ik nog aan die bar. Ze zei: ‘Vertel nou maar.’

Ik zei: ‘Ik wil de grens over, maar het lukt niet.’

‘Hoezo?’

Ze bleef biertjes tappen en ik dronk ze braaf op. Ik vertelde dat er een stempel in mijn paspoort ontbrak. Ze wilde weten hoe dat kwam. Ze vroeg het met zo’n scheef hoofdje, je weet wel, als de meisjes zo beginnen te praten dan hebben ze macht over je. Ik zei dat ze het vergeten waren en dat ik zaken kwam doen. ‘Weet je dat ik je kan aangeven?’ zei ze lachend. Waarom was ik zo’n fokking idioot dat ik aan het eerste het beste grietje achter de bar vertelde wat er mis was? Waarom?

Ze gaf me mijn achtste biertje, of negende, wat maakte het nog uit, ik begon dronken te worden. Ik hing meer dan dat ik zat. Ergens in de verte wapperden rode vlaggen, maar er trok een mist door mijn kop waardoor ik de boel niet meer helder zag. Ze zei dat ze wel voor een stempel kon zorgen. Ik dacht: natuurlijk, in dit corrupte kloteland kan alles. Ik had die rasta met z’n hoerenhotel helemaal niet nodig. Ik loste het zelf wel op.

Rond middernacht, ik was nu echt ver van huis, kwam er iemand naast me zitten die zei: ‘Geen geldig paspoort hè?’ Hij had een sigaar van vijf centimeter dik tussen zijn lippen. Ik vertrouwde hem voor geen meter. Hij vroeg of ik illegaal was. Ik schudde mijn hoofd. ‘Voortvluchtig dan?’ Ik keek hem aan en probeerde in te zoomen op zijn gezicht, maar ik zag alleen een

sigaar met een vlezige mond eromheen. Die mond zei: 'Amigo, ik kan je helpen.'

Ik deed net of ik hem niet begreep. Hij zei: 'Voor vijfduizend dollar zorg ik dat jij in Haïti komt.'

Ik zei: 'Donder op.'

'Listen coño,' hij prikte met zijn wijsvinger in mijn borst, 'ga mij niet wijsmaken dat je een fokking zakenman bent, want je ziet eruit of je rechtstreeks uit de bajas komt.'

'Ik kom zakendoen.' Ik lalde meer dan dat ik sprak.

Hij begon hysterisch te lachen en riep naar zijn vrienden verderop: 'Deze cabron beweert dat hij een zakenman is.' Niemand reageerde omdat de muziek zó hard stond dat de verf in schilfers van de muur kwam vallen. Ik wilde zijn sigaar zijn bek in rammen, maar ik bedacht dat hij me net zo goed kon verlinken dus ik hield me in.

Hij gaf me nog een biertje. Hij zei dat hij wat aan de prijs kon doen.

Mijn hersens waren drab, maar een ding wist ik wel: ik was zijn gevangene geworden. Ik liep aan zijn lijntje en kon geen kant meer op. Klootzak die ik was. Als ik hem kwaad zou maken ging hij rechtstreeks naar de politie. Ik zei: 'Voor tachtig dollar wil ik wel een stempel.'

Hij zegt: 'Tachtig? Als in een acht en een nul?' Hij begon weer keihard te lachen.

'*Criminal*,' zei hij, 'je bent erbij.'

Hij sloeg een arm om me heen. En bestelde nog een biertje. Ik zei dat ik niet meer wilde. Hij knikte dat hij het begreep en zei dat vijfduizend dollar maar een grapje was. Hij wilde weten hoeveel geld ik op zak had.

'Honderd dollar,' loog ik.

'Mooi,' zei hij, 'je geeft me nu tweehonderd plus je paspoort, en morgen tweehonderd als ik het paspoort met stempel kom terugbrengen.'

Zoveel geld had ik echt niet. Ik pakte mijn paspoort en stopte er honderd dollar in. 'Eerst zien dan geloven,' zei ik. 'Morgen krijg je de rest.'

Hij bladerde door mijn paspoort. 'Zakenman,' grinnikte hij. 'Nog geen twintig en zakenman.' Hij sprak mijn voornaam en mijn achternaam hardop uit. Dat deed pijn.

Ik stond op en liep terug naar het hotel. Ik hield mijn kop onder de kraan en belde mamma. Die draaide helemaal door. Ze kon niet geloven dat ik mijn paspoort had weggegeven. 'Ze gaan je uitwringen,' krijste ze. 'Ze gaan je roosteren. Maak dat je wegkomt daar.'

Al had ik gewild, ik kon niet weg. Dit was een uithoek, geen taxi te bekennen, en alles golfde om me heen. Ze smiet de hoorn op de haak. Ik belde de Kleineman. Dezelfde reactie als mamma. 'Zorg dat je je paspoort terugkrijgt. Nu!' Ik liep terug naar het café maar iedereen was er natuurlijk al weg. Ik dacht: oké, je hebt het verkloot. Ik, Witwapen, heb mezelf opgeheven. Ook roofdieren komen ooit ten val.

‘Godallemachtig, lig je nog te slapen, *bumba*?’ Ik had mijn gsm opgenomen zonder eerst te kijken wie het was.

‘Hoe laat is het?’

‘Heb je je paspoort nou al? Maak dat je daar wegkomt.’ Het was de Kleineman, die zich eindelijk zorgen begon te maken. Ik plensde wat water in mijn gezicht en zag dat het acht uur was. Ik had een kater. Mijn ogen dreven als dooie vissen in mijn kop. Wat had de Sigaar nu ook alweer gezegd? Acht uur het geld of ik geef je aan? Ik sjeesde de trap af. In de ontbijtzaal stond een dikke taart de tafeltjes af te nemen. Haar bovenarmen schommelden bij iedere beweging die ze maakte. Ze knikte even en ging verder met haar werk. Met haar rug naar me toe zei ze dat er aan de overkant op me werd gewacht.

De Sigaar had zijn neef meegenomen. Zonder iets te vragen liet hij een espresso voor me komen.

‘Goed geslapen, *delinquente*?’

Ik knikte.

‘Nog driehonderd dollar en dan praten we nergens meer over.’

‘Eerst mijn paspoort,’ zei ik.

‘Dollars, criminal, of je bent erbij.’

Dat ging zo nog een tijdje heen en weer: eerst de dollars, eerst het paspoort, dollars, paspoort. En intussen rookten we een sigaret en dronken we onze koffie. Mijn hart maakte weer eens overuren.

Slecht trekt slecht aan. Ik stond aan de verkeerde kant van de lijn. En zolang ik aan die verkeerde kant bleef hangen kwam ik mensen tegen die hetzelfde deden als ik: beter worden ten koste van anderen. Ik verkocht drugs, en mijn excuus was altijd: zij kopen het toch vrijwillig? Nu was ik aan de beurt. Ik wilde een stempeltje kopen en zij vroegen daar een prijs voor. En omdat ik verslaafd was geworden aan mijn paspoort zat ik in de problemen. Het gaat er in mijn wereld om wie de langste adem heeft. Het is hard tegen hard, wie buigt verliest.

Ik drukte mijn sigaret uit. Ik zei: 'Hier met dat paspoort of ik ga naar de politie.' Ze hadden me door en zeiden dat de politie allang op de hoogte was. De Sigaar sprak mijn naam nog eens uit, treiterend langzaam. Ik stak een nieuwe sigaret op om mijn paniek te verbergen, maar paniek zie je niet, paniek ruik je. Daarin waren zij net zo goed getraind als ik.

De Sigaar keek op zijn horloge en zei: 'Kwart voor negen criminal, over een kwartier ben je van de politie.' Ik stond op en zei: 'Stop dat paspoort dan maar in je kont, ik haal wel een nieuw bij de ambassade.' Ik liep de tent uit. Als zij blufte deed ik het ook. Ze riepen me terug, maar ik bleef doorlopen. Ik dacht: dat paspoort was toch al niet veel waard. Ze kwamen achter me aan. Ik pakte twee briefjes van vijftig dollar en hield het onder hun neus. 'Laatste bod,' zei ik.

'Wegwezen,' zei de Sigaar. Hij nam het geld aan en duwde me mijn paspoort in handen.

Ik liep het pleintje op waar de enige taxi van het dorp stond geparkeerd. Het mannetje dat achter het stuur zat leek wel tachtig. Waarschijnlijk was ik deze maand zijn eerste klant. Hij schrok zich kapot toen ik mijn hoofd naar binnen stak. 'Naar de hoofdstad,' zei ik. Zijn mond zakte open. Er zat geen tand meer in. De hoofdstad lag aan de andere kant van het land, maar ik dacht: hoe verder weg van hier, hoe beter.

'Rijden!' riep ik.

'Ja baas,' zei hij en startte de motor die pruttelend en hakkend begon te lopen.

Na een aantal kilometers begreep ik wel dat we de hoofdstad in dit tempo deze week niet zouden halen. Ik belde de Kleineman om te zeggen dat alles in orde was. 'Ik kom je tegemoet,' zei hij. 'Hou me op de hoogte.' Toen sloeg ik mijn paspoort open.

Nergens een stempel te zien.

We kwamen bij een roadblock. De taxichauffeur zei dat hij niet verderging. Ik zei dat ik dubbel zou betalen. We waren in de middle of nowhere en een loslopende gringo zonder geldig paspoort zou worden uitgekleeft. Hij wilde twintig dollar extra als hij voorbij de politiepost naar het volgende dorp moest. Ik was moe van het onderhandelen. Ik had nog honderdvijftig op zak dus ik zei: 'Oké, zet me maar af in het volgende dorp.'

Ik stak een sigaret op en leunde met mijn arm nonchalant uit het raampje toen we werden aangehouden. Waar de rit heen ging wilde een van de agenten weten. De taxichauffeur noemde de naam van het dorp.

'Bril af. Pet af,' zeiden ze tegen mij. Ze wilden weten wat een toerist ging doen in een dorp waar nog nooit iemand van had gehoord. Zonder het antwoord af te wachten vroegen ze om mijn paspoort. Ze sloegen de bladzijden een voor een om. Ik zag hun grijns breder worden. Hier viel weer een weksalaris te verdienen.

'Stempel?' zeiden ze en ze maakten een gebaar van iemand die stempelt. Ze deden of ik een mongool was en spraken in een soort kleuterspaans tegen me.

'Geen stempel,' zei ik in hetzelfde kleuterspaans.

'Probleem,' zeiden ze.

'Ik weet,' zei ik.

Wat ik dan ging doen in dat dorpje?

'Bus. Santo Domingo.' Ik maakte een gebaar met mijn arm in de richting van de hoofdstad. Ze schudden hun hoofd en knepen hun ogen even toe. Ik schoof twee briefjes van tien door het raam, voor iedere zak stront één en vroeg mijn paspoort terug.

De taxichauffeur reed zwijgend verder. Hij kauwde op tabak. Waarmee weet ik niet, misschien had hij toch nog een paar kiezen over. Hij zette me af aan de rand van het dorp en wist niet hoe snel hij weer moest omkeren nadat ik hem het geld had gegeven.

Ik belde de Kleineman en vertelde waar ik was. Ik moest de naam van het

dorp drie keer herhalen, maar hij bleef vragen waar de fokking hel ik me bevond. Ik zei dat de omgeving veel weghad van een woestijn. 'Aha, dat helpt,' zei hij, 'maar niet heus.' Hij kon niet geloven dat ik een plaats had uitgezocht die op geen enkele landkaart te vinden was. Hij zei ook dat ik in La Victoria zo'n slimme jongen had geleken maar dat ik hem nu deed denken aan een stripfiguur. Zo een die op een kilometer afstand de bananenschil al ziet liggen waarover hij tien minuten later uit zal glijden. Hij zei: 'Hou je koest, want je weet het zelfs in dat dorp nog te verprutsen.' Hij zou er over een paar uur zijn.

Ik ging op zoek naar een café. Er liep geen kip op straat. Hier begon de siësta waarschijnlijk al om elf uur. Ik vond een terrasje met een plakkerig tafeltje en een paar wankelende stoelen eromheen. Er stond een verkleurde parasol van rafelig katoen die je niet beschermde tegen de zon omdat de stralen er dwars doorheen schenen. Ik ging zitten en de enige die me kwam begroeten was een hondje met kale plekken in zijn vacht. Hier had de tijd wel heel erg zijn best gedaan de boel aan te vreten.

Na een tijdje kwam er een meisje naar buiten gesloft. Ik bestelde een espresso en iets te eten. Het duurde een eeuwigheid voor het kwam en ondertussen bleef het hondje maar kwispelen en op zijn rug liggen. Opeens stond er een man voor mijn neus. Hij ging ongevraagd op de stoel tegenover me zitten en zei: 'Wat doe jij in ons dorp!'

Ik antwoordde: 'Hé, laat me met rust.' Ik zei het op de manier zoals we het in de gevangenis tegen elkaar zeiden.

Hij boog zich naar me toe en zei: 'Laat me met rust hè?' Hij pakte iets uit zijn borstzakje en klapte het open. Een politiepasje. 'Ik volg je al een tijdje,' zei hij.

'Dan weet je dat ik niks verkeerd heb gedaan.' Ik drukte mijn kiezen op elkaar en keek hem strak aan. Ik wist dat ik er niet uitzag als een toerist of zakenman. Ik had een tas van niks om mijn schouder, ik sprak de taal van de gevangenis, en ik had zo'n speciaal loopje, een onregelmatig slenterpasje waardoor je al van ver kon zien: hier loopt een jongen van de straat, één verkeerde opmerking en ik steek met twee vingers je ogen uit je kop.

Ik zei: 'Wat wil je van me?'

Hij zei: 'Je paspoort.'

Toen wist ik opeens dat die klootzakken van de politiepost naar hun

collega in dit dorp hadden gebeld toen ze wisten dat ik op weg was hiernaartoe. Wat een ziek land. Ziek tot in elke nietige vezel. 'Melkkoetje in aantocht,' hadden ze natuurlijk gezegd. En deze idioot had niet eens de moeite genomen z'n uniform aan te trekken. Hij was gewoon op zijn slippers de straat op gegaan, terwijl hij onderweg de slaap nog uit zijn ogen moest pulken. Hij had in de gauwigheid zijn pasje bij zich gestoken en zijn pistool, kortom een agent uit de eerste de beste slapstick zou er bedreigender hebben uitgezien.

Hij bladerde razendsnel door mijn paspoort en zei: 'Stempel?' Ik zuchtte en zei dat ik het wist. Dat hij de honderdste was die ernaar vroeg. Ik moest mee naar het bureau. Nou ja bureau. Het was een gebouwtje van niks. Een holle boom met een tafel en een computer.

'We gaan je naam even checken.' Hoezo we, dacht ik. Hij ging me toch niet vertellen dat hij nog een heel politiekorps achter de hand had? Ik moest op een stoel gaan zitten en hij nam plaats achter het bureau. Hij controleerde mijn tas en toen hij niets vond plukte ik twintig dollar uit mijn zak.

'Laat mij in Santo Domingo een stempel gaan halen,' zei ik zo rustig mogelijk.

'Eerst je naam checken, *preso*.'

Ik gaf hem veertig dollar, maar hij schudde zijn hoofd. Hij pakte de hoorn van de haak. Zijn pistool lag voor hem op tafel. Ik overwoog het te pakken, maar dan?

'Vijftig,' zei ik. Vijftig is een hele smak geld voor een agentje in een woestijndorp als dit. Gaf hij me aan dan werd ik hier opgehaald en verdiende hij helemaal niets, dus ik zag hem aarzelen.

'Zestig,' zei hij toen.

Ik schoof het geld naar hem toe. Het begon allemaal aardig op een spelletje monopoly te lijken. Zolang je geld had was er niets aan de hand, maar ik had nu bijna niets meer over.

'De bus gaat tweemaal daags,' zei Bromsnor, 'eenmaal 's ochtends, en eenmaal 's middags. Je moet rennen om die van drie uur te halen.'

Ik dacht: ik ga hier niet op de Kleineman zitten wachten, dus ik pakte mijn tas en liep het dorp uit, naar de weg. Ik stond er nog maar net of de bus kwam er inderdaad aan. Ik was bijna platzak. Nog een politiecontrole zou ik

niet overleven.

Die fucker op z'n slippers had gelukkig niet de moeite genomen zijn collega's langs de route te bellen. Zijn buit was binnen. Hij was vast weer op z'n dooie akkertje naar huis gesjokt om verder te pitten. Die avond zou hij met het geld naar de hoeren gaan en het op een zuipen zetten. Dat soort mensen spaart niet voor hun oude dag. Als je geld makkelijk verdient, geef je het ook weer makkelijk uit. Zo werkt het, ik weet er alles van.

Ik zat te bidden in de bus en God gaf thuis, want we werden nergens aangehouden. We reden in een ruk naar de hoofdstad. Daar stond de Kleineman op me te wachten. Hij was verschrikkelijk blij dat hij niet naar dat gat ergens achter in het land had hoeven rijden. Hij nam me mee naar zijn appartement. Ik sliep op de bank en intussen was het wachten op een nieuwe vissersboot uit Jamaica.

‘Geduld,’ zei de Kleineman, ‘ze moeten er eerst de ravage een beetje opruimen, maar daarna komen ze je echt halen.’ Ik dacht: jaja, maar omdat hij zo zijn best deed, omdat hij me ondanks alle risico’s toch was komen halen, wilde ik niet moeilijk doen. De boog kon nu eenmaal niet altijd gespannen zijn.

De Kleineman nam me mee naar zijn toekomstige hoerenhotel. Er werd flink getimmerd en gebouwd. Hij had wel een vergunning voor een hotel, maar niet voor de hoeren. Hij zei dat hij daar nog even werk van moest maken. Hij wreef zijn vingers tegen zijn duim en ik zei: ‘Hoeveel?’ ‘Een paar duizend,’ zei hij, ‘maar die heb ik er zo uit.’

Hij nam me bijna iedere avond mee naar een deal. Hij sloot ze terwijl we onderweg waren naar de een of andere strandtent. Ik zat naast hem in de auto, de telefoon ging, hij gaf een zwenk aan het stuur en we stopten even later bij een garage, een huis, of een restaurant om het een of ander op te halen. Meestal waren het pistolen. Hij was echt pistolengek. Als hij er een in zijn handen hield veranderde de blik in zijn ogen. Een vrouw zou denken dat hij verliefd op haar was.

De Kleineman zat in zoveel zaakjes dat ik op een avond vroeg of hij niet bang was opnieuw te worden opgepakt. Hij zei: ‘Jochie, dit leven houdt nooit op. Ook niet als je veertig bent.’ Ik dacht: aha. Hij zei: ‘Jij denkt natuurlijk dat het ophoudt als je grijze haren krijgt.’ Ik knikte. Hij zei: ‘De kunst is te blijven geloven dat het de normaalste zaak van de wereld is wat je doet. Apothekers verkopen pilletjes en poeder. Een dealer verkoopt ook pillen en poeder. So what? Waarom mag je wel bijlen verkopen, zoveel je wilt, maar geen pistolen? Met een bijl kun je ook iemand doden.’ Als je het zo bekeek was er inderdaad niets misdadigs aan. En tegen de tijd dat we de zoveelste lading wapens de

kofferbak inschoven alsof het een kratje pils was zei de Kleineman: 'Ik zie dat je er bijna bent, bijna, je moet alleen nog een doek over het laatste restje van je geweten gooien.'

'Een doek?'

'Als je een papegaai hebt, en je wilt dat hij zijn kop houdt, gooi je een doek over zijn kooi. Dan denkt hij dat het nacht is en gaat hij slapen.'

'Een papegaai?'

'Jij moet een doek over je geweten gooien, want jouw geweten is je papegaai die telkens zegt: het mag niet, het mag niet. Je moet je geweten in slaap brengen, snap je?'

Wow, dit ging diep.

De Kleineman had wel gelijk, mijn geweten kwam altijd aan mijn kop zeuren als ik aan mamma dacht, of aan God. Een echte crimineel moest zijn geweten kunnen uitschakelen anders had je geen leven. Ik dacht er lang over na. Pas de volgende avond kwam ik erop terug en vroeg hoe je in godsnaam je geweten de deur uit deed.

'Oké,' zei de Kleineman, 'meneer heeft erover nagedacht.' Hij zette de auto stil langs de kant van de weg en zei: 'Je moet je geweten ook niet de deur uit doen, jochie, je moet er een doek overheen gooien, weet je nog? Je geweten is een papegaai, die zet je niet op straat, die moet alleen af en toe zijn rotkop houden. Je moet die papegaai aan het zicht onttrekken.' Die laatste zin sprak hij langzaam en met veel nadruk uit, alsof hij een gedicht opzei: 'You have to cover up your parrot.' Hij was zeer tevreden over die vondst, dat zag je zo. Het kwam erop neer dat het allemaal een soort goocheltruc was. Je zei hocuspocus en weg was je papegaai, en je zei het nog eens en daar was hij weer.

'Je geweten is gewoon een ander woord voor schuldgevoel, en aan een schuldgevoel heb je niks,' besloot hij.

'Waarom zet je het dan niet de deur uit als je er toch niks aan hebt?'

'Omdat ik het soms wél nodig heb,' zei de Kleineman. Hij gaf weer gas.

'Wanneer?'

'Als ik trouw wil blijven aan Gina.'

Ik hing rond bij het zwembad toen de telefoon ging. De Kleineman had gezegd dat ik nooit zonder mijn gsm op stap mocht gaan. Zelfs in het water moest ik hem bij me houden.

‘Het is rond, vannacht vertrek je.’ De Kleineman had iets geregeld. ‘Ik kom zo naar je toe, zorg dat je klaarstaat.’ Ik hoorde aan zijn stem dat hij er opgewonden over was. Hij zei altijd: ‘Mijn hart gaat pas sneller kloppen bij twintig kilo coke.’ En nu klopte het dus ook voor mij.

We reden even later naar de haven. De Kleineman parkeerde zijn auto bij een café. Hij keek om de minuut op zijn horloge en ik vroeg op wie we wachtten. ‘Op de kapitein van de boot die je vannacht naar Jamaica brengt.’ Hij vertelde dat de controle bij het uitvaren zo streng was dat ik niet in de haven kon opstappen. Hij wilde geen risico’s meer met dat paspoort zonder stempel.

Er kwam een sjofel type op ons af. Ik dacht: die gaat om geld vragen, maar hij begroette de Kleineman met een omhelzing. ‘*El capitán*,’ zei de Kleineman. Ik kon niet geloven dat ik onder zijn begeleiding de oversteek zou maken. Hij leek wel een junk. Zijn broek hing heel ver over zijn billen, zijn haren ook en ik rook een zware wietlucht. Als ik de douane was zou ik dat bootje van hem binnenstebuiten keren.

El capitan heette Jolice. We stapten in de auto van de Kleineman en reden de stad uit. Ze zaten voorin een beetje te smoezen en ik begreep dat er die nacht eerst nog een ander vrachtje moest worden opgehaald. De Kleineman pakte een stapeltje dollars uit zijn zak en draaide zich even om naar mij. Hij zwaaide ermee voor mijn neus: ‘Het laatste geld van mamma,’ zei hij en hij gaf het aan Jolice.

We kwamen op verlaten wegen die ik nooit eerder had gezien. De weg ging dwars door een bos. Oerwoud was een beter woord, want ik zag alleen maar bomen en het hield niet op. Ik schoof vanaf de achterbank zo ver mogelijk naar voren en vroeg wat de bedoeling was. Ze zeiden: ‘We zoeken naar een goeie plek om je vannacht op te pikken.’ Jolice zei dat er achter dit woud allemaal inhammen waren met kleine strandjes, als we daar zouden wachten, was het een fluitje van een cent. De Kleineman zette de auto in de

bosjes en we liepen een halfuur in de richting van de kust. We klommen een heuvel op zodat we uitzicht hadden over een kleine baai. 'Hier kom ik je ophalen,' zei Jolice. 'Goed onthouden.'

Op de terugweg namen we de omgeving goed in ons op.

'Eitje,' zei de Kleineman toen we weer naar huis reden.

Ik dacht: nu gaat het dan eindelijk gebeuren. Ik belde mamma. Ze zei dat ik echt geen stomme dingen meer moest doen. Geen alcohol drinken, geen verdachte indruk maken, en ik moest mijn paspoort in mijn onderbroek naaien. Dat laatste ging me te ver maar aan de rest zou ik me houden. Ik voelde me als een coureur vlak voor de wedstrijd. Een wedstrijd die ik ging winnen.

Gina had het adres van haar zusje in Jamaica opgeschreven. Ze gaf het me toen we in ons favoriete restaurant zaten te eten. Een afscheidsmaal. Ik dronk cola. De Kleineman voerde het hoogste woord. Volgens mij was hij waanzinnig opgelucht dat ik eindelijk wegging. Hij zei: 'Ik zal je moeder missen.'

Ik zei: 'Wat?'

Hij zei: 'Ze belde om de dag.'

'Ga weg!'

'Ze wilde weten of je wel gezond at, of je genoeg sliep, of je niet te veel zoop.'

'Niet!'

'Ik zweer het.'

Gina knikte.

Ik keek van de een na de ander. 'Komt het door mijn moeder dan dat je me bent blijven steunen?'

'Yep.'

'Anders had je me allang laten vallen?'

'Mwah.'

'Dus je hebt toch een papegaai in je kop die je niet altijd weg kunt toveren?'

'Misschien.'

Het regende toen we de parkeerplaats op liepen. Sinds het bezoek van Dean was het weer van slag. Als het eenmaal begon te regenen moest je maken dat je een schuilplaats had, want het water kwam niet in druppels, maar in stralen naar beneden. De hemel was net een douche, want het water was even warm.

We reden dezelfde weg als we die middag hadden gereden. Het kwam met bakken uit de lucht. Het ratelde op de motorkap en op het dak alsof de wolken zichzelf wilden leegschieten op de aarde. Na verloop van tijd kletterde het water zo hard tegen de grond dat het gewoon weer terug stuiterde naar boven. We kwamen nauwelijks vooruit. De weg waarop we reden was niet verlicht en er stroomde zoveel water overheen dat we meer dreven dan reden. Ik was bang dat we de ruitenwissers zouden verliezen, zo hard gingen ze tekeer. Niet dat het hielp, want de ramen leken van vloeibaar glas. Als je wat wilde zeggen moest je schreeuwen. De Kleineman zette de auto stil en zei dat hij niet kon zien waar we het bos in moesten. Hij zag niks en hij herkende niks. We waren omringd door water, het leek of we in de fokking wasstraat zaten. Ik dacht: God wil me best helpen, maar het lijkt wel of hij daarboven steeds ruzie heeft. Of er telkens iemand tegen hem zegt: 'Die jongen moet boeten.' Daarom lukte het steeds maar niet echt te ontsnappen, waarschijnlijk omdat God het ook niet altijd voor het zeggen had. Waarom zou het anders zo hard regenen?

De Kleineman sloeg op het stuur en draaide toch de weg weer op. Hij deed het alleen iets te wild waardoor we slipten en bijna tegen een boom aan knalden. De banden gierden door de modder en de Kleineman vloekte en zei: 'We gaan naar huis.' Hij liet de auto terugzakken en zei dat ik moest duwen. 'Hallo,' zei ik, 'ik kan toch geen kracht zetten in de modder.' Gina draaide zich naar de Kleineman en zei: 'Nu ga jij naar mij luisteren, buddy.' Die zat. De Kleineman begon direct rustiger te ademen. 'Zet dat bakbeest van je in de fourwheeldrive en geef daarna rustig gas.' Dat was echt weer iets voor de Kleineman om in zo'n jeep te rijden en niet te weten hoe het allemaal werkte. Daarna zei ze tegen mij: 'Vannacht zit jij zeker weten op die boot.'

Het was al ver na middernacht toen het ophield met regenen. We reden op en neer over de weg door het bos tot we zeker wisten dat we de juiste plek hadden gevonden. De Kleineman kuste opgelucht het kruis dat om zijn nek hing. Hij misdroeg zich vierentwintig uur per dag, maar God lag altijd op zijn hart.

Hij zei dat ik mijn zaklamp niet moest gebruiken. Er waren overal controles en licht zag je van ver. We gingen op de tast, de Kleineman voorop.

Af en toe gebruikte hij zijn aansteker, die precies genoeg licht gaf om ervoor te zorgen dat we niet tegen een boom aanliepen. We kwamen bij een hek. Hij zei: 'Hier moeten we overheen.' Ik scheen toch even met mijn zaklamp om te kijken hoe ik moest klimmen. Ik gilde. Ik greep bijna met mijn hand in een gigantische vogelspin die tegen het hout van het hek zat geplakt. De Kleineman veranderde in een standbeeld. Hij bewoog helemaal niet meer en weigerde het hek over te gaan en verder te lopen. Gina zei dat hij een spinnenfobie had. 'Hij heeft liever een AK47 tegen zijn kop, dan dat hij honderd meter verderop iets ziet kruipen dat heel heel misschien wel eens een spin zou kunnen zijn.' Gina zuchtte. Ze pakte een tak en sloeg de spin in een beweging van het hek af. Die viel op de grond en rende weg. Gina begon over het hek te klimmen. Ze stond ons vanaf de andere kant woedend aan te kijken. De Kleineman zwaaide zijn lamp alle kanten op. Hij stond te beven als een terdoodveroordeelde en zei dat hij terugging naar de auto. Ik kreeg een lachstuip en stond daar maar met mijn handen op mijn knieën slaan.

Gina zei: 'Klim godverdomme over dat hek, ik tel tot drie.'

Ik deed direct wat ze zei.

'Jij ook Jack,' zei ze tegen de Kleineman.

'Ja maar ik...'

'Fok jou, puto, klimmen zeg ik.'

De Kleineman klom. We liepen verder. Ik lachend, de Kleineman bibberend, zij woedend. We struikelden, er zwiepten takken in ons gezicht, het begon weer te regenen, en de Kleineman deed zijn lamp niet meer uit. Na drie kwartier, het leek wel een halve nacht, kwamen we aan de rand van het bos en meteen daarachter lag zo'n bountystrandje. De Kleineman werd eindelijk rustig. Hij seinde heel kort over het water, maar er kwam geen antwoord. Hij belde Jolice. Er was geen bereik. Intussen zaten we zeiknat te worden op de rotsen. De Kleineman gaf iedere minuut een signaaltje over het water. Gina zei dat hij daarmee moest ophouden. Maar de Kleineman deed het voor het geval ze juist de hoek om kwamen.

Na een uur zei de Kleineman dat we beter terug konden gaan naar de auto. We waren helemaal doorweekt en ik had zelfs kippenvel. Dat was me in die twee jaar niet eerder overkomen.

De zaklantaarn bleef al die tijd aan. Ik dacht: hij doet maar, wat maakt het nog uit. Mijn lachstuip was allang verdwenen en ik begon in het volgende gat

te vallen. Ik zei: 'Dit gaat niet lukken.' De Kleineman werd kwaad. Hij kwam voor me staan en greep me bij mijn schouders en zei: 'Jij vergist je jochie, ik ben geen fokking Dominicaan, maar een Jamaicaan en dat is een groot verschil. Als ik zeg dat ik jou help, dan help ik jou.' Hij pakte zijn gsm, zag dat er bereik was, en koos het nummer van Jolice. 'Waar de fok zitten jullie,' gilte hij door de telefoon. Gina legde haar vinger op haar mond maar de Kleineman bleef schreeuwen. 'Blijf varen, blijf de fokking kust volgen tot jullie een fokking signaal zien. Doorvaren ja! Niet fokking denken maar fokking doen.'

Gina legde haar hand tegen haar voorhoofd en zei dat ze de dag zou prijzen dat hij een keer een zin kon zeggen zonder fok dit, fok dat. We moesten in de auto stappen. 'Ze zijn te ver doorgevaren,' zei hij. 'Wij waren te laat, zij zagen geen signaal en dachten dat we misschien verderop zaten.'

We gingen proberen het bootje in te halen zodat ik een paar inhammen verderop kon instappen. De regen hield op. We scheurden. Het bootje mocht niet de volgende haven bereiken, want dan was het afgelopen. Op de gok dook de Kleineman tien kilometer verderop een pad in en zette de auto stil. 'Rennen,' zei hij. En weer ging het langs bomen en struiken. We hadden nu alle drie onze zaklamp aan.

Toen we bij de zee kwamen was er geen strandje, maar stonden de bomen tot aan het water. Heel even seinde de Kleineman. Zo kort dat wanneer Jolice net met zijn ogen had geknipperd hij het signaal zou hebben gemist. Direct kwam er antwoord. We wisten alleen niet of het van Jolice kwam of van de kustwacht die ons erin wilde luizen. Er waren veel smokkelaars die op deze manier werkten. Eigenlijk was het een wonder dat we niemand anders zagen. Als ik de Kleineman moest geloven werd er hier zoveel gehandeld dat de haven van Rotterdam erbij verbleekte.

We hielden ons schuil tussen de bomen. We hoorden hoe even later een bootje tegen de rotsen schuurde. We maakten ons zo klein mogelijk en bewogen niet. Toen begon er iemand keihard in het Jamaicaans vloeken. De Kleineman sprong overeind en zwaaide met zijn lamp. 'Motherfuckers we zijn hier.' We renden, gleden, struikelden naar het water toe.

'Coño,' riep de Kleineman, 'waar waren jullie?'

'Weten wij veel,' zeiden die Jamaicanen, 'er kwam meer water uit de lucht dan er in die hele klotezee zit.'

'Waar is Jolice?'

Jolice bewaakte het schip. De mannen waren ongeduldig. Het bootje werd bij elke golf tegen de rotsen aan gesmeten. Ik omhelsde Gina en de Kleineman. 'Zie je nou wel?' zei hij, 'maar vanaf nu moet je het verder zelf doen.'

'Ik heb je soms vervloekt,' zei ik, 'maar ik neem alles terug. Alles.'

'Doe je moeder de groeten.'

'Dankjewel,' zei ik, 'dat zal ik doen.'

'Take care, jochie.'

'Jij ook Kleineman.' Ik stompde hem in zijn buik, en zei: 'Zorg goed voor je papegaai.'

Ik stapte in het ondiepe water en de mannen van Jolice trokken me het bootje in. Iedereen was doorweekt. Het was weer gaan regenen en de wind trok aan. Ze startten de motor en we voeren direct weg. Ik hoefde niet te zwaaien want de nacht was zo zwart dat je na een paar meter al niets meer zag.

Hoe verder we van de kust af waren hoe hoger de golven. Soms werd het bootje zo hoog opgetild dat het roer zo'n beetje in de lucht hing. Een van de mannen moest helemaal voor op de punt zitten anders zouden we bij iedere golf achteroverslaan. Het was pikkedonker en het leek of we in het wildeweg aan het dobberen waren. Na een tijdje zag ik in de verte een piepklein lichtje.

Het was een flikkering, meer niet. Ik zei: 'Wat is dat?' Ze zeiden: 'Onze boot.' Ik wist zeker dat ik die afstand zwemmend niet zou halen als we om zouden slaan.

Ik hield me stevig vast aan het bankje waarop ik zat. Ik dacht: als ik overboord sla hoef ik niet eens te zwemmen want voor ik het weet zit ik al klem tussen de kaken van een haai. Het lichtje kwam nauwelijks dichterbij. Soms verdween het zelfs helemaal achter een golf. Ik voelde hoe ik werd opgetild en weer neergesmeten. Er waren mensen die dik betaalden voor een cruise maar ik had na een halfuur al genoeg zee gezien om de rest van mijn leven op te kunnen teren.

Het laatste stuk ging snel. Geen idee hoe dat kwam. De golven waren zo onstuimig dat ons bootje zich gedroeg als een soort puppy toen we bij de grote vissersboot aankwamen. Het sprong wild en onvermoeibaar tegen zijn moeder aan.

'Kom op,' zeiden ze.

'Wat kom op?' zei ik.

'Jump!'

Ik moest vanuit het kleine bootje overstappen op de grote boot, maar dat ging natuurlijk niet. Er was een heel smal randje en telkens wanneer ik mijn voet daarop zette gleed ik uit omdat er een golf van vijf meter me uit mijn evenwicht bracht. Ze moedigden me aan en ik voelde me echt zo'n vrouw met hoge hakken en een strak rokje die niet over een drempel heen kon stappen. Toen begonnen ze me tegen mijn kont te duwen en Jolice stond klaar om me op te vangen. En zo werd ik ten slotte als een logge walvis binnengehaald.

Ik was de weg helemaal kwijt, ik zweer het. Ik wist niet meer wat boven was en wat beneden. De andere mannen sprongen als acrobaten allemaal achter elkaar aan boord, maar toen moest het zwaarste nog komen: de sloep moest ook aan boord. Die sloep was niet van hout zoals je zou denken, maar van metaal. Ze begonnen aan een paar touwen te trekken, maar telkens glipte de boot weer terug in zee. Ik zei: 'Laat dat ding zinken.' Ze zeiden dat ik beter mee kon helpen in plaats van toekijken anders zouden ze mij wel even laten zinken.

Een halfuur lang hebben we toen staan zwoegen. We moesten wachten op een gunstige golf, maar als die eindelijk kwam was hij toch niet gunstig genoeg, of we waren net te laat. We gleden uit, we vielen over elkaar heen, en

ik denk dat God daarboven weer eens flinke ruzie had. Ik snapte anders niet waarom alles altijd zo moeilijk moest gaan.

Het werd al lichter aan de horizon toen het eindelijk lukte. Ik kreeg een glas sterkedrank in handen gedrukt en ze proostten en zeiden dat de Ernestina me welkom heette.

‘Ernestina?’

‘De naam van de boot, bumbaclot.’

De zon brandde op het dek en er hing een wietlucht. Ik weet niet waar ik zieker van werd: van die constante zoete damp in mijn neus, of van de golven van de zee. Ik was kotsmisselijk en lag doodstil op mijn rug in het stapelbed. Jolice kwam een pilletje brengen. 'Als je je beter voelt, heb ik je nodig,' zei hij.

'Waarvoor?'

'Om te helpen vissen, debiel.'

'Vissen?'

'Wat dacht je dan wat we hier op zee deden?'

'Maar ik heb voor deze reis betaald.'

'Bumba, iedereen hier aan boord heeft voor deze reis betaald, en iedereen werkt mee. Tot zo.'

Na een uurtje begon het pilletje te werken, maar ik bleef toch langer liggen. Tegen drieën kwam ik pas aan dek. Jolice stond met een joint in zijn mondhoek ladingen vis binnen te halen. Het was een bende op de boot. Iedereen deed maar wat. Ik zei: 'Hoezo iedereen heeft betaald? Zijn het allemaal illegalen dan?' Jolice duwde mij een touw in handen. 'Trekken,' zei hij.

Toen de buit binnen was nam Jolice mij mee naar het ruim. Het was er smerig en heet. Achter de motor trok hij een paneel opzij. Keurig naast elkaar stonden daar vier kratten met pistolen. 'Iedereen heeft betaald, snap je? En nu is het hopen op een flinke winst. Intussen gooien we wat netten uit en vissen we.' Ik vroeg of het een lading via Jack was. 'Via wie anders?' zei hij.

We gingen terug naar boven. De kok had zulk vies eten klaargemaakt dat ik het kokhalzend opat. Wat moest ik anders? Er was aan de horizon niet bepaald zo'n grote gele M te zien, alleen maar water en water, en links van ons Haïti. Ik voelde me ondanks het bordje stinkende vis op schoot opeens verschrikkelijk vrij. De Ernestina klotste vredig op en neer en de zon hing boven het donkerblauwe water. Ik zat in een bewegende ansichtkaart. Ik zou hem graag naar mamma op de post willen doen.

Lieve Mamma,

Het weer is prachtig.

Vandaag zijn we gaan vissen. We maken veel plezier.

Het water is 24 graden. Ik kom gauw thuis.

Groetjes uit Libertyland,

je zoon

Ik was de enige die niet de hele dag stoned was, maar ik had niks nodig om de wereld in al die mooie kleuren te zien. Ik zong mee met de nummers van Movado en Vybz Kartel, ik hees netten vol vis uit het water en de mannen begonnen me steeds meer als een van hen te zien. Op de derde ochtend stond ik met een sigaretje over de reling geleund, toen ik iets in de verte zag. Ik riep: 'Kijk!' Ik wees naar de golven en de jongens lieten direct hun netten en hun joints uit hun fikken vallen.

'Wat?' riepen ze.

Ik zei: 'Daar!'

Ze zochten in paniek de horizon af tot ze zagen wat ik zag: een school dolfijnen. Ze schoten als kogels het water uit, om en om.

Ze zeiden: 'Jesus, we dachten dat de kustwacht eraan kwam.'

'Hoezo,' zei ik, 'werkt die dan ook op volle zee?'

'Overal op het water, toerist.'

Ik leek wel een kleuter in het dolfinarium. Voor het eerst in twee jaar voelde ik iets van geluk. Ik bleef maar kijken en die jongens lachen, omdat ze die beesten elke dag zagen, al hun hele langzalzeleven lang. De dolfijnen zwommen gewoon met ons mee. En ik stond daar op dat wrakkige schuitje met een wapperend, aan flarden gescheurd Jamaicaans vlaggetje achterop, en een lading pistolen aan boord. Mooier bestond niet.

We lieten aan het einde van die derde dag Haïti en Cuba achter ons en toen de avond viel met opnieuw zo'n weergaloze zonsondergang boven zee, kwam Jolice naast me staan en zei: 'Zie je die lichtjes in de verte?' Hij wees recht vooruit. 'Jamaica,' zei hij.

Mamma, dacht ik, ik kom eraan.

Er was paniek. De kok kwam de kajuit in gestormd waar ik nog lag te slapen. Het was een uur of negen denk ik. 'Sta op,' zei hij. Ik moest altijd om hem lachen omdat hij de 's' niet kon zeggen. Als hij het probeerde kwam zijn tong tussen zijn lippen door omdat hij geen voortanden had. 'Sta op,' riep hij, en begon me uit bed te sleuren. Ik lag nog half in coma omdat ik tot diep in de nacht over de zee naar Jamaica had staan staren. Ik dacht: waarom zo heftig. Maar toen even later Jolice het trapje af kwam en ik zijn flitsende ogen zag wist ik dat het menens was. Ik keek door een raampje naar buiten en zag een grijs marineschip recht op ons af komen. Het was zo groot dat het leek of het ons ging opeten. Zij de haai, wij het sardientje.

Jolice trok me mee naar het ruim. Hij schoof het paneel opzij en zei: 'Klim er maar bovenop.' Ik dacht: zelfs als ik me dubbelvrouw past het niet. Ik stond daar maar te draaien tot het marineschip tegen ons bootje aan bonkte. Ik werd helemaal gek en stortte me boven op de lading revolvers. Ik wilde nog vragen of ze geladen waren maar Jolice zei: 'Als de honden komen moet je heel stil blijven liggen.'

Ik lag met mijn volle gewicht boven op de lading. Ik voelde het metaal tegen mijn wang drukken, maar dat kon me opeens niet meer schelen. Ik was veel banger voor de honden. Ik dacht aan hun gesnuif tegen het paneel, aan hun malende kaken als het opzij werd geschoven. Ik dacht: tegen de tijd dat ik in Nederland ben heb ik mijn hele voorraad adrenaline erdoorheen gejaagd. Je kunt dat spul toch niet blijven aanmaken?

Er klonken voetstappen op de metalen trap. Een straal licht viel door een kier van het paneel. Ze doorzochten de ruimte met zaklampen, niet met honden. Ik hoorde stemmen en gestommel. Mijn hele lichaam deed pijn. Ik was bang dat ze mijn adem zouden horen, maar de motor maakte veel te veel lawaai.

Ik denk dat je angst kunt opbouwen. Ik was de laatste tijd zo vaak bang geweest dat de angst nu bij het minste of geringste door mijn lichaam gierde. Ik lag op die pistolen te trillen dat het niet leuk meer was. Vroeger was ik ook wel eens bang, maar niet zoals nu. Alsof bij mij het deurtje naar de angst opeens heel los in zijn hengels hing, zo los dat ik vreesde dat het binnenkort

niet eens meer dicht zou gaan.

Ik begon weer te bidden. Het klinkt laf, het is ook laf dat ik God steeds riep wanneer het moeilijk werd, maar ik denk wel dat het menselijk is, dat iedereen dat doet als de nood hoog is. En de nood was hoog. Ik dacht: God als u mij hoort, laat dit dan voorbijgaan. Ik had het al zo vaak gevraagd en nu lag ik ook nog eens op een lading wapens. Waarom zou God dit keer niet voor de kustwacht kiezen? Ik bleef bidden en de kustwacht bleef met die zaklamp strepen trekken op mijn gezicht. Het leken uren, maar het waren minuten. En intussen vroeg de kustwacht Jolice, zo hoorde ik achteraf, uit hoeveel personen de bemanning bestond. 'Zeven,' zei hij. En de kustwacht zei: 'Maar wij tellen acht tassen.' Toen zei Jolice dat er twee van hem waren. De kustwacht begon daarna de boot op sommige plaatsen minutieus te doorzoeken, maar het ruim lieten ze verder met rust. Dat lag te veel voor de hand, zei Jolice toen hij me na het bezoek van de kisten trok, want zelf kon ik niet meer bewegen.

Aan het einde van de middag moest ik me opnieuw verbergen. We voeren een piepklein haventje binnen. Er kwam controle maar die was zo oppervlakkig dat ik zeker wist dat Jolice iets geregeld had. Pas toen het donker was gingen we van boord. Twee aan twee, allemaal met een kist pistolen tussen ons in. Toen ik die nacht na het feesten in bed lag dacht ik: God heeft het beste met me voor, ik begrijp alleen nog niet waarom.

Niemand kon me vertellen of Jamaica afspraken had met de Dominicaanse Republiek over het uitleveren van gevangenen. Stel: ik pakte het vliegtuig en ze zagen bij de douane dat ik voortvluchtig was, dan was alles voor niets geweest.

Mamma zei dat ik geen enkel risico mocht nemen.

‘Maar de zomer is al voorbij en de thee is allang koud,’ zei ik.

‘Jongen,’ zei ze, ‘dan zet ik toch nieuwe thee?’

‘Ja maar, ik zou in de zomer komen.’

‘Als jij komt, ook al is het hartje winter, dan begint voor mij de zomer pas.’ Ik denk dat ze vergeten was hoe lastig het was met mij in een huis te wonen, maar ik zei dat ik voorzichtig zou zijn.

We gingen elke avond naar een feest. We, dat waren de zus van Gina, haar vriendinnen en Pumpkin en zijn vrienden. Pumpkin heette eigenlijk anders, hoe dat weet ik niet, maar omdat zijn hoofd zo groot was als een pompoen werd hij Pumpkin genoemd. Bij hem woonde ik in huis. Hij was een vriend van de Kleineman en hij zorgde als een moeder voor me. Mamma zou tevreden zijn. Hij kookte, hij deed de was en hij zei dat ik een stempel nodig had. Zonder dat stempel kwam ik het land niet uit. Het begon een nogal langdradig verhaal te worden maar ik moest weer eens op zoek naar een stempel. Een Jamaicaans stempel dit keer.

Intussen begon iedereen weer te zeggen dat ik me moest ontspannen. Ze probeerden het met wiet, met leuke meisjes, met drank, maar ondanks al die gastvrijheid, de villa van Pumpkin met jacuzzi, airco, zwembad en hemelbed, de telefoontjes van de Kleineman, bleef ik me zorgen maken. Ik stak de ene sigaret aan met de andere, wiebelde onophoudelijk met mijn benen en ik at bijna niets. Ik was een zenuwenlijzer eerste klas geworden en ik kon niet meer normaal denken.

Ik boekte op een dag gewoon een vlucht naar Amsterdam met het geld dat mamma me had gestuurd. Ik belde de Nederlandse ambassade op Cuba en zei dat ik een stempel nodig had. De medewerker wilde weten hoe het

kwam dat ik er geen had. Ik vertelde de waarheid. Ik bedoel, als ze mijn naam intikten zouden ze in een oogopslag zien wie ik was en waar ik vandaan kwam, dus waarom zou ik liegen? De man die ik aan de telefoon had zei dat hij het allemaal eerst even wilde uitzoeken. Ik ontplofte. Ik werd zo verschrikkelijk kwaad dat ik begon te schreeuwen. Ik riep: 'Klootzak,' – het voelde goed om dat Nederlandse woord weer eens te kunnen gebruiken – 'ik heb het twee jaar zonder jullie hulp gedaan. Ik ben op eigen houtje uit de hel ontsnapt en nu weiger jij me een ticket naar het leven, omdat je de regeltjes nog eens moet nalezen! Welke regels dan!'

'Of er een uitleveringsverdrag bestaat tussen Jamaica en de Dominicaanse Republiek.'

'Wat maakt dat nou uit!'

'Ik weet niet of wij mogen meewerken aan jouw ontsnapping. Wij gaan strikt met de regels om, dat is het.'

Ik werd krankzinnig, echt, ik dacht die man is nog veel misdadiger dan ik. Ik zei: 'Als ik jouw zoon was zou je dan ook zo praten?'

'Sorry,' zei hij, 'maar je moet me begrijpen.'

Ik drukte hem weg. Ik was twee jaar als een hond behandeld en nu ging Nederland zich aan de regels houden. Ieder pad dat ik bewandelde liep dood. Ook het eerlijke pad dus. Wie eenmaal de verkeerde afslag had genomen vond bijna geen weg meer terug. Mijn gsm ging. Een onbekend nummer uit Nederland. Daar had je ze al. Ik nam niet op. Ik bleef maar lopen door de stad. Ik durfde nergens meer te blijven staan. Ik begon al aan achtervolgingswaan te lijden. Eén bonk zenuwen was ik. Mijn gsm ging weer. Ik dacht: oké, als het over is, dan moet het maar over zijn. Ik nam op.

Het was Nikki, mijn zus.

Ik stond midden op de stoep stil met mijn mond open en keek om me heen alsof ik tussen al die mensen haar gezicht zou kunnen vinden. Ze zei: 'Verscheur je paspoort.'

'Wat?'

'Verscheur het en vraag om een tijdelijk reisdocument.' Ze had geld overgemaakt en gebeld met de Britse ambassade. Nikki mocht zich er eerst niet mee bemoeien van mamma, maar ze hield het niet meer uit. Ze had tegen mamma gezegd: 'Ik kan dat geklungel niet langer aanzien.' Ze was in de

boeken gedoken. Ze had duizend mensen opgebeld en al haar spaargeld bijeengelegd. En nu zei ze dus dat ik mijn paspoort moest verscheuren. Mijn paspoort, dat ik met mijn leven had bewaakt. No way. Maar ze zei ook dat Nederland een Britse vertegenwoordiger had die op Jamaica de zaakjes voor Nederlanders regelde.

‘En dan?’ vroeg ik.

‘En dan?’ zei ze, ‘dan regel je zo’n reisdocument en kom je meteen naar huis.’

Diezelfde middag nog ging ik op bezoek bij de Britse ambassade. Ik vroeg naar degene die Nikki had genoemd en zei tegen hem dat ik mijn paspoort was kwijtgeraakt. Hij schreef mijn gegevens op en zei dat het even kon duren voor ik een tijdelijk reisdocument had, omdat hij hierover eerst contact op moest nemen met zijn Nederlandse collega’s op Cuba. Ik gaf hem mijn nummer en hij zei dat het voor elkaar zou komen. Ik keek hem ongelovig aan, maar hij zei: ‘Believe me.’

De vlucht die ik als een kip zonder kop had geboekt vertrok zonder mij. Ik dacht: natuurlijk is er altijd een weg terug. Als je hem niet kunt vinden, moet je er zelf een hakken. Desnoods met een kapmes. Niet alle wegen zijn nu eenmaal voorgebaand.

Met het geld van Nikki boekte ik een kamer in een hotel, omdat ik op mezelf wilde zijn. Hoe meer ik op anderen teerde hoe meer ik hen in de toekomst verschuldigd was, mocht er nog een toekomst zijn.

Ik sprak in die periode vaak met God. Niet dat Hij veel terugzei, maar Hij was er wel. Ik wist zeker dat Hij daarboven als een soort politicus voor mij aan het pleiten was en dat het daarom allemaal zo lang duurde. Dus ik zei: God, als ik terug ben in Nederland laat ik alle wegen die ik ooit bewandelde dichtgroeien, en maak ik nieuwe. Geef me die kans.’ Hij zweeg, maar ik wist dat Hij luisterde. Dat Hij straks tegen de anderen daarboven zou zeggen dat ze het nog één keer met me moesten proberen. Die anderen, dat waren natuurlijk ook stukjes van God. Ik denk namelijk dat God regelmatig, net als ik, met zichzelf in gesprek was. En wanneer Zijn gesprekspartners zouden vragen: Hoe gaat die jongen dat dan doen? Heeft hij een programma? Ideeën? Een plan? Dan zou God inbrengen dat Hij vertrouwen in me stelde. Dat ik nog jong was, dat ik vroeger vegetariër was, dat ik misschien niet altijd de juiste beslissing nam, maar dat ik een papegaai had die vroeg of laat zijn stem wel zou verheffen.

De dagen die volgden waren verder allemaal hetzelfde. Zon, strand en feesten, maar niet te veel. En op een dag belde de man van de Britse ambassade. Hij zei dat mijn document klaarlag. Ik vroeg of dat betekende dat ik het land kon verlaten. 'Wanneer u maar wilt,' zei hij. Ik geloofde het niet. Maar toch had ik aan het einde van die ochtend een laissez-passer in handen waarin stond dat ik ongehinderd naar huis mocht reizen. Ik weet zeker dat die man precies wist wat er met mij aan de hand was, maar hij vroeg niets. Hij zei alleen: 'Nog even en u bent weer veilig thuis.' Dat zinnetje maakte duidelijk dat hij alles over me wist. Alle ambtenaren mogen wat mij betreft naar de hel, alleen deze Britse niet, ik zweer het, die mag zonder tussenstop de hemel in.

Op weg naar het vliegveld van Kingston ging de telefoon: Nikki. 'Goeie reis!' zei ze. Ze belde precies op het juiste moment want ik bedacht opeens dat mijn paspoort nog in mijn broekzak zat. Ik ging voor ik incheckte naar de wc en scheurde het in duizend kleine stukjes en spoelde het door. Soms is het een opluchting om dingen waar je voor gevochten hebt gewoon te laten gaan.

In het vliegtuig hoefde ik even niet meer te bidden, maar kon ik gewoon naar de film kijken. God had Zijn werk gedaan.

En ik het mijne.

Mijn vlucht vanuit het ziekenhuisbed in Puerto Plata tot in de aankomsthal van Schiphol duurde drie maanden. En mamma had gelijk, ook al was het allang herfst en sloeg de regen tegen de raampjes van het vliegtuig toen we landden, haar gezicht straalde als de zomerzon toen ik door de schuifdeuren liep. Ik dacht: vandaag begint mijn nieuwe leven.

Ik ging naar het ziekenhuis, en in één ochtend was ik van mijn liesbreuk af. Daarna kocht ik een bijl, nou ja symbolisch dan, en begon met het kappen van een pad. Ik haalde struiken neer en bomen. En iedereen zei: 'We steunen je.' Mamma perste vruchten uit, en Bubblehead draaide zoals altijd haar rondjes om mijn benen als ik 's ochtends beneden kwam.

Maar bijlen worden bot.

Ik ontdekte na een tijdje dat een nieuw leven niet bestond, want oude wegen groeien niet dicht. Ik kwam ze al vrij snel tegen, de wegen waarop ik vroeger liep. Ik hakte en hakte en dacht op een dag: hé, hier ben ik al eens eerder geweest. Toen besepte ik dat sommige dingen niet uit te wissen zijn.

Nog altijd kom ik La Victoria tegen, nog altijd San Felipe. Ik ken alle jongens van voor die tijd, alle afslagen die ik toen genomen heb. Ze groeien niet dicht.

Ik zit nog altijd met mijn rug naar de muur, zodat er nooit iemand achter me kan staan. 's Nachts word ik zwetend wakker omdat ik vastgebonden lig in een ziekenhuisbed met stervende mensen om me heen. Ik vlucht door donkere bossen, verstop me in kleine ruimtes, ik word opgepakt en weer losgelaten en weer opgepakt, nachten achter elkaar.

Soms geef ik het hakken op. Soms denk ik: vroeger verdiende ik duizend euro op een avond en nu loop ik me het vuur uit de sloffen voor acht euro per uur. Ik ren voor klanten die hun servet hebben laten vallen, die extra suiker bij hun cappuccino willen, die de biefstuk te rood vinden, te taai, te klein. Ik zweet om aan het einde van de avond vijftig euro in mijn zak te kunnen steken en daarna te ontdekken dat de laatste bus allang vertrokken is.

Ik mag niet klagen. Ik ben thuis bij mamma en Bubblehead, die me na twee jaar nog herkende en begon te piepen toen ze me zag. Iedereen was

ouder geworden, meer getekend, zelfs het huis kraakte harder toen ik de trap op liep.

Ik krijg nog wel eens telefoon van de Kleineman die zegt: 'Volgende maand kom ik.' Maar hij is nog nooit geweest. Faatje wel. Die staat zich nog steeds te spiegelen in de lak van de nieuwste BMW's. Faatje hakt niet. Faatje praat niet over nieuwe wegen. Faatje loopt kriskras van pad naar pad. Een plattegrond waarop hij rondjes draait.

Laatst droomde ik van Cola. Hij stond vrolijk over me heen gebogen in cel tien van afdeling A, en vroeg of er nog iets te lachen viel. Niet echt, want hij is daar gebleven, en ik ben thuis. Sindsdien heb ik last van mijn papegaai, die steeds brutaler wordt. Als ik met een doek aan kom zegt hij: 'Coño, sodemieter op.'

Ik weet niet wie het winnen gaat, de papegaai of ik. Maar een ding weet ik zeker: de paden achter mij zullen nooit meer toegroeien. Je verleden hoort bij je toekomst, toch? Daar denk ik steeds aan. Ik sprak er gisteren met Faatje over. Hij keek me heel lang aan. Er stonden wel honderd rimpels in zijn voorhoofd toen hij zei: 'Jongen, doe niet moeilijk, denk makkelijk.'

Maar dat is het nou juist: makkelijk denken, hoe ging dat ook alweer?

Dankwoord

Nu het boek af is willen wij, Castel en Bibi, een aantal mensen bedanken die ervoor hebben gezorgd dat dit verhaal eindelijk vrij de wereld in kan gaan.

Allereerst bedanken we Martien Agterberg, de geestelijk verzorger die ons samenbracht en wist: Castels verhaal is een boek waard.

En we danken Edward van de Vendel die de serie Slashboeken begon zodat we een vorm vonden om dit verhaal te kunnen vertellen.

We danken Henda Phaff, vriendin en rechter te Utrecht, die ons bijstond op juridisch gebied.

En Dik Zweekhorst, de redacteur die dit boek begeleidde.

Verder dankt Castel zijn tante Lilia en Mariana.

C. Storm.

En Hans

en tante Lita

en Samantha.

En Eric Richters natuurlijk omdat die ervoor zorgde dat Mama-Tigre een veilig onderdak kreeg in de Dominicaanse Republiek.

De dank voor Mama-Tigre zelf is te groot om onder woorden te brengen, want zonder haar was er natuurlijk nooit een Latino King geweest.

En tenslotte Nikki, die voor haar broer en moeder een rots in de branding was. Als zij niet altijd op het juiste moment op de juiste plek was geweest en de juiste woorden had gezegd tegen de juiste personen, dan hadden we iedereen die we hierboven noemen nooit hoeven noemen.

Zelfs onszelf niet.

Castel en Bibi

Woordenlijst

Amigo – vriend

Bumbaclot – fok! (Jamaicaans)

Bumba – afkorting van bumbaclot

Cabron – klootzak

Coño – kut

Criminal – crimineel

Delinvente – boef

El capitán – de kapitein

Gringo – westerling (gebruikt door latino's)

Hijo – zoon

Hijo de mil putas – zoon van duizend hoeren

Hijo de puta – hoerenzoon

La solitaria – de isoleercel

Mama guevo – klootzak, letterlijk 'ballenzuiger'

(Dominicaans)

Maricon – homo

Muchos problemas – veel problemen

Mula – pakezel

No hay problema – geen probleem

Perdona – sorry

Perra – teef

Pitrinche – zelfgestookte alcohol

Pollito – kuikentje

Por favor – alsjeblieft

Primera Corona – leider Latin Kings

Preso – gevangene

Puta – hoer

Puto – homo, letterlijk ‘mannelijke hoer’

Puta madre – letterlijk ‘hoerenmoeder’ gebruikt als uitroep: kut

Señor – meneer

Tigre – tijger

Vamos – we gaan

Deze ebook licentie is jouw eigendom en kan gelezen worden op een Mac, pc of laptop, e-reader, tablet en/of mobiele telefoon.

(Door)verkopen, verspreiden (sub)licenseren, verhuren, leasen of op een andere manier overdragen van enig recht in of op deze licentie of dit eBook, danwel reproduceren, uitgeven, uitzenden of op enige andere manier beschikbaar stellen van dit digitale bestand aan een 3de partij is ten strengste verboden.

Dit bestand is voorzien van een watermerk met informatie die jou aanmerkt als de eigenaar van de licentie om misbruik voorkomen.

Veel leesplezier!